

KEMIRA 2001

KEMIRA

Sisältö

Mitä haluamme olla	2
Kemira palvelee	3
Pääjohtajan katsaus	4
Chemicals	6
Paints and Coatings	8
Agro	10
Toimialojen numeroita	12
Ympäristö	14
Ympäristöraportti	16
Hallinto	25
Tietoja osakkeenomistajille	29
Tiedotteita	30
Sanasto	32
Konserniyhtiöt	34
Osoitteita	36

Vuosikertomuksen kuvituksessa käytetyt maalaukset tehtiin ryhmätöinä Kemiran johdon päivillä toukokuussa 2001. Ryhmätöiden tarkoituksena oli leikkimielisellä tavalla kuvata osallistujien näkemyksiä konsernin tulevaisuudesta.

Mitä haluamme olla

Arvomme

- Yksilön kunnioitus
- Uuden etsiminen
- Yhteistyö
- Tuloshakuisuus

Visiomme

Tarjoamme asiakkaillemme kattavaa kokonaispalvelua ja olemme heille ensisijainen yhteistyökumppani.

Haluamme olla

- Johtava paperi- ja selluteollisuuden kemikaalien ja kokonaispalveluiden toimittaja.
- Johtava yritys kemiallisessa vedenpuhdistuksessa maailmanlaajuisesti.
- Johtava maalialan yritys Euroopassa.
- Maailmanluokan osaaja teollisuuskemikaaleissa.
- Asiakkaidemme kumppani elintarviketekijässä. Tarjoamme uusia ratkaisuja ja kokonaispalveluita.

Yhteiset osaamisalueemme

Vesiteknologia ja -kemia

- Vedenpuhdistussovellukset juomaveden ja jätevesien käsittelyssä.

- Taitotietoon ja kustannustehokkuuteen perustuva vesienkäsittelyosaaminen, joka on hyödynnettävissä ydintoiminoissamme.

Ympäristöosaaminen ja kierrättäminen

- Kokonaisratkaisut, jotka tähtäävät raaka-aineiden kierrättämiseen tai jätevirtojen hyötykäyttöön.
- Kemikaalien ja niiden sovellusten entistä ympäristömyötisemmät vaihtoehdot.
- Entistä kestävämmät kokonaisratkaisut.

Sisäinen ja ulkoinen verkottuminen

- Organisaatiomme on joustava ja reagoimme muutoksiin nopeasti.
- Hyödynnämme parhaita toimintatapoja koko konsernissa.
- Luomme yhä tiiviimpiä yhteyksiä myös ulkoisiin osaamisverkkoihin.

Tuotemerkit ja kokonaispalvelut

- Lisäarvoa tuottava kokonaispalvelu ja laadukkaat tuotteet.
- Merkkituotteet ja -palvelut.
- Yhteistyö ja verkottuminen pääomavaltaisissa toiminoissamme.

Taloudelliset tavoitteet

	2001	Tavoite
Liikevaihdon kasvu %, jatkuva liiketoiminta	8	yli 10
Liikevoitto, % liikevaihdosta	6	yli 10
Osakekohtaisen tuloksen kasvu %	neg.	yli 10
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle %	7	yli 10
Velkaantuneisuus (gearing) %	61	40 – 100

Teollisuusasiakkaita

Asiakkaitamme ovat sellu- ja paperiteollisuus, vedenpuhdistuslaitokset sekä muu teollisuus, esimerkiksi maali-, painoväri-, pesuaine- ja hienokemian teollisuus. Sellu- ja paperikemikaalit sekä vedenpuhdistuskemikaalit ovat Kemiran kasvualueita. Chemicals-toimialalla on tuotantoa 29 maassa.

Maalinkäyttäjät

Olemme nykyaikainen maalinvalmistaja, jonka tuotemerkit ovat kotimarkkinoiltaan erittäin tunnettuja. Hyödynnämme uusinta sävytysteknologiaa markkinoin-

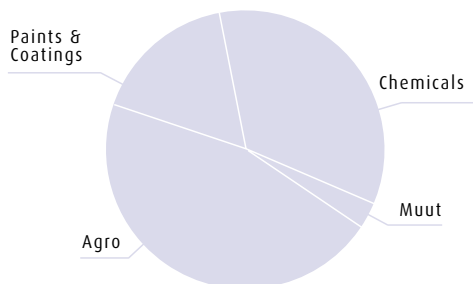
nissamme. Ympäristömyötäisten tuotteiden valmistajana olemme alan edelläkävijä. Paints and Coatings -toimialalla on tuotantoa 10 maassa. Maalit ovat yksi Kemiran kasvualueista.

Elintarvikeketjua

Asiakkaitamme ovat pelto-, kasvihuone- ja puutarhaviljelijät sekä rehuntuottajat. Olemme suuntautumassa uusiin tuotteita ja palvelukokonaisuuksiin, kuten kasvi- ja lajikekohtaisiin kasvuohjelmiin. Agrotoimialalla on tuotantoa 12 maassa. Olemme Euroopan suurimpia erikois- lannoitteiden valmistajia.

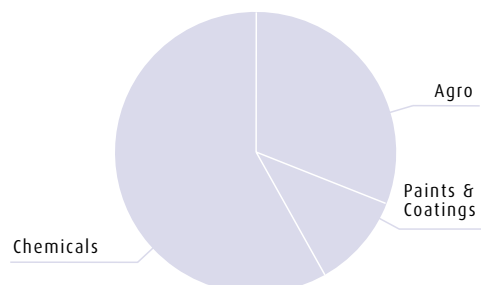

Liikevaihto 2001

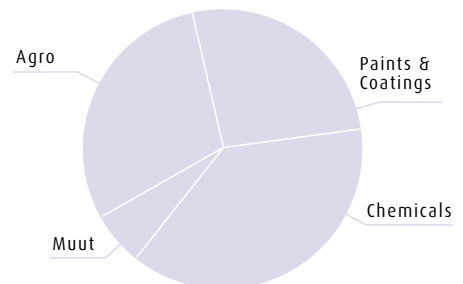
Konsernin liikevaihto: 2 454 milj. €

Päätoimialojen liikevoitto 2001

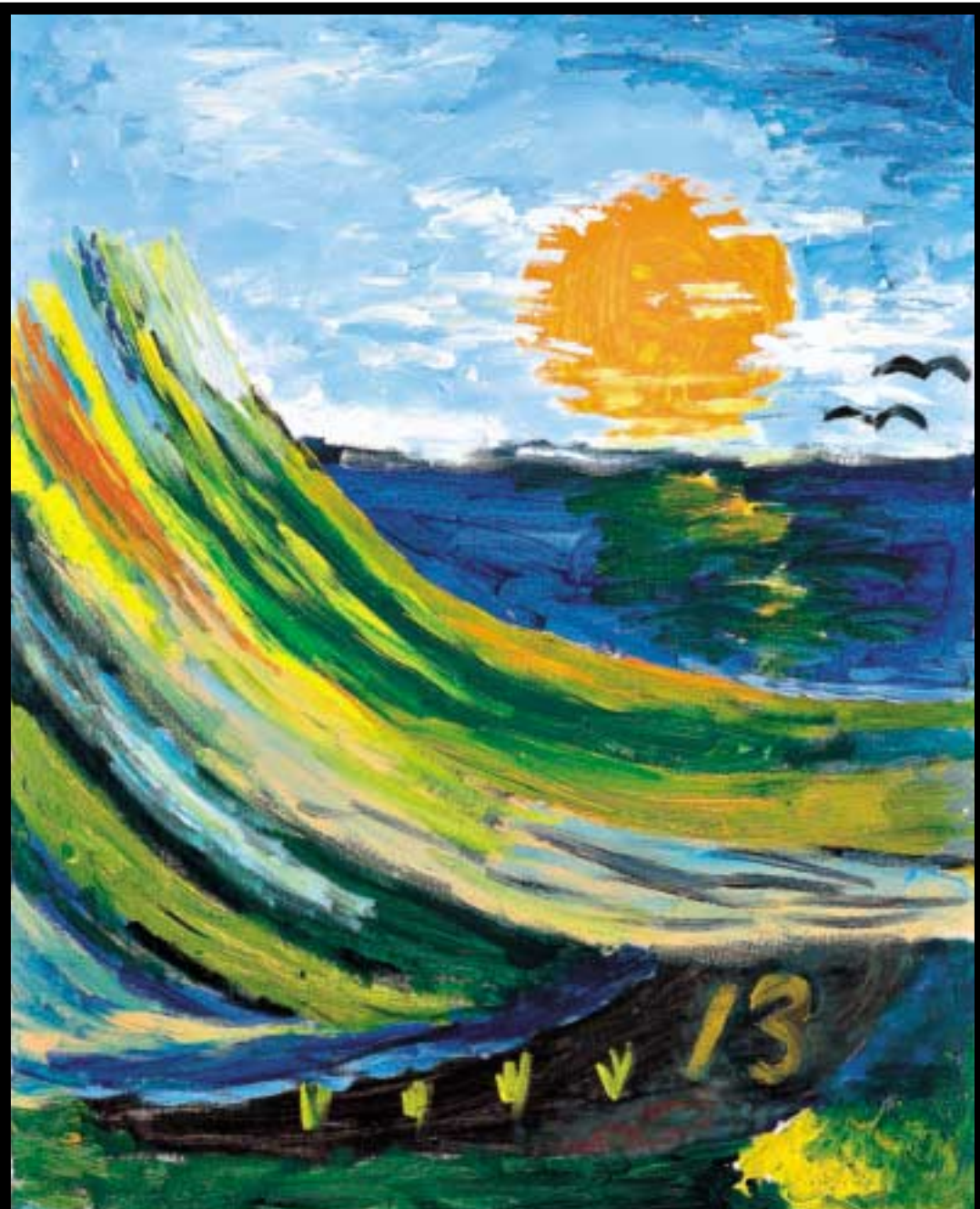

Konsernin liikevoitto: 144 milj. €

Henkilöstö 2001

Konsernissa 10 207 henkeä (keskimäärin)

**"Kemiat pelaavat,
kun pidämme arvot kunniaassa."**

TAUNO PIHLAVA
Kemiran pääjohtaja

Katsaus

”Vuonna 2001 Kemira-konsernin jatkuva liiketoiminta kasvoi 8 % ja liikevaihto oli 2,5 miljardia euroa. Liikevoittoimme oli 144 miljoonaa euroa eli 6 % liikevaihdosta. Liiketoimintaympäristöömme varjosti talouskasvun hidastuminen erityisesti sellu- ja paperikemikaaleissa sekä pigmenteissä. Sen sijaan vedenpuhdistuskemikaalit ja Agro pystyivät parantamaan tulostaan edellisvuodesta. Maaliliiketoiminnassa päähuomio keskittiin kertomusvuoden alussa ostetun Alcro-Beckersin ja Kemiran toimintojen yhdistämiseen, jolla aikaansaataava tulosparannusta päästään hyödyntämään tästä vuodesta alkaen.

Kaksi vuotta sitten esitelty strategiamme on toteutunut pääosin suunnitelmiamme mukaan. Maailma ja Kemiran asema ovat kuitenkin muuttuneet siinä määrin, että on aika tarkentaa aikaisemmin valittuja suuntaviivoja erityisesti omistaja-arvon kasvua ajatellen. Yhtiön hallitus on päättänyt muuttaa konsernin strategiaa siten, että konserni irrottautuu Agrosta ja kasvua nopeutetaan entisestään paperi- ja sellukemikaaleissa, vedenpuhdistuskemikaaleissa ja maaleissa. Kemiran koon kasvattaminen on tärkeää saavuttaaksemme johtavat

asemat eri liiketoiminta-alueillamme, mutta samalla meidän on kuitenkin huolehdittava yhtiön hyvästä kannattavuudesta. Rahoitusmarkkinoilla arvostetaan nopean ja kannattavan kasvun yrityksiä. Yhtiön arvon jatkuva nostaminen ja tyytyväiset osakkeenomistajat ovat tärkeitä yhtiön kehittymisen ja tulevaisuuden kannalta.

Ydinosaamisemme jatkuva parantaminen on strategiamme olennainen tavoite. Kehittämällä osaamistamme erityisesti sellu- ja paperiteollisuudessa, vedenpuhdistuksessa ja maaleissa autamme asiakkaitamme parempiin tuloksiin. Nopeaa kasvua voimme tavoitella vain yritysostojen tai -järjestelyjen kautta. Emme kuitenkaan etsi ainoastaan laajenemista vaan myös uutta osaamista ja markkinoiden kattavuutta. Liiketoiminnan kasvu takaa asiakkaillemme aikaisempaa kattavamman palveluverkon ja mahdollisuuden tiiviimpään yhteistyöhön. Liiketoimintamme voimakas luonnollinen kasvattaminen on omissa käsissämme oleva tapa kehittyä. Suurempana yrityksenä voimme myös taata tutkimus- ja tuotekehitystyön riittävän rahoituksen.

Strategian mukainen arvokeskustelu, johon koko henkilöstömme osallistui, saatiin päätökseen kertomusvuoden alkupuolella. Keskeisiksi arvoiksemme kiteytettiin yksilön kunnioitus, uuden etsiminen, yhteistyö ja tuloshakuisuus. Arvokeskustelu tiivistettiin Laatu elämään -kirjaseksi, joka julkaistiin kolmella eri kielellä.

Olen henkilökohtaisesti sitoutunut arvotyöskentelyyn ja vierailin viime vuonna kaikilla Kemiran päätoimipaikoilla Suomessa ja ulkomailla keskustelemassa arvojen merkityksestä yrityskulttuurissamme. Konsernin johdon sitoutumisesta ja ajatuksista arvojen merkityksestä

käytännön työssä kerrotaan seuraavilla sivuilla.

Arvojen muuttaminen käytännön toiminnaksi oli vielä meneillään, kun jouduimme osallisiksi prosessiin, jossa Kemira oli tarkoitus liittää osaksi muodostettavaa pohjoismaista kemian-konsernia. Tässä yhteydessä sekä yrityskulttuurimme että me yksilöinä jouduimme tulikokeeseen kesken kehittämistyön. Olisiko ollut uudistuvan yrityskulttuurimme ansiota, että ulkoisista paineista huolimatta ihmisten väliset kemiat pelasivat mainiosti myös tuossa tilanteessa. Kemirassa ja Kemirasta keskusteltiin reippaastikin puolesta ja vastaan, mutta se oli sellaista keskustelua, jota tuleekin käydä. Tavoitteenamme on yrityskulttuuri, jossa jokainen uskaltaa ilmaista mielipiteensä.

Kiitän lämpimästi kaikkia asiakkaitamme, omistajiamme ja kumppaneitamme hyvästä yhteistyöstä. Erityisen lämpimät kiitoksen sanat kuluneesta värikkästä vuodesta osoitan kaikille kemiralaisille. Kun pidämme yhteiset arvot kunniaissa, kemiat pelaavat meidän parhaaksemme.”

**”Tuloshakuisuus on kuin onnellisuus.
Se syntyy sivutuotteena.”**

YRJÖ SIPILÄ
Vastuualueena Chemicals-toimiala

Arvo men

”Hyvän taloudellisen tuloksen tavoittelu on yritykselle niin kuin elämä ihmiselle. Muut arvot eivät merkitse mitään, jos tuloshakuisuus ei toimi. Toisaalta tulosta ei synny, jos muut arvot eivät toimi.

Tuloshakuisuus on samanlainen välilinen arvo kuin onnellisuus, se syntyy jonkin toisen arvon sivutuotteena. Jos haluat olla onnellinen, ei riitä, että hoet: ole onnellinen. Johtajankaan ei auta jankuttaa, että tulos, tulos, vaan pääpainon pitää olla näissä muissa arvoissa, lähinnä yhteistyössä ja innovatiivisuudessa.

Tulokellisuuteen vaaditaan hyvät strategiat. Hyvä strategia johtaa yrityksen kasvaville markkinoille. Kaikki eivät sinne mahdu, mutta joka sinne pääsee, se menestyy. Siihen tarvitaan hyvää johtamista, johon kuuluu delegointi alaspäin, mikä on myös yksilön kunnioittamista. Ihmisillä pitää olla vapaus tehdä töitä ja innostua työstään. Se on olennainen motivaatiotekijä.

Organisaatiolla on aina arvot ilman, että niitä kirjoitetaan muistiinkaan, ja niiden mukaan toimitaan. Ne nousevat yhteiskunnan arvopohjasta. Kun arvot kirjataan, päätöksiä pystytään vertaamaan

niitä vasten. Ne ohjaavat organisaation kehittymistä. Kemirassa on neljä tärkeää asiaa nostettu esiin – yksilön kunnioitus, uuden etsiminen, yhteistyö ja tuloshakuisuus – mutta yhteiskunnan muutkin arvot ovat toiminnassa läsnä.

Suurin muutos Kemirassa on uudellinen halu tehdä yhteistyötä muiden kanssa sekä konsernin sisällä että ulkopuolella. Yhteistyöhän on organisaation idea, mutta nyt alamme ymmärtää, että yhteistyöllä pystymme saamaan eniten uutta aikaan.

Kokonaisratkaisulla tähdätään siihen, että myös asiakkaan pyörät pyörisivät paremmin. Se on osa tuloshakuisuutta, kuten sekin, että kaikessa toiminnassa halutaan olla tehokkaita ja päämäärästä tietoisia.

Uudet toimintatavat, prosessit ja yhteistyökuviot ovat innovatiivisuutta nekin ja niidenkin alku on yhteistyössä ja kumppanuudessa. Meillä on partnership-sopimuksia asiakkaiden kanssa. Esimerkiksi metsäteollisuuden kanssa tietojärjestelmämme integroituvat ja kemikaalitoimitukset ovat kuin saman firman sisällä. Kohtaamme asiakkaan ja hänen tuotteensa tuotantoketjun monessa eri vaiheessa: kaadettu puu kuljetetaan sellutehtaaseen, jonne me tuomme valkaisuratkaisut, edelleen paperitehtaaseen, jonne tuomme kemikaaliosaaamista, ja sieltä painoon, jonne valmistamme painovärien pigmentit. Paperiteollisuus seuraa paperin loppukäyttäjää, ja me seuraamme molempia.

Maailmassa on yhä harvempia metsäteollisuusyrityksiä ja ne kasvavat hurjaa vauhtia. Meillä on erinomainen tilaisuus kasvaa mukana, erityisesti koska

muutamat suurimmista ovat pohjoismaisia juuriltaan. Luottamus on kuitenkin ansaittava joka päivä uudelleen. Jos haluamme olla heidän ykköstoimittajansa, se edellyttää laajempaa, kansainvälisempää toimintaa. Meidän pitää siis olla mukana näilläkin markkinoilla. Myös Kemwaterilla on pitkäaikaisia asiakassuhteita esimerkiksi kunnallisiin vesilaitoksiin, ja sielläkin paikallisilla yhteistyökumppaneilla on aina etulyöntiasema.”

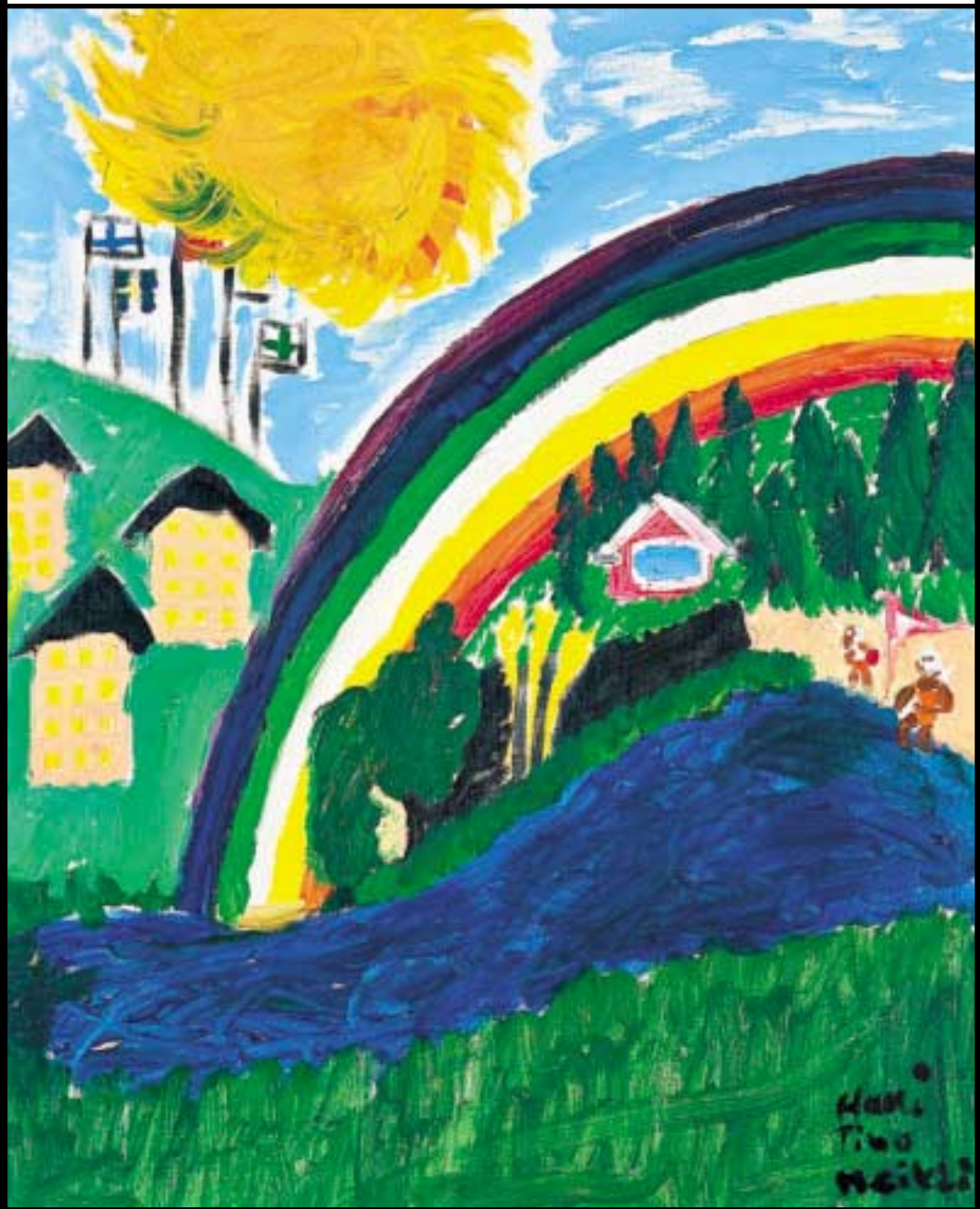

**”Yhteistyötä ei pidä rajoittaa
turhalla byrokratialla.”**

VISA PEKKARINEN
Vastuualueena Paints and Coatings -toimiala

”Yritämme elää mahdollisimman pitkälle ilman kaavamaista organisaatiota. Meillä on ihmisiä, jotka tekevät töitä sekä yhdessä että yksinään ja jotka vastaavat tekemisistään. Ihannelila on se, että kaikki tietävät tavoitteet, jokaisella on selvä vastuualue ja jokainen tietää missä kukin on hyvä, ja sitten luontevasti syntyy työryhmiä.

Tämä malli on toiminut. Olemme nyt eurooppalainen maaliyritys, jonka pääpaino on Pohjois-, Itä- ja Keski-Euroopassa. Viime vuonna maaliliiketoimintaamme liitettiin Ruotsin suurin kauppa- ja rakennusmaalien valmistaja, Alcro-Beckers.

Alcro-Beckersin ostoa voisi luonnehtia tasavertaisten maaliliiketoimintojen yhteen liittämiseksi. Yhdistyminen on sujunut hyvin, yhteinen tulos on parantunut. Asiassa on auttanut se, että meillä on ollut yhteisyritys Baltiassa kohta kymmenen vuotta. Me tunsimme toisemme ennalta tuotekehityksen, tuotannon ja johdon tasolla. Kulttuurista johtuvia ongelmia yhtiöiden välillä ei juuri ole. Kummallakin on pitkä, 1860-luvulta lähtevä maalihistoria. Molemmat ovat markkinajohtajia kauppa- ja rakennusmaaleissa. Myös toimintaperiaatteet ovat kummallakin hyvin samanlaisia, koska kilpailutilanteessa on oltu vuosikymmeniä.

Yhteistyö, yksilön kunnioitus ja uuden etsiminen ovat meille luontaisia arvoja. Kun viime lama alkoi, päätettiin, että nyt johto ei mene kammioon miettimään, mitä tehdään. Sen sijaan sovittiin, että kaikki tekevät ehdotuksia, miten kuluja voidaan vähentää niin, että pysytään kunnossa. Me saimme varmaan 2000 ideaa, minkä seurauksena yhtiön tulos-taso ei mennyt suhteellisesti ottaen alas-päin, vaikka myynti putosi 20-30 %. Se kuvastaa mielestäni yhteishenkeä,

että porukalla saadaan tuloksia aikaan. Ilmapiiri on sellainen, että tulosta pitää syntyä. Positiivista tulosta olemmekin tehneet aina.

Etsimme uutta keskenämme ja yhdessä asiakkaiden kanssa. Suomen markkinoita varten perustimme vuosittain Maalilinjan, jonka tehtävä on palvella kuluttaja-asiakkaita. Parikymmentä ihmistä vastaa puhelimesta ja internetissä kaikenlaisiin maalaamista koskeviin kysymyksiin.

Maalilinjalle tulee tuhansia puheluita kuukaudessa. Saatu palaute kerätään ja analysoidaan ja tieto siirretään sekä oman talon väelle että yhteistyökumppaneille. Maalilinja on kallis investointi, mutta uskomme saavamme rahat takaisin vahvistuneen asiakasuskollisuuden ja entistä parempien tuotteiden ja toimintojen myötä.

Pyrimme käyttämään hyödyksi eri maissa toteutettuja hyviä ideoita. Kuluttajaneuvonnan laajentamista harkitaan muissa maissa, ja esimerkiksi Alcro-Beckersin parhaita sisustuskonsepteja sopeutetaan muiden markkina-alueiden tarpeisiin. Mehän markkinoimme värejä – tai pikemminkin tunnelmaa kotiin – sen sijaan, että myisimme vain maaleja. Maalilinja, sävytysjärjestelmä ja koko tämä palvelukokonaisuus tekee meistä edelläkävijöitä.”

"Uuden etsiminen sopii Agron strategiaan kuin nenä päähän."

HEIKKI SIRVIÖ
Vastuualueena Agro-toimiala

”Arvot ovat kuin maaperän ravinnepitoisuus ja rikkaus, joita ilman ei mitään voi menestyksellisesti kasvattaa. Yhteistyö on sisäinen asia, mutta se on myös kuin peilikuva. Kun innovaation synnyttäminen on enemmän olemassa olevan tiedon yhdistämistä kuin perustiedon tuottamista, niin silloin täytyy verkottua, ja niinpä yhteistyöstä muodostuu tärkeä arvo sekä yhtiön sisällä että yrityksestä ulospäin. Uuden etsiminen sopii meille kuin nenä päähän, sehän on Agron uuden strategian lähtökohta.

Meillä on paljon ja syvää tietoa ja haluamme muuttaa sen tuotteiksi ja palveluiksi. Toisaalta emme voi menestyä ilman, että saamme asiakkaamme menestymään, eli me haemme asiakkaille heidän tulostaan parantavia ratkaisuja.

Tavoitteenamme on, että organisaatiomme työskentelee toimintaketjuna ja että viestintä on nopeaa ja vapaata. Tiimit tietävät tavoitteensa ja viestivät menestyksestään tai ongelmistaan eri suuntiin. Ei sellainen prosessiorganisaatio ikinä toimi, jossa ei kunnioiteta toisia ihmisiä. Ensimmäinen ja yleensä vaikein asia on: istu ja kuuntele työtoveriasi.

Myös asiakas aistii hyvin nopeasti, onko tavarantoimittaja ylimielinen myyjä vai aito kumppani, joka todella pyrkii ratkaisemaan asiakkaan ongelmia.

Agrossa me tuotamme tietoa ja tuotteita, joilla voidaan varmistaa ruoan hyvä ja turvallinen laatu. Tämä on se toimintalue, jonka olemme itsellemme rajanneet. Agroon on keskitetty kaikki elintarviketaruun tuotantopanoksia tuottavat liiketoiminnat, myös eläinten ruokintaan liittyvät. Agrossa ei siis ole kyse vain lannoitteista.

Agron visio määriteltiin niin, että me haluamme olla suosittu kumppani ja toimittaja elintarviketaruun ja haemme kasvua tarjoamalla uusia kokonaisratkaisuja kasvinviljelyyn ja kotieläintuotantoon. Tavoitteemme on kehittää ja tarjota viljelijöille kokonaispalvelua, jolla pystytään ratkaisemaan montakin asiaa. Sen lisäksi, että sato on laadultaan hyvä ja sopiva elintarvikkeen jalostusketjuun, se viljellään ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavasti.

Ilmasta tapahtuvan vääräväriluvauksen pohjalta tehtävä sadonmääritys on esimerkki Agron uusista ratkaisuista. Perinteisessä viljelyssä kylvetään siemenet ja lannoitteet keväällä peltoon ja syksyllä katsotaan, mitä tuli. Uudessa ratkaisussa kylän yli lentää pari kertaa satokauden aikana lentokone ja kuvaa kasvamassa olevat pellot. Valokuvasta tulkitaan tulevan sadon määrä ja laatu, kuten valkuaisen taso, joka esimerkiksi mallasohrassa on tärkeä. Jos viljelijä ostaa Agrolta kokonaisratkaisun, johon kuuluu ilmakehuvauspalvelu, lannoitteet ja ohjeistus, niin mallasteollisuus saa tältä tilalta prosessiinsa sopivat ohrat ja viljelijä laadukasta tuotetta vastaavan hinnan.

Vastaavan tason patentoitu innovaatio on menetelmä, jolla siemenen pintaan kiinnitetään ravinteita. Tässä

ratkaisussa kasvi saa heti käyttöönsä itämiseen tarvittavat ravinteet, millä on pitkälti määräävä vaikutus syksyn satoon, ja samalla ravinteiden käytön tehokkuus lisääntyy.

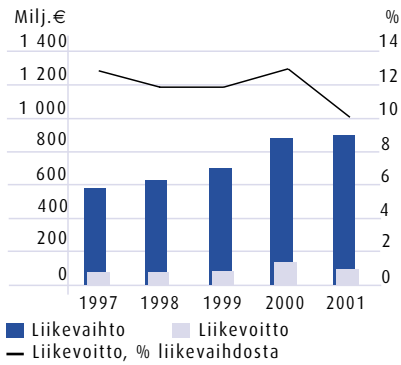
Muutossuunta on selkeä. Tiedämme, mihin haluamme yhtiönä kehittyä, ja se on paljon muutakin kuin lannoitteet. Lannoitteet ovat kuitenkin leipäpuumme, ja niistä on syntynyt ydinosaamisemme, kasvinviljely. Tämä on se osaamisemme kulmakivi, jonka varassa muutosta toteutetaan.”

Arno vohm e

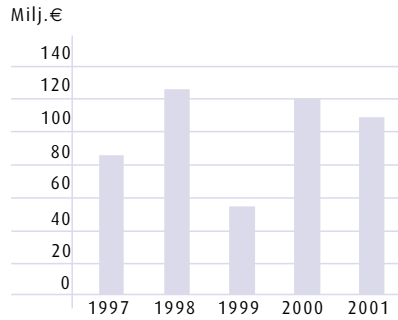
Toimialojen numeroita

Chemicals

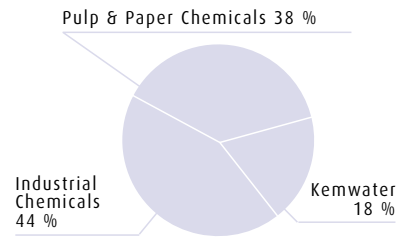
Liikevaihto

Investoinnit

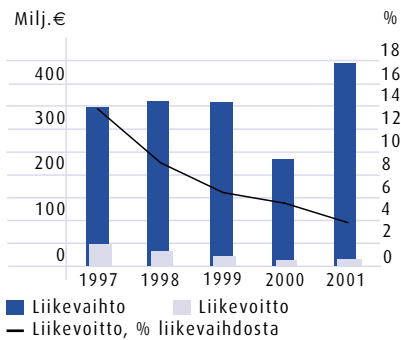

Liikevaihto yksiköittäin

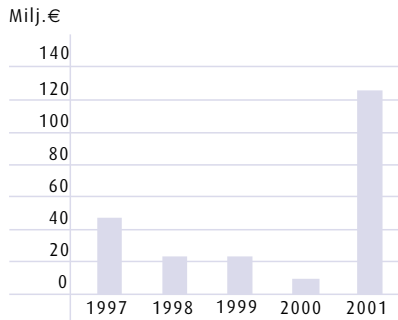

Paints & Coatings

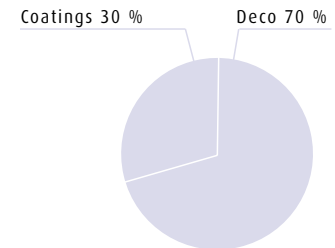
Liikevaihto

Investoinnit

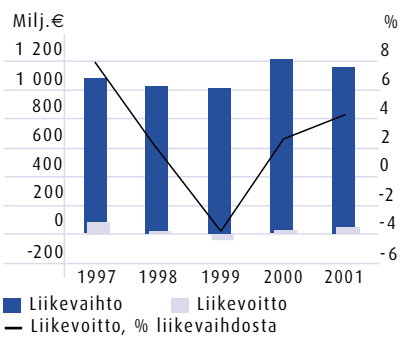

Liikevaihto yksiköittäin

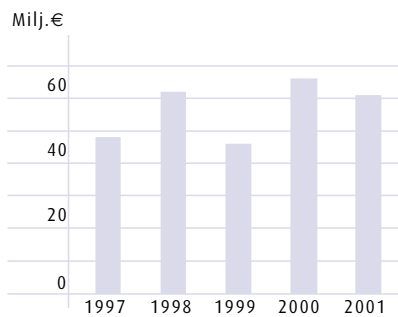

Agro

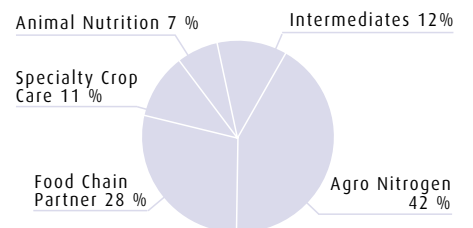
Liikevaihto

Investoinnit

Liikevaihto yksiköittäin

Toimialojen numeroita

CHEMICALS	2001	2000	1999*	1998*	1997*
Milj. €					
Liikevaihto	901	888	697	630	582
Kulut	-731	-707	-558	-507	-462
Poistot	-79	-66	-56	-48	-45
Liikevoitto	91	115	83	75	75
Sidottu pääoma (keskimäärin)	756	783	632	470	446
Sidotun pääoman tuotto-%	12	15	13	16	17
Investoinnit	109	120	56	126	86
Henkilöstö (keskimäärin)	3 894	3 678	3 138	3 114	2 845

* Organisaatorakenteen muutosten vuoksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

PAINTS & COATINGS	2001	2000	1999*	1998*	1997*
Milj. €					
Liikevaihto	445	243	357	361	349
Kulut	-405	-218	-316	-312	-288
Poistot	-23	-11	-18	-16	-13
Liikevoitto	17	14	23	33	48
Sidottu pääoma (keskimäärin)	327	141	253	233	175
Sidotun pääoman tuotto-%	5	10	9	14	28
Investoinnit	126	10	23	23	47
Henkilöstö (keskimäärin)	2 652	1 583	2 301	2 214	1 902

* Organisaatorakenteen muutosten vuoksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

AGRO	2001	2000	1999*	1998*	1997*
Milj. €					
Liikevaihto	1 158	1 219	1 015	1 030	1 079
Kulut	-1 047	-1 113	-990	-954	-941
Poistot	-62	-73	-64	-57	-53
Liikevoitto	49	33	-39	19	85
Sidottu pääoma (keskimäärin)	572	662	585	584	563
Sidotun pääoman tuotto-%	9	5	-7	3	15
Investoinnit	61	66	47	62	48
Henkilöstö (keskimäärin)	3 079	3 198	2 951	3 071	3 117

* Organisaatorakenteen muutosten vuoksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

**”Ympäristö on meille paitsi tärkeä
arvo myös osaamis- ja kasvuarvo.”**

AARNO SALMINEN
Vastualueena ympäristöasiat

Ympäristö

”Perinteinen ympäristönsuojelu ei liittynyt niinkään yritysten vaan yhteiskunnan arvoihin. Viime vuosikymmenten huomattavat investoinnit ympäristönsuojeluun olivat reaktioita tai ennakkointia muuttuneeseen lainsäädäntöön. Sitä vastoin vapaaehtoinen ympäristönsuojelu ja markkinaehtoinen ympäristöliiketoiminta, jotka painottuivat 90-luvulle, koskettavat Kemiran arvoista jokaista. Kun katsoo konsernin osaamisalueita, niin sieltä löytyy ympäristö vähän joka paikasta. Ympäristöön liittyvät palvelut ja ratkaisut lisääntyvät Kemiran kaikilla toimialueilla. Uutta etsitään ja tulosta haetaan vesikemikaaleista, sellu- ja paperiteollisuuden ympäristökemikaaleista, kierrätyksestä ja ympäristömyötöistä maaleista. Se tapahtuu yhteistyössä asiakkaiden, tutkimuslaitosten ja konsernin kaikkien osien kanssa.

Isohkoista kemianyhtiöistä nimenomaan Kemiralle on ollut luonteenomaista hakea ympäristövetoista kasvua.

Olemme jatkuvasti mitanneet, miten suuri osuus ympäristöliiketoiminta on liikevaihdosta. Eihän maailmassa ole tarkkaa määritelmää ympäristöliiketoiminnalle, joten olemme sopineet, mitä pidämme ympäristötuotteina ja säilytämme kriteerit samoina vuodesta toiseen. Ympäristöliiketoimintaa ei ole yhtiötetty mihinkään erilliseen osaan, vaan kaikissa pääyhtiöissämme on ympäristövetoisia tuotteita, jotka olemme laskeneet yhteen ympäristöraportoinnin yhteydessä. Se on ollut tapa profiloitua ja osoittaa, miten tärkeä ympäristöasia on liiketoiminnassamme.

Kemira on ollut edelläkävijä myös raportoimalla avoimesti ja luotettavasti ympäristöasioistaan. Alalle on kehittynyt ympäristöraportointia seuraava yhteisö, joka pitää ympäristönäkökulmaa julkisuudessa esillä vertailemalla ja palkitsemalla raportteja. Samaan aikaan on perustettu erityisiä rahastoja, joille eettiset arvot ovat tärkeitä. Ympäristöraporttimme on ollut tapa vastata myös eettisen sijoittamisen haasteeseen.

Parin viime vuoden aikana ovat ykkösiasiaksi tulleet tuotteiden elinkaari- ja ympäristökysymykset. Kemikaalilainsäädännössäkkin uusi näkökohta on kemikaalien ympäristövaarallisuus, jota ei aikaisemmin ollut kunnolla määritelty. Kemikaalikeskustelu ja uusi lainsäädäntö johtanevat valtavaan urakkaan nykyisten tuotteiden testaamisessa. Toivottavasti tämä ei jarruta ympäristövetoista tuotekehitystä.

Ympäristönsuojelu saa käyttövoimansa arvoista, yhteiskunnan, yritysten ja tietenkin yksilöiden arvoista. Keskustelu, joka lähti ympäristöpuolelta liikkeelle, on laajentumassa yrityksen yhteiskuntavastuun ja sosiaalisen vastuun suuntaan. Se nostaa yrityksen arvot entistä vahvemmin valokeilaan.”

Ympäristöraportti

Kemira kehitti liiketoimintaansa valitun strategian pohjalta, johon kuuluu ympäristöliiketoiminnan kasvattaminen. Yritysostojen ohella vahvistettiin ympäristöön liittyviä osaamisalueita lisäämällä tutkimusta ja kehitystä. Samalla aiemmin ilmoitetut liiketoiminnoista luopumiset vähensivät tuntuvasti konsernin päästöjä ympäristöön.

Yhteensä 25 Kemiran tuotantotoimipaikalla on sertifioitu ympäristöjärjestelmä (katso s. 22.) Seitsemän uutta toimipaikkaa sai ISO 14001 -sertifikaatin vuonna 2001, mukaan lukien Agron päätoimipaikat Suomessa. Konsernin turvallisuustaso parani, ja turvallisuusperiaatteita terävöitetään kehityksen jatkamiseksi. Tuoteturvallisuutta vahvistetaan, jotta konserni voi paremmin vastata sisäisen kehityksen ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin.

Ympäristönsuojelu toimipaikoilla

Chemicals. Ruotsissa Helsingborgin tehdas otti käyttöön aktiivihiihliisuodatus- ja pesurijärjestelmän, jolla poistetaan edellisenä vuonna yllättäen todetut orgaaniset klooripäästöt.

Hiljattain Itävallasta hankittu Kremsin paperikemikaalitehdas paransi hajun-

torjuntaa raakamäntyöljyn vastaanotossa. Puolassa Swiecien tehdas kehitti turvallisuuden ja ympäristönsuojelun hallintajärjestelmiä.

Suomessa Oulun tehtaiden pölypäästöjä alennettiin vaihtamalla leijukerroskattilan sähkösuodin. Öljynoen käsittelyn uudistamiseen tähtäävät suunnitelmat valmistuivat.

Kokkolan tehtailla maaliskuussa käyttöön otettu aktiivihiihliilaitteisto vähentää tehokkaasti orgaanisia epäpuhtauksia välituotteena saatavasta suolahaposta, jätteistä ja päästöistä ympäristöön. Ulkopuolisessa asiantuntijaselvityksessä todettiin, että tehdasalueen ulkopuolella maaperässä tai merenpohjassa ei ole merkittävästi kohonneita orgaanisten klooriyhdisteiden pitoisuuksia. Uuden ympäristöluvan mukaan tehdasalueella sijaitsevat suodosjätealtaat on suljettava tai eristettävä asianmukaisesti ennen marraskuuta 2007. Toimipaikalla saatiin myös päätökseen elohopean saastuttaman pintamaan poisto.

Monet Kemwaterin tehtaat lisäsivät energiatehokuttaan, kun taas toiset paransivat varastointiturvallisuutta. Ruotsissa Kemwater Närke otti käyttöön uuden pesurijärjestelmän kloorivedyn poistamiseksi. Kierrätysraaka-aineiden

Raportissa käsitellään konserniyhtiöitä samoin periaattein kuin tilinpäätöksessä.

Raportti on laadittu noudattaen seuraavia ohjeita:

- CEFIC (Euroopan kemiateollisuuden kattojärjestö) 1998: Ympäristö- ja turvallisuusraportoinnin ohjeet.
- Komission tiedonanto ympäristöasioiden kirjaamisesta, laskennasta ja julkistamisesta yritysten tilinpäätöksissä ja toimintakertomuksissa. Euroopan yhteisöjen komissio, 2001/453/EY.
- "Tulkitseva tiedonanto neljännen ja seitsemännen tilinpäätösdirektiivin tietyistä artikloista". Euroopan komissio, 98/C 16/04.

Tässä raportissa esitetyt tiedot on koottu 67 toimipaikalta ja lähteestä. Kaikki voitava on tehty sen varmistamiseksi, että tiedot eivät ole epätäydellisiä tai harhaanjohtavia. Tästä huolimatta tiedot eivät ole yhtä luotettavia kuin vuosikertomuksen taloudelliset tiedot.

käyttöä tehostettiin esimerkiksi Hollannissa ja Italiassa.

Porissa Kemira Pigments vähensi edelleen rikkipäästöjä ilmaan laajentamalla rikin talteenottoa titaanidioksidi-tehtaan aktiivihiihlaitoksella. Uuden kipsikaatopaikan rakennustyöt saatiin päätökseen. Kiinteiden sivutuotteiden hyötykäyttöä vauhditettiin rakentamalla pilot-laitos. Lisäksi toimipaikan tapaturmataajuus laski alimpaan todettuun arvoon.

Paints & Coatings. Alcro-Beckersin osto lisäsi huomattavasti maaliliiketoimintaa. Uudet tuotantolaitokset sijaitsevat Ruotsissa, Puolassa ja Saksassa.

Tikkurilan Vantaan tehtailla Suomessa vähennettiin ongelmajätteiden syntyä lisäämällä liuottimien sisäistä kierrätystä ja vesipitoisten jätteiden käsittelyä. Alcro-Beckersin Lövholmenin tehtaalla Tukholmassa jatkettiin projektia, joka tehostaa vuoto- ja pesuvesien kierrätystä ja uudelleen käyttöä tuotannossa.

Useilla toimipaikoilla tehtiin ympäristöriskiarvioita, jotka koskivat lähinnä maaperän saastumista.

Agro. Uudenkaupungin tehdas investoi lähes miljoona euroa jätevesien typpipäästöjen vähentämiseen. Näin saavutetaan uuden jätevesiluvan mukaiset tiukemmat ravinnerajat. Tehtaalla

käynnistettiin myös suurehko investointihanke sisäisen tehokkuuden, kierrätyksen ja turvallisuuden parantamiseksi.

Harjavallan tehtailla otettiin käyttöön kaksi pakkausjätteiden puristinyksikköä. Uusi suodatinlaitteisto alentaa alumiinisulfaattitehtaan hiukkaspäästöjä.

Siilinjärvellä saatiin päätökseen kipsin varastointialueen laajennus. Tapaturmien taajuus ja niistä johtuneet työpäivien menetykset olivat pienemmät kuin koskaan.

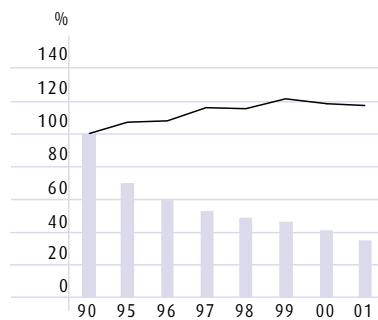
Liettuassa Kedainiain tehdas otti käyttöön uuden, päästöjä vähentävän fluorikaasujen talteenottojärjestelmän. Myös energiatehokkuutta ja varastointiooloja parannettiin.

Tanskassa Frederician tehtailla selvitettiin vaihtoehtoisia meluntorjuntakeinoja ja tutkittiin maaperän saastuneisuutta. Viranomaiset antoivat tiukennetut raja-arvot kunnan viemäriin kulkeutuville kadmiumjäämille.

Ison-Britannian Chesterissä Incen tehtaalla rakennettiin uudet turva-altaat typpi- ja fosforihapposäiliöille. Belgiassa Tertren tehdas paransi typpihappotehtaiden energiatehokkuutta ja päivitti toimipaikan melukartoituksen. Willebroekissa ja Battaillessa jatkettiin maaperän kunnostusta.

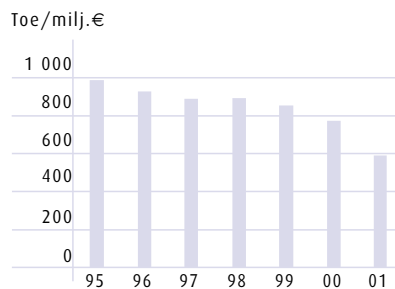
Ympäristökuormitus ja liikevaihto

■ Ympäristöindeksi
— Liikevaihtoindeksi

Ympäristöindeksiin kuuluu seitsemän keskeistä päästöä ja tavanomainen jäte.

Energian kulutus suhteessa liikevaihtoon

Ympäristöliiketoiminta

Ympäristönsuojeluun liittyvien tuotteiden ja palvelujen myynti kohosi noin 352 milj. euroon eli noin 4 % yli viime vuoden tason. Vuosikymmenen jatkunut kasvu on yli kaksinkertaistanut tämän liiketoimintasektorin Kemirassa.

Suurin kasvupanos tuli vesikemikaaleista. Orgaanisen kasvun lisäksi Kemwater teki yritysostoja Espanjassa, Italiassa ja Kiinassa sekä alkuvuodesta 2002 Venäjällä. Ouluun perustettu Kemiran vedenkäsittelyn osaamiskeskus kehittää uusia sovelluksia ja liiketoimintaa pidemmällä tähtäimellä. Helsingborgissa kierrätykseen panostava osaamiskeskus tutkii mm. lietteen käsittelyä ja uusioraaka-aineiden valikoivaa kierrätystä.

Ympäristökemikaalien kuten vetyperoksidin myynti sellu- ja paperisovelluksiin kärsi alan laskusuhdanteesta. Sen sijaan kasvu jatkui ympäristöä säästävien lämmönsiirtoaineiden ja pesuaineiden raaka-aineiden myynnissä. Ympäristölaitteistojen myynti puolestaan laski hiukan.

Sivutuotteista tai jätteistä jalostettujen tuotteiden myynti kasvoi noin 10 %. Tämä johtui lähinnä kalsiumsulfaattipigmentistä, jonka tuotannon laajennusinvestointi käynnistettiin Siilinjärvellä maaliskuussa.

Agro puolestaan lisäsi talteen otettavan hiilidioksidin myyntiä. Samoin orgaanis-mineraalisten lannoitteiden ja bio-control-tuotteiden myyntikehitys oli suotuisa.

Paints and Coatings laajensi huomattavasti ympäristömyötäisten kauppa- ja rakennusmaalien myyntiä. Yksin Suomessa näiden tuotteiden myynti lähestyy 50 milj. euroa. Tuotteiden määrä kasvoi jyrkästi Alcro-Beckersin myötä etenkin Ruotsissa, missä markkinoilla on laaja kirjo ympäristötuotteita.

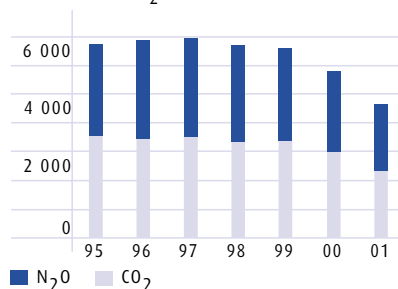
Teollisuusmaaleissa jatkettiin ympäristövetoista tuotekehitystä. Astiamaalit olivat varsinkin Suomessa ja Iso-Britanniassa uusi kasvualue. Vesiohenteisten ja liuotteettomien teollisuusmaalien kasvun odotetaan lähivuosina kiihtyvän, kun EU:n ns. VOC-direktiivi pannaan täytäntöön.

Tuoteturvallisuus

Kemira osallistuu aktiivisesti kemianteollisuuden vapaaehtoiseen testaus- ja riskinarviointiohjelmaan (ICCA HPV) ja on sitoutunut yhteistyöhön viiden aineen testaamisessa. EU:n viranomaisvetoinen, laaja riskiarvio vetyperoksidista saatiin viimeistelyvaiheeseen. Kemira on antanut työhön merkittävän panoksen.

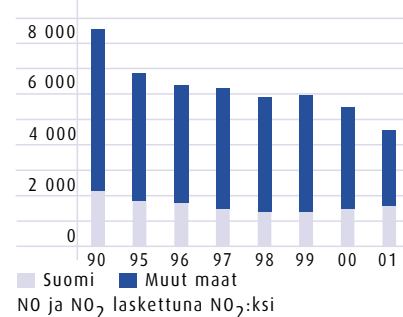
Kasvihuonekaasujen päästöt ilmaan

1 000 tonnia CO₂ ekv.

NO_x-päästöt ilmaan

Tonnia

Tämän ympäristöä säästävän kemikaalin elinkaaresta raporttiluonnos mainitsee kehittämisalueina prosessi- ja logistiikkaturvallisuuden sekä asiakasinformaation.

Kemira aloitti uusien IT-työkalujen kehittämisen maailmanlaajuisista asiantuntijaverkostoa varten. Resursseja ja verkostoyhteistyötä vahvistettiin muutoinkin.

Elinkaariajattelua käytetään Kemirassa yhä laajemmin tuotteiden ympäristöhyötyjen ja -vaikutusten sekä kehittämisvaihtoehtojen arviointiin. Vuoden aikana valmistui viisi keskeisten tuoteryhmien seikkaperäistä elinkaari-analyysiä, jotka kattavat noin 13 tuotesovellusta.

Ympäristötilastot

Tässä esitettävät ympäristötilastot on koottu kaikkiaan 67 tuotantolaitokselta eri puolilta maailmaa. Kolme keskiuurta tehdasta ja muutama pienempi laitos raportoi vuonna 2001 ensimmäistä kertaa. Kahden suuren lannoitetehtaan sulkeminen Hollannissa heijastui täysimääräisesti vuoden 2001 lukuihin.

Vaikka konsernin liikevaihto ei juuri muuttunut, tuotannon kokonaisvolyyymi laski noin 13 %. Energian kokonaiskulutus puolestaan aleni neljänneksen. Näin merkittävä pudotus oli seurausta

lopetettujen toimintojen energiaintensiivisyydestä.

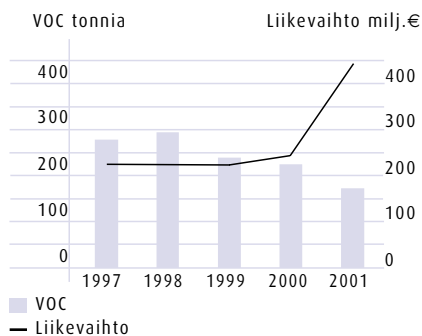
Monet konsernin jätevesipäästöistä vähenivät peräti kertaluokalla. Tämä selittyy sillä, että fosfokipsin johtaminen vesistöön loppui Hollannin Pernisissä. Kyseessä oli konsernin suurin kiintoaineiden, fosforin ja raskasmetallien päästölähde. Rozenburgin typpilannoite-toiminnan sulkeminen puolestaan vaikutti typpikuormituksen hiukan loivempaan laskuun.

Epäorgaanisten kaasujen päästöt ilmaan olivat jonkin verran aiempaa pienemmät. Eniten alenivat typen oksidien ja hiilidioksidin päästöt ammoniakki- ja typpilannoitetuotannon vähentyessä. Myös haihtuvat orgaaniset päästöt laskivat konsernitasonla. Yritystoissa mukaan tulleiden maalitehtaiden ja sellu- ja paperikemikaalitehtaiden VOC-päästöt ovat pienet, ja maaliteollisuuden päästöissä saavutettu vähentyminen Suomessa ja Isossa-Britanniassa painoi kokonaisuutena laskuun.

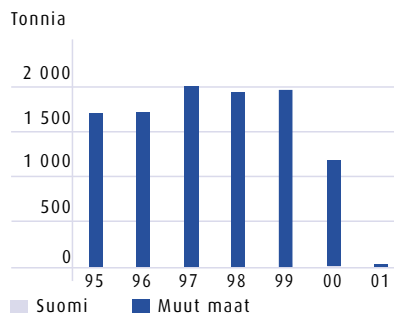
Jätehuollossa tilanne oli vakaampi. Sivutuotteiden ja tavanomaisen jätteen läjitys kasvoi hiukan, kun tuotanto nousi keskeisillä toimipaikoilla. Ongelmajätteitä toimitettiin entistä vähemmän ulkopuoliseen käsittelyyn, koska kierrätystä lisättiin.

Paints & Coatings VOC-päästöt ilmaan ja liikevaihto

Fosforikuormitus vesistöön

Ympäristöinvestoinnit ja käyttökustannukset

Investoinnit ympäristönsuojeluun olivat 13,5 milj. euroa eli 4,5 % kokonaisinvestoinneista. Noin 50 %:n kasvu vuoden 2000 hyvin matalalta tasolta aiheutui useista keskisuurista hankkeista lähinnä ilmansuojeluun.

Ympäristönsuojelun käyttökustannukset kohosivat 42,9 milj. euroon eli noin 9 % aiemmasta vuodesta. Nousu aiheutui päätökseen saatetuista yritysostoista ja ympäristöinvestointiprojekteista sekä tuotannon kasvusta eräillä toimipaikoilla.

Ympäristökustannukset olivat yhteensä 56,4 milj. euroa, joka on 2,3 % liikevaihdosta. Merkittäviä ympäristöprojekteja ei ole käynnissä.

Lisäksi konserni maksoi noin 10,8 milj. euroa ympäristöveroja, jotka koostuvat lähinnä raaka-aineiden hintoihin sisältyvistä hiiliveroista sekä jäteveroista. Ympäristöperusteiset vahingonkorvaukset olivat 0,2 milj. euroa, josta enin osa oli erityisiä teollisuuslaitoksilta perittäviä vesiensuojelun korvauksia Suomessa.

Turvallisuus ja työsuojelu

Konsernin turvallisuustaso kehittyi myönteiseen suuntaan. Suuria teollisuuson-

nettomuuksia tai kuolemaan johtaneita tapaturmia ei sattunut lainkaan. Tapaturmataajuus (LTA 1) laski alimmalle todetulle tasolle ja oli 10,4 tapaturmaa miljoonaa työtuntia kohti tuotannollisilla toimipaikoilla. Tähän myötävaikuttivat aktiivinen turvallisuusjohtaminen ja konsernin rakennemuutos. Turvallisuuden hallintaa, luokitusjärjestelmiä ja poikkeustilanteiden raportointia kehitettiin monilla toimipaikoilla.

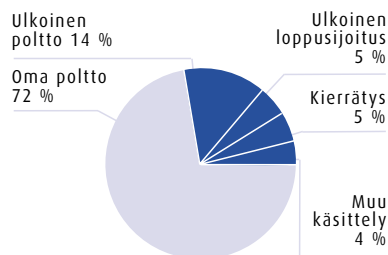
Seuraavat raportoidut vahinkotapaukset ovat saattaneet aiheuttaa jonkin asteista huolta tai julkista keskustelua ao. paikkakunnilla:

Harjavallan tehtailla tapahtui 13.1. noin 25 kuutiometrin rautakloridivuoto viemäriin ja edelleen Kokemäenjokeen. Kyseistä kemikaalia käytetään mm. veden puhdistamiseen, eikä merkittävää ympäristöhaittaa aiheutunut.

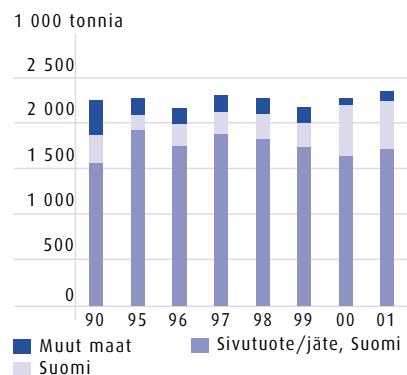
Kemwaterin Rozenburgin tehtaalla Hollannissa syttyi 4.5. tulipalo yhdessä painereaktorissa. Palo aiheutti pienehköjä omaisuus- ja keskeytysvahinkoja.

Ruotsissa Helsingborgin tehtaalla pääsi 7.7. noin puoli tonnia orgaanista työliuosta mereen vetyperoksiditehtaalta. Palokunta sai noin 90 % vuodosta talteen ja riskiarvioinnin avulla varmistettiin, että merkittävää ympäristövahinkoa ei aiheutunut.

Ongelmajätteen käsittely 2001

Tavanomaiset jätteet

Lisäksi Helsingborgissa ja Kemwaterin Yixingin tehtaalla Kiinassa pääsi pie-
nehkö määrä suolahappoa ilmaan ja
maahan.

Kaikki vahinkotapaukset on tutkittu
sisäisesti. Asianmukaiset vakuutusme-
nettelyt on hoidettu, ja korjaaviin toi-
menpiteisiin on ryhdytty.

Ympäristövastuut, -riskit ja lakiasiat

Nämä tiedot ovat tilinpäätöksessä (liite-
tiedot, kohta 25).

Yhteiskuntavastuu

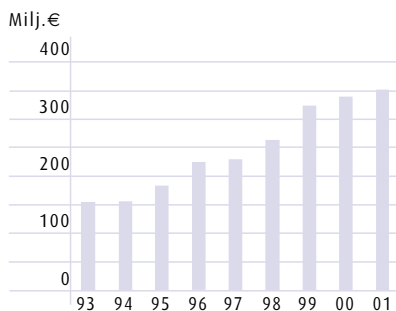
Konsernin uudistettu Code of Conduct on
viimeisteltävänä ja siitä keskustellaan
henkilöstön edustajien kanssa mm.
Kemira European Forumissa. Myös konser-
nin manuaali ja toimintaperiaatteet
uudistetaan arvojen ja yhteiskuntavas-
tuun terävöittämiseksi. Kemiran julkinen
ympäristöraportointi sai jälleen hyvän
luokituksen Suomessa järjestettävässä
vuosittaisessa vertailussa.

Paints and Coatings julkisti yhteis-
kuntavastuuohjelman elokuussa. Ohjel-
massa esitetään arvot, periaatteet ja
tavoitteet kaikille yhteiskuntavastuuseen
kuuluville osa-alueille. Näitä kehitetään
edelleen liiketoimintayksiköissä.

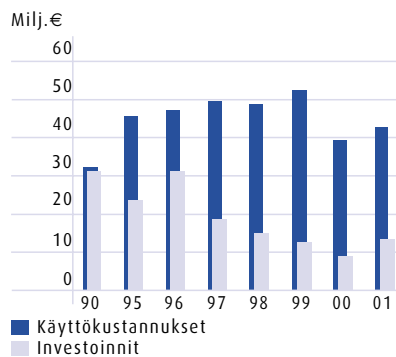
Uudenkaupungin tehdas julkaisi
'Vihervalli' -kirjansen, jossa kuvataan
maisemoidun kipsialueen rikasta kasvilli-
suutta ja linnustoa. Kemira Pigments taas
on avannut luontoaiheisen näyttelyn
Porin luontotalo Arkissa.

Ympäristöliikevaihdon kehitys

Ympäristöinvestoinnit ja käyttökustannukset

Ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmät tuotantotoimipaikoilla 2001

Toimipaikka	Ympäristö	Turvallisuus
Chemicals		
Oulu, Suomi	ISO 14001 ¹	DNV ISRS ²
Kokkola, Suomi	ISO 14001	DNV ISRS
Pori, Suomi	ISO 14001, EMAS ³	DNV ISRS
Vaasa, Suomi	ISO 14001	
Helsingborg, Ruotsi	ISO 14001, EMAS	
Lauterbourg, Ranska	ISO 14001	
Fredrikstad, Norja	ISO 14001	
Flix, Espanja	ISO 14001	DNV ISRS
Kvarntorp, Ruotsi	ISO 14001	
Krems, Itävalta	ISO 14001	Muu
Swiecie, Puola	ISO 14001	
Rozenburg, Alankomaat	ISO 14001	Muu
Ulsan, Korea	ISO 14001	
Esbjerg, Tanska	ISO 14001	
Paints and Coatings		
Vantaa, Suomi	ISO 14001, EMAS	
Tallinna, Eesti	ISO 14001	
Riga, Latvia	ISO 14001	
Tukholma + Nykvarn, Ruotsi	ISO 14001	
Ansbach, Saksa	EMAS	
Agro		
Uusikaupunki, Suomi	ISO 14001	DNV ISRS
Harjavalta, Suomi	ISO 14001	DNV ISRS
Siilinjärvi, Suomi	ISO 14001	DNV ISRS
Ince, UK		DNV ISRS
Hull, UK	EMAS	
Tertre, Belgia	ISO 14001	DNV ISRS
Fredericia, Tanska	ISO 14001	DNV ISRS

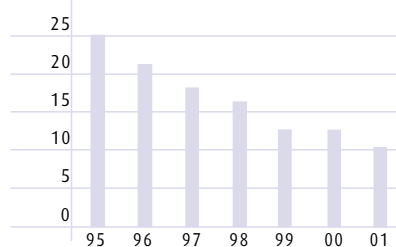
¹ International Organization for Standardization, Ympäristöhallintajärjestelmät.

² Det Norske Veritas, kansainvälinen turvallisuusluokitusjärjestelmä.

³ Euroopan unioni, ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä.

Työtaturmat

Miljoonaa työtuntia kohti tuotantotoimipaikoilla

Kemira-konsernin ympäristötiedot

	1990	1998	1999	2000	2001
Päästöt veteen, tonnia					
Kemiallinen hapenkulutus (COD) ¹	..	5 694	5 397	749	168
Typpi (N)	2 500	1 163	1 019	948	718
Fosfori (P)	4 952	1 933	1 967	1 176	17
Kiintoaine, 1 000 tonnia	934	799	773	403	1,2
Raskasmetallit (Hg+Cd+Pb+Cr+As)	49	10	5,3	0,9	0,6
Raskasmetallit (Hg+Cd+Pb+Cr+As+Cu+Ni+Zn)		48	66,8	6,8	3,7
Päästöt ilmaan, tonnia					
Hiukkaset	1 950	896	936	895	854
Rikkidioksidi (SO ₂) ²	23 138	5 630	5 687	4 359	4 272
Tyypen oksidit (NO ₂) ³	8 546	5 840	5 951	5 455	4 583
Hiilidioksidi (CO ₂), 1 000 tonnia		3 326	3 344	2 992	2 343
Orgaaniset yhdisteet (VOC) ⁴	..	374	321	298	240
Epäorgaaniset yhdisteet (VIC) ⁵	..	3 152	2 594	2 663	2 671
Jätteet⁶, tonnia					
Ongelmajätteet yhteensä	8 669	8 795	26 092	5 719	4 737
- Ulkopuolinen kaatopaikka	..	5 117	19 479	518	1 103
- Ulkopuolinen poltto	..	2 926	5 630	4 292	2 829
- Oma kaatopaikka	..	375	118	0	2
- Muu käsittely	..	377	864	909	803
Tavanomainen jäte, 1 000 tonnia	2 254	2 278	2 170	2 277	2 352
Luonnonvarat					
Polttoaineiden kulutus, ktoe ⁷		1 777	1 773	1 571	1 160
Ostosähkö, TJ		5 700	5 800	5 300	4 400
Yhteensä, ktoe		2 146	2 150	1 913	1 446
Jäähdytysvesi, milj.m ³ , noin		393	398	387	377
Jätevesi, milj.m ³ , noin		82	76	34	16
Turvallisuus					
Työtapaturmien määrä ⁸ miljoonaa työtuntia kohti		16,3	12,7	12,7	10,4
Liitetiedot, milj.e					
Konsernin liikevaihto	2 087	2 413	2 526	2 486	2 454
Ympäristöinvestoinnit	31,1	15,0	12,6	8,9	13,5
Ympäristönsuojelun käyttökustannukset	32,3	48,8	52,6	39,3	42,9
Ympäristökustannukset yhteensä, % liikevaihdosta	3,0	2,6	2,6	1,9	2,3

¹ Arvio. Aiheutus tässä tapauksessa lähinnä epäorgaanisista päästöistä, joten tämä suure ei ole konsernin kannalta kovin oleellinen.

² Kaikki rikkiyhdisteet rikkidioksidiksi laskettuna.

³ NO ja NO₂ typpidioksidiksi laskettuna.

⁴ VOC on haihtuvien orgaanisten yhdisteiden summa.

⁵ Ammoniakin, suolahapon ja kuuden muun tavanomaisen epäorgaanisen yhdisteen summa. Tässä tapauksessa pääosin ammoniakkia.

⁶ Jätteet määriteltä EU-lainsäädännön mukaan. Raportoidut luvut eivät sisällä haitattomia kaivosjätteitä, tehtaalla poltettua jätettä eikä

sellaista jätettä, joka jalostetaan edelleen tuotteiksi omilla tehtailla tai myydään ulkopuoliseen kierrätykseen. Määrät ilmoitettu markkainoina.

⁷ 1000 ekvivalenttista öljytonnia. Sisältää polttoaineen käytön raaka-aineena.

⁸ Tapaturmat, jotka ovat aiheuttaneet työntekijän vähintään yhden päivän poissaolon (LTA1). Sisältää ainoastaan tuotantotoimipaikkojen luvut.

Ympäristöraportti

Lausunto

Olemme käyneet läpi Kemira-konsernin vuoden 2001 ympäristöraportissa esitettyjen tietojen perusteet. Läpikäynti on tehty Kemiran pyynnöstä. Kemira Oyj:n hallitus vastaa raportin sisällöstä ja on sen hyväksynyt. Tietojen kattavuuteen ja täydellisyyteen liittyvistä rajoitteista on raportissa annettu selostus.

Olemme saadun tehtävän puitteissa suorittaneet seuraavat toimenpiteet:

- keskustelleet niiden henkilöiden kanssa, joiden tehtävänä raportin laatiminen on ollut,
- tutustuneet raportissa esitettyjen lausumien taustatietoihin, sekä
- käyneet yhdellä ulkomaisella ja kahdella kotimaisella toimipaikalla, jotka olemme itse valinneet, tutustuaksemme lähemmin niihin järjestelmiin, joiden avulla ympäristötiedot toimipaikoilla kerätään ja käsitellään.

Suorittamiemme toimenpiteiden perusteella olemme vakuuttautuneet siitä, että

- raportissa esitetyt lausumat perustuvat olemassa oleviin tietoihin,
- esitetyt tiedot on oikein johdettu toimipaikkojen toimittamista tiedoista, ja
- niiden kolmen toimipaikan osalta, joilla olemme käyneet, tiedot on niiden omista järjestelmistä oikein johdettu.

Ympäristöraportti täyttää CEFIC Health, Safety and Environmental Reporting Guidelines -suosituksen vaatimukset lukuun ottamatta ammattisairauksia ja kuljetusonnettomuuksia koskevia tietoja. Kemira noudattaa Euroopan komission antamia tulkintaohjeita liittyen neljännen ja seitsemännen tilinpäätös-direktiivin tiettyjen artiklojen soveltamiseen ympäristöasioiden raportoinnissa sekä soveltuvin osin kansainvälisen tilinpäätösstandardin IAS 37, Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets, suosituksia. Käsitksemme on, että Kemiran ympäristöraportti antaa olennaisilta osiltaan riittävän ja tasapainoisen kuvan konsernin ympäristöasioiden tilasta ja kehityksestä.

Helsinki, 12. helmikuuta 2002

KPMG WIDERI OY AB

Hannu Niilekselä
KHT

Mikael Niskala
Manager, Sustainability Assurance

Kemira Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön asioita hoitavat hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja, jota kutsutaan pääjohtajaksi. Yhtiölle on nimetty toimitusjohtajan sijainen, jota kutsutaan varapääjohtajaksi. Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään kahdeksan ja enintään 10 jäsentä, jotka kaikki varsinainen yhtiökokous valitsee vuodeksi kerrallaan alkaen siitä varsinaisesta yhtiökokouksesta, jossa vaali on tapahtunut. Yhtiökokous valitsee yhden jäsenen puheenjohtajaksi ja enintään kaksi varapuheenjohtajaa.

Hallitukseen, jonka hallintoneuvosto valitsee vuodeksi kerrallaan, kuuluu vähintään neljä ja enintään kahdeksan jäsentä. Hallintoneuvosto valitsee yhden jäsenen puheenjohtajaksi ja yhden jäsenen varapuheenjohtajaksi.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että yhtiön asioita hoidetaan terveiden liikeperiaatteiden mukaan ja kannattavuutta silmällä pitäen sekä yhtiöjärjestyksen määräyksiä, yhtiökokouksen päätöksiä ja muita vahvistettuja ohjeita noudattaen. Hallintoneuvoston tehtävänä on päättää yhtiöjärjestyksen osoittamissa rajoissa hallituksen jäsenten lukumäärästä, ottaa ja erottaa hallituksen jäsenet ja, hallitusta ensin kuultuaan, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, sekä määrätä heidän palkkaetunsa. Se myös päättää hallitukselle annettavista ohjeista asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä. Laajakantoisena asiana käsitellään uuden keskeisen liiketoiminta-alan avaamista tai sellaisesta kokonaan luopumista. Hallintoneuvosto antaa lausuntonsa varsinaiselle yhtiökokoukselle yhtiön ja konsernin tilinpäätösten ja tilintarkastuskertomusten johdosta. Hallintoneuvoston palkkioista päättää

yhtiökokous. Viime tilikauden aikana hallintoneuvosto kokoontui kuusi kertaa.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on valmistella yhtiökokouksessa ja hallintoneuvoston kokouksissa käsiteltävät asiat, päättää yhtiökokouksen koollekutsumisesta sekä huolehtia yhtiökokouksen ja hallintoneuvoston päätösten täytäntöönpanosta. Sen tehtävänä on myös ottaa ja erottaa toimitusjohtajan esityksestä muut tärkeimmät toimihenkilöt ja määrätä heidän palkkaetunsa. Hallitus hoitaa ne hallintotehtävät, jotka eivät kuulu hallintoneuvostolle tai joita ei ole annettu toimitusjohtajan tai muiden henkilöiden hoidettaviksi. Hallitus antaa ja peruuttaa yhtiön toiminimen kirjoittamisoikeudet. Hallitus hoitaa myös muut osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvat tehtävät.

Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpido ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus vastaa myös siitä, että yhtiön tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot ja se on laadittu Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten mukaan ja tuloslaskelman osalta myös kansainvälisten laskentastandardien (IAS:n) mukaan siinä määrin kuin niiden noudattaminen on mahdollista Suomen tilinpäätöskäytännön puitteissa. Hallituksen kokouksissa käsitellään kuukausittain yhtiön tuloksen kehittymistä seuraavat raportit, joista toimitusjohtaja antaa yksityiskohtaisen selvityksen.

Hallituksen jäsenet pyrkivät kokoontumaan ilman yrityksen johdon edustajaa kerran vuodessa ja varaavat tilintarkastajalle tilaisuuden keskustella yhtiön tarkastuksesta.

Yhtiössä on toimiva sisäisen tarkkailun järjestelmä, jonka tarkoituksena on varmistaa taloudellisen raportoinnin

luotettavuus ja varmistaa yhtiön omaisuuden säilyminen. Sisäistä valvontajärjestelmää tukevat vahvistetut politiikat ja toimintaohjeet, joita noudatetaan kaikissa konserniyhtiöissä, sekä sisäisen tarkastuksen osasto, joka toimii hallituksen vahvistamien toimintaperiaatteiden ja vuosisuunnitelmansa mukaisesti. Osaston vahvuus on kaksi tarkastajaa, minkä lisäksi käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita. Sisäinen tarkastus keskustelee tarkastusohjelmastaan ja havainnoistaan vuoden aikana tilintarkastajien kanssa.

Toimitusjohtaja

Yhtiöjärjestyksen mukaan toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa ja kehittää yhtiötä ja konsernia hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön ja konsernin edut otetaan huomioon yhtiön omistamissa tytär- ja osakkuusyhtiöissä. Niin ikään toimitusjohtaja panee täytäntöön hallituksen päätökset. Kemira Oyj:n toimitusjohtajana on 1.1.2000 alkaen ollut Tauno Pihlava. Toimitusjohtajan sijainen on Esa Tirkkonen myös 1.1.2000 alkaen.

Yritysjohdon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisissa liikesuhteissa yhtiöön.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajiksi valitsee yhtiökokous vähintään yhden ja enintään kolme tilintarkastajaa. Yhden tilintarkastajan on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Kemira Oyj:n tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö KPMG Wideri Oy Ab, vastuullisena tarkastajana Hannu Niilekselä.

Johtoryhmä

Johtoryhmä toimii valmistelevana elimenä konsernin hallitukselle. Se huolehtii strategian suunnittelusta ja toteutuksesta,

Sten-Olof Hansén,
hallituksen puheenjohtaja

Niilo Pellonmaa,
hallituksen varapuheenjohtaja

Ritva Hainari

Eija Malmivirta

Anssi Soila

Tauno Pihlava

tavoitteiden asettamisesta, liiketoiminnan kehittämisestä, resurssien allokoinnista ja priorisoinnista, synergian hyödyntämisestä sekä sidosryhmäsuhteiden hoitamisesta.

Konsernihallinto

Konsernihallinto huolehtii konsernin sisäisten synergioiden hyödyntämisestä ja johtaa ja koordinoi tietyt, koko konsernia koskevia toimintoja, kuten talous, rahoitus, liiketoiminnan kehittäminen, konsernisuunnittelu, tutkimus, lakiasiat, riskienhallinta, ympäristönsuojelu, energian hankinta, henkilöstöasiat, viestintä ja tietotekniikka.

Hallintoneuvosto

Puheenjohtaja **Timo Kalli**, s. 1947, maanviljelijä. Kansanedustaja. 0 Kemiran osaketta.

I varapuheenjohtaja **Kari Rajamäki**, s. 1948, hallintot. maist. Kansanedustaja. 400 Kemiran osaketta.

II varapuheenjohtaja **Hanna Markkula-Kivisilta**, s. 1965, valt. maist. Kansanedustaja. 0 Kemiran osaketta.

Risto Ranki, s. 1948, valt. toht., luonnont. kand. Neuvotteleva virkamies: Kauppa- ja teollisuusministeriö. 0 Kemiran osaketta.

Sirpa Hertell, s. 1955, puutarhuri. Pääsihteeri: Naisjärjestöjen Keskusliitto. 0 Kemiran osaketta.

Pekka Kainulainen, s. 1941, tekn. lis. Toimitusjohtaja: Oy Liikkeenjohdon koulutuskeskus Ab. Hallituksen puheenjohtaja: Amer-yhtymä Oyj. Hallituksen varapuheenjohtaja: Yleiselektronikka Oy. Hallituksen jäsen: Oy Talentum Ab. 500 Kemiran osaketta.

Mikko Långström, s. 1940, kauppat.maist., ins. Toimitusjohtaja: Longinvest Oy. 12 100 Kemiran osaketta.

Susanna Rahkonen, s. 1968, varatuomari. Kansanedustaja. 0 Kemiran osaketta.

Henkilöstön edustajat (länäolo- ja puheoikeus, ei äänestys-oikeutta:

Pertti Kautto, s. 1945, suojelupäällikkö. Ylempien toimihenkilöiden edustaja. 815 Kemiran osaketta.

Jorma Luukkonen, s. 1945, työnsuunnittelija. Teknisten toimihenkilöiden edustaja. 500 Kemiran osaketta.

Marja-Leena Tuominen, s. 1949, hankintavastaava. Teollisuustoimihenkilöiden edustaja. 0 Kemiran osaketta.

Jukka Virta, s. 1942, käyttömies. Työntekijöiden edustaja. 165 Kemiran osaketta.

Tauno Korhonen, s. 1946, käyttömies. Työntekijöiden edustaja. 0 Kemiran osaketta.

Jouni Kukkonen, s. 1947, vastaava työnjohtaja. Toimihenkilöiden varajäsen. 20 Kemiran osaketta.

Teuvo Virtala, s. 1952, prosessinhoitaja. Työntekijöiden varajäsen. 0 Kemiran osaketta.

Hallitus

Puheenjohtaja **Sten-Olof Hansén**, s. 1939, kauppat.toht. Professori: Turun kauppa- korkeakoulu. Hallituksen puheenjohtaja: Vetcare Oy, Innomedica Oy. Hallituksen jäsen: Perlos Oyj, Liikesivistysrahasto, Oy Langh Ship Ab, Finnzymes Oy. 5 105 Kemiran osaketta.

Varapuheenjohtaja **Niilo Pellonmaa**, s. 1941, kauppat.kand. Hallituksen puheenjohtaja: PMJ-Automec Oyj, Rocla Oyj. Hallituksen jäsen: Jaakko Pöyry Group Oyj, Uponor Oyj, Menire Oyj. 11 000 Kemiran osaketta.

Ritva Hainari, s. 1948, dipl.ins., kauppat.kand. Teollisuusneuvos: kauppa- ja teollisuusministeriö. Hallituksen jäsen: Patria Industries Oyj, Valtion ydinjätehuoltorahasto. 0 Kemiran osaketta.

Eija Malmivirta, s. 1941, dipl.ins.
Hallituksen puheenjohtaja: Meri Energy Oy Ltd. Hallituksen jäsen: VR-Yhtymä Oy, Huoltovarmuuskeskus. 500 Kemiran osaketta.

Anssi Soila, s. 1949, dipl.ins., ekon.
Hallituksen puheenjohtaja: Sponda Oyj, Årcarton AB, Normet Oy. Hallituksen jäsen: Eimo Oyj, Lindström Oy. 6 000 Kemiran osaketta.

Tauno Pihlava, s. 1946, dipl.ins. Pääjohtaja: Kemira Oyj. 3 200 Kemiran osaketta ja 230 000 osakeoptiota.

Johtoryhmä

Puheenjohtaja **Tauno Pihlava**, s. 1946, dipl.ins. Valvonta-alue: Konsernisuunnittelu, liiketoiminnan kehittäminen, henkilöstö, viestintä. Kemira-konsernin pääjohtaja.

Varapuheenjohtaja **Esa Tirkkonen**, s. 1949, dipl.ins. Valvonta-alue: talous-, finanssi- ja tietohallinto, energia. Kemira-konsernin varapääjohtaja.

Anne Haggrén, s. 1951, kauppat.maist. Kemira-konsernin henkilöstöjohtaja.

Juhani Kari, s. 1944, varat. Valvonta-alue: oikeus- ja tarkastushallinto, riskienhallinta ja ympäristönsuojelu. Kemira Oyj:n varatoimitusjohtaja.

Timo Leppä, s. 1957, dipl.ins., CEFA. Kemira-konsernin viestintäjohtaja.

Visa Pekkarinen, s. 1951, ekon. Valvonta-alue: Paints and Coatings (toimitusjohtaja).

Yrjö Sipilä, s. 1949, ekon. Valvonta-alue: Chemicals (toimitusjohtaja).

Heikki Sirviö, s. 1955, dipl.ins. Valvonta-alue: Agro (toimitusjohtaja).

Hannu Toivonen, s. 1947, tekn.toht. Kemira-konsernin tutkimus- ja teknologiajohtaja.

Tauno Pihlava,
johtoryhmän puheenjohtaja

Visa Pekkarinen

Esa Tirkkonen,
johtoryhmän varapuheenjohtaja

Yrjö Sipilä

Anne Haggrén

Heikki Sirviö

Juhani Kari

Hannu Toivonen

Timo Leppä

Muu konsernihallinto

Raija Arasjärvi, s. 1957, kauppat.maist.
Taloushallinto ja konsernisuunnittelu.

Kari Autio, s. 1945, dipl.ins.
Liiketoiminnan kehitys.

Kaj Friman, s. 1953, varat., ekon.
Hallintoneuvoston, hallituksen ja johtoryhmän sihteeri. Finanssihallinto.

Esa Karhula, s. 1954, ekon.
Tarkastushallinto.

Leena Laakso, s. 1943, dipl.ins.
Riskienhallinta.

Jukka Liimatainen, s. 1946, dipl.ins.
Energia.

Tauno Lovén, s. 1944, kauppat.maist.
Tietohallinto.

Aarno Salminen, s. 1956, fil.kand.
Ympäristönsuojelu.

Ydinliiketoiminnat

Pulp & Paper Chemicals

Juhani Lindholm, s. 1956, dipl.ins.

Kemwater

Lennart Johansson, s. 1960, civ.ing.

Paints & Coatings

Visa Pekkarinen, s. 1951, ekon.

Agro Specialties

Heikki Sirviö, s. 1955, dipl.ins.

Industrial Chemicals

Harri Kerminen, s. 1951, dipl.ins.

Sisäpiiri

Lain mukaan Kemira Oyj:n sisäpiiriin kuuluvat hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet (ks. yllä) sekä pääjohtaja (ks. yllä) ja hänen sijaisensa, joka on varapääjohtaja Esa Tirkkonen (1 075 osaketta ja 180 000 osakeoptiota). Sisäpiiriläisten omistamien osakkeiden ja osakeoptioiden määrät ovat vuoden 2001 lopun tilanteen mukaiset.

Näiden henkilöiden lisäksi yhtiön sisäpiiriin kuuluvat:

Arasjärvi Raija, talousjohtaja

(660 osaketta, 70 000 osakeoptiota)

Friman Kaj, finanssijohtaja

(1 702 osaketta, 150 000 osakeoptiota)

Haggrén Anne, henkilöstöjohtaja

(0 osaketta, 80 000 osakeoptiota)

Juutinen Anneli, sihteeri (0 osaketta)

Kari Juhani, varatoimitusjohtaja

(1 075 osaketta, 220 000 osakeoptiota)

Karonen Liisa, sihteeri (0 osaketta)

Korhonen Arja, sihteeri (0 osaketta)

Laakso Kirsti, hallintoassistentti

(0 osaketta)

Leppä Timo, viestintäjohtaja

(0 osaketta, 80 000 osakeoptiota)

Niilekselä Hannu, KHT-tilintarkastaja,

KPMG Wideri Oy Ab (0 osaketta)

Pekkarinen Visa, toimitusjohtaja

(3 088 osaketta, 100 000 osakeoptiota)

Sipilä Yrjö, toimitusjohtaja

(1 575 osaketta, 100 000 osakeoptiota)

Sirviö Heikki, toimitusjohtaja

(0 osaketta, 100 000 osakeoptiota)

Toivonen Hannu, tutkimus- ja teknologiajohtaja (0 osaketta, 80 000 osakeoptiota)

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 3.4.2002 klo 16.00 Kemira-talossa, Porkkalankatu 3, 00180 Helsinki. Osallistumisoikeus on osakkeenomistajilla, jotka 22.3.2002 ovat merkittyinä osakkeenomistajiksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämässä yhtiön osakasluettelossa ja, jotka ovat ilmoittaneet osallistumisestaan viimeistään 27.3.2002 klo 16.00. Pyydämme halukkaita ilmoittautumaan Arja Korhoselle tai Seija Mörskylle, Kemira Oyj, PL 330, 00101 Helsinki; sähköposti arja.korhonen@kemira.com; faksi 010 862 1375; puhelin 010 8611 arkisin klo 8.00-16.00.

Kemira Oyj:n hallituksen ehdotus vuodelta 2001 maksettavaksi osingoksi on 0,30 euroa/osake. Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 8.4.2002 ja osingon ehdotettu maksupäivä 16.4.2002.

Tulostiedot

Kemira julkaisee tietoja tilikaudelta 2002 suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi seuraavasti:

Osavuositarkastus 3 kk 6.5.2002 noin klo 9
Osavuositarkastus 6 kk 31.7.2002 noin klo 9
Osavuositarkastus 9 kk 5.11.2002 noin klo 9
Tilinpääöstiedote helmikuussa 2003
Vuositiedot maalikuussa 2003.
Näitä voi tilata Kemiran konserniviestin-

nästä puh. 010 8611, faksi 010 862 1797, sähköposti postitus@kemira.com. Tulostiedot ja lehdistötiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi konsernin Internet-sivuilla osoitteessa www.kemira.com. Samassa osoitteessa voi myös kirjoittaa tiedotteiden sähköpostitilaajaksi.

Sijoittajayhteydet

Finanssijoittaja **Kaj Friman**, puh. 010 862 1704, sähköposti kaj.friman@kemira.com. Viestintäjohtaja **Timo Leppä**, puh. 010 862 1700, sähköposti timo.leppa@kemira.com. Rahoituspäällikkö **Ritva Sipilä**, puh. 010 862 1789, sähköposti ritva.sipila@kemira.com.

Sijoitustutkimus 2001

Ainakin seuraavat pankit ja pankkiiriliikkeet ovat tehneet Kemirasta sijoitustutkimuksen vuonna 2001:

D. Carnegie Ab, Finland Branch
www.carnegie.fi
Puh. 09 618 712 00

Conventum Securities Ltd
www.conventum.fi
Puh. 09 2312 3311

Deutsche Bank Ag London
www.db.com
Puh. +44 20 7545 8000
Enskilda Securities

www.equities.enskilda.se
Puh. 09 616 28714

Evli Bank Plc
www.evli.com
Puh. 09 476 690

Goldman Sachs International
www.gs.com
Puh. +44 20 7774 1114

Handelsbanken/Investment Banking
www.handelsbanken.se
Puh. 010 444 2425

Mandatum Stockbrokers Ltd.
www.mandatum.fi
Puh. 010 236

Merrill Lynch & Co.
www.ml.com
Puh. +44 20 7772 2094

Nordea Securities Oyj
www.nordeasecurities.com
Puh. 09 1234 1

Opstock Oy
www.oko.fi
Puh. 09 404 4409

Rabo Securities N.V.
www.rabobank.com
Puh. +31 20 460 4823

Schroder Salomon Smith Barney
www.ssmb.com
Puh. +44 20 7986 3933

Tiedotteita

Tammikuu

- Kemira Agro ja Pouttu solmivat laatu- ja yhteistyösopimuksen, joka vahvistaa puhtaiden kotimaisten elintarvikkeiden laatuketjua. Sopimus varmistaa rehujen tuottamisen puhtaista raaka-aineista valmistetuilla lannoitteilla ja maanparannus-aineilla sekä viranomaisten hyväksymillä kasvinsuojeluaineilla ja säilöntäaineilla.

Helmikuu

- Kauppa, jolla Kemira osti Ruotsin suurimman kauppa- ja rakennusmaalien valmistajan Alcro-Beckers AB:n, sai lopullisen vahvistuksensa. Kemirasta tuli Pohjoismaiden suurin maalinvalmistaja. Kauppa- ja rakennusmaaleja markkinoidaan kolmella vahvalla tuotenimellä: Alcro, Beckers ja Tikkurila. Tärkeimmät markkina-alueet ovat Pohjoismaat, Venäjä, Baltia ja Puola. Teollisuusmaaleissa keskitytään metalli- ja puuteollisuuteen ja coil coating -pinnoitteisiin.

Maaliskuu

- Kemira ilmoitti nostavansa titaanidioksidipigmenttien tuotantokapasiteettiaan Porissa 120 000 tonnista 130 000 tonniin vuodessa. Investoinnin kokonaiskustannus on 21 milj. euroa ja uusi kapasiteetti on kokonaisuudessaan käytössä vuoden 2003 aikana.
- Kemira laajentaa kalsiumsulfaattipigmentin tuotantokapasiteettiaan Siilinjärvellä 80 000 tonniin vuodessa. Investoinnin suuruus on 3,5 milj. euroa ja uusi tuotantolinja valmistuu vuoden 2002 alussa. CoCoat-kalsiumsulfaattipigmenttiä käytetään painopapereiden päällystyksen ja sen valmistusteknologia on Kemiran kehittämä.
- Kauppa- ja rakennusmaaleja valmistavien Tikkurila Paintsin ja Alcro-Beckersin toimintot yhdistettiin Tikkurila Deco -yhtyköksi.

- Tikkurila osti Eastman Chemical Companyn sideainetehtaan Vantaalla varmistaa polyesteri- ja alkydiside-aineiden joustavan saannin tuotantoyksiköilleen.

Huhtikuu

- Kemira ilmoitti tehostavansa typpiannoiteliiketoimintaansa Manner-Euroopassa tarkoituksena varmistaa sen kilpailukyky, kannattavuus ja arvonnousu. Kemistar-konseptia kehitetään. Hollannin Rozenburgissa vuodenvaihteessa suljettu typpihappotehdas siirretään yhtiön Belgian toimipaikalle Tertreen, jossa vastaavasti suljetaan vanhempaa typpihappokapasiteettia. Kemira Pernis B.V:n osakekanta myydään Van Bantum -yhtiölle.
- Kemira päätti aloittaa yhtiön omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman yhtiökokouksen valtuutuksen mukaisesti. Yhtiö voi ostaa markkinoilta Helsingin Arvo-paperipörssin välityksellä määrän, joka on enintään 5 % Kemira Oyj:n koko osakemäärästä. Osakkeita voidaan käyttää henkilöstörähistojen mahdollisten voittopalkkioiden ja henkilöstön palkkioiden maksamiseen, mikäli hallitus päättää tällaisen järjestelmän käyttöönotosta. Osakkeita voidaan käyttää myös vastikkeena mahdollisissa yrityskaupoissa.

- Kemira investoi 17 milj. euroa Oulun muurahaishappotehtaan uudistamiseen ja tuotantokapasiteetin nostoon 20 000 tonnilla. Muurahaishapon kysynnän odotetaan kasvavan erityisesti rehusovelluksissa, joissa sen johdannais-tuotteet korvaavat rehuantibiootteja. Myös muurahaishapon suolojen eli formiaattien käytön lämmönsiirto- ja jään-sulatustuotteissa uskotaan jatkavan kasvuaan. Muurahaishappo on helposti biohajoava ja monissa sovelluksissa se korvaa haitallisempia kemikaaleja.

- Kokkolan hienokemikaalitehtaan tuotanto-suunta muutetaan agrokemikaaleista lääkeainekemikaaleihin, jolla sektorilla hienokemikaalien kysyntä kasvaa voimakaimmin.

Toukokuu

- Kemiran yhteisyritys Kemira Compound Fertiliser vihittiin käyttöön Zhanjiangissa Etelä-Kiinassa. Seoslannoitteita valmistavan tehtaan vuosikapasiteetti on 200 000 tonnia. Yrityksen omistajat ovat kiinalainen Zhanhua Enterprise Group (25 %), Finnfund (26 %) ja Kemira (49 %).

Kesäkuu

- Lannoitteita valmistavan Kemira Danmarkin toimintaa tehostetaan sulkemalla 250 000 tonnia lannoitekapasiteettia ja parantamalla automaatiota. Vuosittaiset kustannussäästöt ovat runsaat kuusi milj. euroa vuodesta 2002 alkaen.
- Kemiran ja venäläisen JSC Acronin välinen Baltian maat kattava lannoitteiden markkinointisopimus laajennettiin koskemaan koko maailmaa.
- Kemiran tytäryhtiön A. Jalander Oy:n liiketoiminnot siirtyivät yhtiön toimivalle johdolle. A. Jalander Oy on kuormalavoja valmistava ja markkinoiva alan johtava yritys Suomessa.

Elokuu

- Kemira osti italialaiselta Agecolta Cremonassa sijaitsevan ferrikloridituotannon. Vuotuinen tuotantokapasiteetti on 25 000 tonnia. Ferrikloridia käytetään pääasiassa saostusaineena kunnallisessa ja teollisessa vedenpuhdistuksessa, ja koko Cremonan tehtaan tuotanto käytetään jäteveden käsittelyyn ja juomaveden valmistukseen. Kauppa vahvistaa Kemiran asemaa Italian sekä naapurimaiden saostuskemikaalituottajana.

- Kemira allekirjoitti ukrainalaisen Sumy-khimpromin kanssa yhteistyösopimuksen, joka koskee vedenkäsittelyssä käytettävien rautapohjaisten saostusaineiden valmistamista ja myyntiä. Sumykhimprom rakentaa rautapohjaisia saostusaineita valmistavan tehtaan Sumyyn. Taitotieto perussuunniteluun, tuotantoon ja käyttösovelluksiin tulee Kemirasta. Laitoksen arvioidaan käynnistyvän vuoden 2002 puolivälissä.

- Uudenkaupungin tehtaan turvallisuutta, tehokkuutta ja kilpailukykyä parannetaan 10 milj. euron investointiohjelmalla.

- Kemira ja Movere Oy perustavat Liettuaan maatalouslogistiikkaa ohjaavan yhteisyrityksen. UAB Movere aloittaa toimintansa 1.1.2002 ja sen toimipaikka sijaitsee Kedainiaissa Kemira Lifosan lannoite-tehtaan yhteydessä. Kemira omistaa 80 % perustettavan yrityksen osakekannasta.

- Kauppa- ja teollisuusministeriö ilmoitti, että hallituksen talouspoliittinen ministerivaliokunta on hyväksynyt neuvottelutuloksen valtion omistamien Kemira Oyj:n osakkeiden myynnistä ruotsalaisen Industri Kapitalin omistamalle Dynea Oy:lle ja valtuuttanut kauppa- ja teollisuusministeriön allekirjoittamaan kaupan esisopimuksen. Järjestelyn tarkoituksena on muodostaa uusi pohjoismainen kemianteollisuuden konserni, josta valtio omistaisi 34,0 %. Valtio omistaa noin 56 % Kemirasta ja hallituksella on valtuus alentaa omistusosuus 15 %:iin. Ennen kauppasopimuksen allekirjoittamista hallituksen saatava eduskunnalta valtuus luopua kokonaan valtion omistuksesta Kemirassa.

Syyskuu

- Kemira teki sopimuksen sveitsiläisen Münchensteinissa sijaitsevan van Baerlen paperikemikaaliliiketoiminnan ostami-

sesta. Kauppaan kuuluvat sekä hartsiliimat että polymeerit. Liiketoiminnan vuotuinen myynti on noin 3,4 milj. euroa. Kauppa vahvistaa Kemiran asemaa Keski-Euroopassa, erikoisesti Sveitsin ja Saksan paperikemikaalimarkkinoilla.

Lokakuu

- Kemira ilmoitti, että sen tulos vuonna 2001 jää edellisvuotista heikommaksi.

- Kemira lisäsi omistusosuuttaan kiinalaisessa vesikemikaalialan yhteisyrityksessä Kemwater (Yixing) Co., Ltd:ssä 89 %:iin ostamalla kiinalaisen yhteistyökumppaninsa Yixing Purifying Agent Plantin omistaman 29 %:n osuuden. Loput 11 % omistaa Finnfund. Yritys on toiminut vuodesta 1999 lähtien Yixingin kaupungissa Jiangsun maakunnassa. Sen liikevaihto on vuonna 2001 noin 4 milj. euroa ja henkilöstön määrä 130.

- Kemira osti Cargas Blancasin kalsiumsulfaattipigmenti-liiketoiminnan espanjalaiseen Uralita-konserniin kuululta Yesos Ibéricos S.A:lta. Cargas Blancasin tuotantolaitos sijaitsee Besalussa Koillis-Espanjassa. Vuotuinen tuotantokapasiteetti on noin 100 000 tonnia ja päämarkkinat ovat Espanjassa, Ranskassa, Italiassa ja Marokossa. Cargas Blancasin kalsiumsulfaatti täydentää hyvin Kemiran paperinvalmistuksessa käytettävien pigmenttien valikoimaa.

Marraskuu

- Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta antoi lausunnon talousvaliokunnalle Suomen valtion ja Industri Kapitalin alustavasti sopiman yritysjärjestelyn mahdollisista vaikutuksista Suomen maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiin. Lausunnon mukaan eduskunnan ei tule antaa hallituksen esityksessä pyydettyä suostumusta Kemira-omistuksesta luopumiselle.

- Dynean omistava Industri Kapital pääsi kauppa- ja teollisuusministeriön kanssa periaatteelliseen sopimukseen siitä, että Kemiran lannoitteita valmistava Agro-liiketoiminta voidaan irrottaa uudesta konsernista, ja valtiosta voitulla suoraan tai välillisesti lannoiteliiketoiminnan enemmistömistä Kemira-kaupan solmimisen jälkeen.

Joulukuu

- Suomen hallitus päätti peruuttaa eduskunnan käsiteltävänä olevan esityksen ns. Kemira-järjestelystä.
- Kemira kertoi ostavansa Vinings Industriesin, joka on yksi Pohjois-Amerikan johtavista erikoiskemikaalien toimittajista. Kauppahinta on 138 milj. dollaria eli 153 milj. euroa. Kaupalla Kemira kasvaa vahvasta eurooppalaisesta yhdeksi merkittävimmistä metsäteollisuutta maailmanlaajuisesti palvelevista erikoiskemikaalitoimittajista. Viningsin liikevaihto vuonna 2000 oli noin 150 milj. dollaria ja sen palveluksessa on noin 340 henkilöä. Viningsillä on seitsemän tuotantolaitosta Pohjois-Amerikan merkittävimmillä paperin-tuotantoalueilla.
- Orgaanisia hienokemikaaleja valmistava Kemira Fine Chemicals Oy osti 24 %:n osuuden oululaisesta Pharmatory Oy:stä, joka on keskittynyt mm. lääkeaineiden prosessikehitys-, pientuotanto- ja laadunvarmistuspalveluihin. Strategiansa mukaisesti Kemira Fine Chemicals laajentaa toimintaansa lääkeaineintermediaattien rahtivalmistukseen.

Sanasto

ACE

Agricultural, construction and earthmoving (equipment). Maatalous, rakennus ja maansiirto (-koneet ja -laitteet).

AKD-vaha

Paperinvalmistuksessa käytettävän AKD-liiman tehoaine (alkyyliketeenidimeeri). Liimauksella alennetaan paperin vedenimukykyä ja vaikutetaan sen painatusominaisuuksiin.

Alkydimaali

Ulko- ja sisämaali, jonka sideaineena on alkydi. Alkydi on öljyllä modifioitu polyesteriharts. Alkydimaali kii- vuuo nopeammin kuin tavanomainen öljymaali.

Alumiinisulfaatti

Käytetään paperinvalmistuksessa apuaineena. Myös saostuskemikaali, jonka avulla puhdistetaan juoma- ja jätevettä.

Ammoniakki

Maakaasusta valmistettava peruskemikaali, lähinnä lannoitteiden raaka-aine, joka sisältää tyyppeä.

Ammoniumnitraatti

Typpilannoite.

Anataasi

Pigmenttityyppi, jota varsinkin paperiteollisuus käyttää.

Auditointi

Säännöllinen, riippumaton ja dokumentoitu tarkastus tai arviointi, jossa toimintaa verrataan annettuihin vaatimuksiin tai ohjeisiin. Tekijä voi olla ulkopuolinen tai omaan henkilöstöön kuuluva.

CAN

Ks. kalsiumammoniumnitraatti.

Can coatings

Tölkkilakat juoma- ja elintarviketeollisuuteen. Lakka toimii eristeenä elintarvikkeen ja säilykepurkin tai korkin välissä.

CEFC

Euroopan kemianteollisuuden kattojärjestö (Confédération Européenne des Fédérations de l'Industrie Chimique).

Coil coating, nauhapinnoitus

Pinnoitusmenetelmä metalliuhutlevyille.

CPS

Colour Processing Systems (sävytysjärjestelmät)

Diammoniumfosfaatti (DAP)

Typpeä ja fosforia sisältävä pello- ja puutarhalannoite.

Dikalsiumfosfaatti (DCP)

Rehuraaka-aine, jota valmistetaan raakafosfaatista ja kalkkikivestä.

ECF-valkaisu

Ilman alkuaineklooria tapahtuva sellun valkaisu (elemental chlorine free).

ECOX

Natriumperkarbonaatin tuotenimi. Käyttö pesuaineissa vaaleuden lisääjänä.

EHS

Environment, Health and Safety (ympäristö, terveys ja turvallisuus).

EMAS

Eco-Management and Audit Scheme. Euroopan yhteisön asetukseen perustuva ympäristöjohtamisjärjestelmä, johon teollisuusyritykset voivat rekisteröityä vapaaehtoisesti.

Ferix

Tuotenimi. Rakeinen rautasulfaatti, vedenpuhdistuskemikaali.

Ferrikloridi

Rautapohjainen vedenpuhdistuskemikaali.

Ferrosulfaatti

Rautapohjainen vedenpuhdistuskemikaali tai niiden raaka-aine. Syntyy oheistuotteena titaanidioksidin valmistuksen yhteydessä. Käytetään myös rehuissa.

Fertigro

Tuotenimi. Nestemäinen kastelulannoite.

FinnTi

Titaanidioksidipigmentin tuotenimi.

Formamidi

Kemian- ja lääketieteellisuuden liuote ja raaka-aine, muurahaishapon johdannainen.

Fosfaatti

Luonnonmalmeissa esiintyvä fosforin yhdiste, jota käytetään raaka-aineena lannoitteissa, eläinrehuissa ja pesuaineissa.

Fosfokipsi

Fosforihapon valmistuksessa oheistuotteena muodostuva kipsi.

Fosfori (P)

Elämälle välttämätön alkuaine. Yksi lannoitteiden kolmesta pääravinteesta, jota saadaan rikastamalla fosfaattipitoisia malmeja.

Fosforihappo

Fosfaattirikasteesta rikkihapon avulla valmistettava happo, jota käytetään raaka-aineena mm. seoslannoitteissa, rehufosfaateissa, pesuaineissa ja elintarvikkealan jatkojalosteissa.

HAZOP

Riskianalyysimenetelmä, jota käytetään prosessiteollisuudessa laitteistojen teknisen turvallisuuden ja työmenetelmien parantamiseksi.

Hiilinielu

Ilmakehästä hiilidioksidia pysyvästi poistava ja sitova osa maapalloa. Tärkeimpiä hiilinieluja ovat valtameret ja metsät.

Hydrofobointiaine

Paperinvalmistuksessa käytettävä apuaine, jolla säädelään paperin vedenimukykyä.

IFA

International Fertilizer Industry Association (kansainvälinen lannoiteuuttajien järjestö).

Ilmeniitti

Titaanidioksidipigmentin raaka-aine, malmi, jonka titaanidioksidipitoisuus on verrattain alhainen.

ISO

Kansainvälinen standardisointiorganisaatio.

ISO 14001

Kansainvälinen standardi, jossa määritellään ympäristöhallintajärjestelmän vaatimukset. Vaatimukset täyttävä yritys tai yhteisö voi saada standardin mukaisen sertifiointin.

Kalium (K)

Alkuaine. Yksi kolmesta pääravinteesta seoslannoitteissa, louhitaan lähinnä suolakaivoksista kaliumkloridin muodossa.

Kaliumnitraatti

Puutarhaviljelyssä käytettävä typpi- ja kaliumlannoite.

Kaliumsulfaatti

Rikkiä ja kaliumia sisältävä puutarhalannoite tai sen raaka-aine.

Kalsiumammoniumnitraatti

Typpilannoite. Ammoniumnitraattia, johon on valmistusvaiheessa sekoitettu kalkkikivijauhetta.

Kalsiumkloridi

Teollisuussuola, jota valmistetaan kalkkikivestä suolahapon avulla. Käytetään mm. teiden polynsidonnassa, öljynporauksessa ja elintarviketeollisuudessa.

Kasvihuonekaasut

Ilmakehän lämpenemistä edistävät kaasut, joista tärkeimpiä ovat hiilidioksidi, metaani ja ilokaasu.

Kauppa- ja rakennusmaalit

Maalituotteet (maalit ja lakat) kuluttajille ja ammattimaalareille.

Kemiallinen hapenkulutus (COD)

Jätevesiin liittyvä suure, jolla mitataan lähinnä orgaanisten aineiden kykyä kuluttaa happea vedestä (Chemical Oxygen Demand).

Koagulantti

Saostaa vedessä olevia epäpuhtauksia.

KREPRO

Kemwater Recycling Process erottaa jätevesilietteestä metallit, raskasmetallit, fosforin ja hiilen, sekä kierrättää ne takaisin hyötykäyttöön.

Liimat

Paperinvalmistuksessa käytettäviä apuaineita, joilla lisätään paperin lujuusominaisuuksia tai vähennetään sen vedenimukykyä.

LORIS (Kemira LORIS)

Satelliittiohjattu täsmälannoitusjärjestelmä (Local Resource Information System).

Metyleeniurea

Hidasvaikutteinen typpilannoite.

Mikrokiteinen TiO₂

Erittäin pienikiteinen titaanioksidiksi, joka on läpinäkyvä käyttökohteessa ja suojaa UV-säteiltä.

Monokalsiumfosfaatti (MCP)

Rehuraaka-aine, jota valmistetaan kalkkikivestä ja puhtaasta fosforihaposta.

Muurahaihappo

Valmistetaan hiilimonoksidista (synteesikaasu) ja metanolista. Käytetään lähinnä rehunsäilöntäaineissa sekä tekstiili-, kumi- ja lääketieteellisyydessä.

Natriumperkarbonaatti

Pesuaineiden raaka-aine, jota valmistetaan soodasta vetyperoksidin avulla. Ks. ECOX.

NK-lannoite

Tyypeä ja kaliumia sisältävä lannoite.

NPK-lannoite

Tyypeä, fosforia ja kaliumia sisältävä seoslannoite, johon voidaan lisätä myös hivenaineita.

Orgaanis-mineraalinen lannoite

Koostuu sekä eloperäisestä aineksesta (esim. turpeesta) että epäorgaanisista suoloista.

Peittaushappo

Metallien pinnoituksessa käytettävä happoliuos.

Peretikkahappo

Reaktiivinen happikemikaali, jota käytetään ympäristömyötäisessä sellun valkaisuissa.

PK-lannoite

Fosforia ja kaliumia sisältävä lannoite.

Plastisoli

Katoissa käytetyn ohutlevyn maalipinnoite.

Polyalumiinikloridi

Saostuskemikaali, jonka avulla puhdistetaan juoma- ja jätevetä.

POP

Persistent Organic Pollutant. Pysyvä orgaaninen ympäristölle haitallinen aine.

ProGips

Tuotenimi. Rakennusteollisuuden raaka-ainekipsi.

Prosessikemikaalit

Pääasiassa prosessiteollisuudelle myytäviä tuotteita kuten typpihappoa, ammoniakkaa ja teknistä ureaa.

Responsible Care (RC)

Kemianteollisuuden omaehtoinen, maailmanlaajuinen ympäristö- ja turvallisuusohjelma.

Rikkidioksidi

Lähinnä metsäteollisuuden käyttämä teollisuuskaasu, jota valmistetaan esim. polttamalla alkuainerikkiä tai ottamalla talteen prosessikaasuista. Myös happamoitumista aiheuttava päästö poltettaessa rikkipitoisia polttoaineita.

Rikkihappo

Laajakäyttöinen peruskemikaali, jota valmistetaan rikkidioksidikaasusta. Raakakaasu saadaan esim. metallien tai malmien pasutuksesta tai polttamalla alkuainerikkiä.

Rutiilimalmi

Titaanioksidipigmentin raaka-aine, joka sisältää runsaasti titaanioksidia.

Seoslannoite

Lannoite, joka sisältää useita kasveille välttämättömiä alkuaineita.

Stabilointi

Pysyvään olomuotoon saattaminen. Esim. ongelmajätteen yhdistekoostumusta voidaan muuttaa kemiallisesti tai alentaa jätteen vesiliukoisuutta erilaisilla käsittelytekniikoilla.

Sävytysjärjestelmä

Värikkien maalien valmistusmenetelmä. Järjestelmään kuuluvat (perusmaalit), sävytyspastat, sävytyskaavat, sävytyskone, ravistin, värinmittauslaitteisto, PC-ohjelmitot sekä värikartat.

Teollisuusmaalit

Pinnoituskäyttöaineet (maalit ja pinnoitteet) teollisuuden käyttöön.

TiO₂

Titaanioksidiksi.

Titaanioksidipigmentti

Valkoinen väriaine. Tärkeä maalin, paperin, muovin ja painoväriin raaka-aine. Valmistetaan monimutkaisessa prosessissa titaanioksidia sisältävistä malmeista ja kuonasta rikkihapon tai kloorin ja lukuisten apukemikaalien avulla. Valmistusmenetelmiä ovat sulfaatti- ja kloridiprosessi.

Titaanikemikaali

Titaanioksidin pohjautuvia erikoistuotteita, joita käytetään mm. ilmanpuhdistuskatalyyteissa, värikkisissä pigmenteissä ja elektroniikkateollisuudessa.

Typen oksidit

Lähinnä typpimonoksidi (NO) ja typpidioksidi (NO₂). Typpikaasuja, joita muodostuu päästönä poltossa ja esim. typpihapon valmistuksessa. Aiheuttavat happamoitumista ja heikentävät ilman laatua.

Typpi (N)

Kasvien kasvamiselle välttämättömin alkuaine.

Typpihappo

Ammoniakista katalyyttisesti polttamalla valmistettu peruskemikaali. Lannoitteiden typpiraaka-aine.

Urea

Yksiravinteinen, runsaasti tyypeä sisältävä lannoite, jota valmistetaan ammoniakista ja hiilidioksidista. Käytetään myös liimahartseissa.

UV-kovettuva tuote

Ultraviolettisäteilyllä kovettuva lakka tai maali-teollisuudelle.

Verifiointi

Todentaminen, totuudenmukaisuuden ulkopuolinen varmentaminen.

Vesikemikaali

Juoma- ja jäteveden puhdistuksessa käytettävä kemikaali.

Vetyperoksidi (H₂O₂)

Reaktiivinen happikemikaali, jota käytetään erityisesti sellun ympäristömyötäisessä valkaisuissa, desinfiointiaineena ja ympäristösovelluksissa. Raaka-aineet vety ja ilmassa oleva happi.

VIC-yhdisteet

(Volatile Inorganic Compounds)

Haihtuvat epäorgaaniset yhdisteet, esim. ammoniakki, kloori ja fluori, joita muodostuu päästönä lähinnä epäorgaanisista perusteollisuudesta.

VOC (Volatile Organic Compounds)

Haihtuvat orgaaniset yhdisteet. Lähinnä liuotteita, jotka voivat normaaliolosuhteissa haihtua ilmakehään vaikuttaen mm. otsonin syntyyn.

Ympäristönhallintajärjestelmä

Yrityksen säännöllinen, kirjallisesti kuvattu tapa toimia ympäristöasioissa. Tärkeimpiä osia ympäristöpolitiikan laatiminen, tavoitteiden asettaminen ja mittaaminen sekä auditointi.

Ympäristökemikaali

Ympäristönsuojelutarkoituksiin käytettävä kemikaali. Esim. jäteveden puhdistamiseen käytettävät kemikaalit.

Ympäristöliiketoiminta

Ympäristönsuojeluun käytettävien tai siihen läheisesti liittyvien tuotteiden ja palvelujen myynti.

Ympäristöraportti

Yrityksen julkinen, sisällöltään vapaamuotoinen selostus toimintaan liittyvistä ympäristökysymyksistä. Julkaistaan erillisenä tai osana vuosikertomusta ja halutuun määrävällein.

Ympäristötekniikka

Ympäristönsuojelutarkoituksiin käytettävät laitteet.

Ympäristötilinpäätös

Yrityksen vuosittain antama selostus toiminnan aiheuttamista päästöistä, ympäristövaikutuksista, kustannuksista, lainsäädännön noudattamisesta ym. tärkeimmistä ympäristökysymyksistä. Liittyy yhä läheisemmin taloudelliseen tilinpäätökseen.

Konserniyhtiöt

1.2.2002

■ = tuotanto
▲ = markkinointi
● = holding
■ = palvelu

Yhtiö	Konsernin omistus-osuus %	Sijainti	Yhtiö	Konsernin omistus-osuus %	Sijainti	
Kemira Oyj		Suomi, Helsinki	Kemira Chemicals S.A./N.V.	100	Belgia, Wavre	▲
Chemicals			Kemira Chemicals	100	Etelä-Korea, Ulsan	■
Kemira Chemicals Oy	100	Suomi, Helsinki	■	Korea Corporation		
Kemira Chemicals Holding Oy	100	Suomi, Helsinki	●	Kemira Chemicals	100	Kanada, Maitland
Kemira Kemi AB	100	Ruotsi, Helsingborg	■	Canada NRO, Inc.		
Kemira Chimie S.A.	100	Ranska, Lauterbourg	■	Kemira Chemicals Canada Inc.	100	Kanada, Maitland
Kemira Chemicals AS	100	Norja, Gamle Fredrikstad	■	Kemira Chemicals U.S. Inc.	100	Yhdysvallat, Philadelphia, PA
Kemwater Cristal S.A.	95	Romania, Bukarest	■	Kemira Specialty Chemicals Inc.	100	Yhdysvallat, Kennesaw, GA
Alchim S.R.L.	95	Romania, Tulcea	■	Kemira Chemicals, Inc.	100	Yhdysvallat, Kennesaw, GA
Kemwater Chimbis S.A.	58	Romania, Bistrita	■	Kemira Paper Chemicals	100	Kanada, St. Catharines, Ont.
Scandinavian Silver Eel AB	100	Ruotsi, Helsingborg	■	Canada Inc.		
Aliada Quimica S.A.	100	Espanja, Barcelona	●	AS Kemivesi	50	Viro, Tallinna
Kemira Ibérica S.A.	100	Espanja, Barcelona	■	Kemwater (Thailand) Ltd	49	Thaimaa, Bangkok
Kemira Ibérica	100	Espanja, Barcelona	●	Kemwater Services Oy	51	Suomi, Helsinki
Internacional S.L.				Kemira Chemicals Brasil Ltda	100	Brasilia, Telemaco Borba
Aliada Quimica de Portugal Lda.	74	Portugali, Estarreja	■	Kemwater (Yixing) Co., Ltd	89	Kiina, Yixing City
Kemira Chimica S.p.A.	100	Italia, Ossona	■	Kemira Chemicals (Shanghai) Co. Ltd.	100	Kiina, Shanghai
Kemifloc a.s.	51	Tsekinmaa, Prerov	■	Kemira Miljö A/S	100	Tanska, Esbjerg
Kemifloc Slovakia s.r.o.	100	Slovakia, Sol	▲	Kemira Pigments Oy	100	Suomi, Pori
Kemwater Närke AB	92	Ruotsi, Kumla	■	Kemira Pigments	100	Unkari, Budapest
Kemipol Sp. z o.o.	51	Puola, Police	■	Kereskedelmi KFT		
Kemira Kopparverket KB	100	Ruotsi, Helsingborg	■	Kemira Pigments S.A.	100	Belgia, Wavre
Ahlbo Kemi AB	100	Ruotsi, Helsingborg	●	Kemira Pigments Asia	100	Singapore, Singapore
Kemwater Brasil S.A.	51	Brasilia, São Paulo	■	Pacific Pte. Ltd.		
Kemwater de México, S.A. de C.V.	51	Meksiko, Tlaxcala	■	Kemira Pigments Latin America Comercial Ltda.	100	Chile, Santiago
Kemwater ProChemie s.r.o.	60	Tsekinmaa, Bakov nad Jizerou	■			
Kemwater Dipier	51	Turkki, Izmir	■	Paints and Coatings		
Environmental Chemicals Inc.			■	Tikkurila Oy	100	Suomi, Vantaa
Kemira Fine Chemicals Oy	100	Suomi, Kokkola	■	Tikkurila Paints Oy	100	Suomi, Vantaa
Kemira Chemicals (UK) Ltd	100	Iso-Britannia, Harrogate	▲	Tikkurila AB ¹⁾	100	Ruotsi, Spånga
Kemira Chemie GmbH	100	Saksa, Hanau	■	AS Baltic Color	100	Viro, Tallinna
Kemira Paper Chemicals Oy	100	Suomi, Helsinki	■	UAB Baltic Color	100	Liettua, Vilna
Kemira Chemie Ges.mbH	100	Itävalta, Krems	■	ZAO Finncolor	100	Venäjä, Pietari
PCS Paper Chemicals Systems Vertriebges.mbH	100	Itävalta, Krems	■	OOO Kraski Tikkurila	100	Venäjä, Moskova
Kemira-Swiecie Sp. z o.o.	65	Puola, Swiecie	▲	Tikkurila Festék KFT	100	Unkari, Budapest
ZAO NovoKemira	47	Venäjä, Novodvisk	■	Imagica Ltd	100	Iso-Britannia, Uxbridge
Cell Kemira Sp. z o.o.	55	Puola, Ostroleka	■	Sia Vivacolor	100	Latvia, Riika
Kemira Kimya Sanayi ve Ticaret A.S.	51	Turkki, Istanbul	■	Tikkurila Coatings Sp. z o.o ¹⁾	100	Puola, Sczcecin
Kemira Chem Holding B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●	Imagica S.r.l.	100	Italia, Modena
Kemira Chemicals B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	■	Tikkurila Coatings Oy	100	Suomi, Vantaa
Kemira Kemax B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	●	Tikkurila Coatings B.V.	100	Hollanti, Dordrecht
			■	Tikkurila Coatings (Ireland) Ltd	100	Irlanti, Cork
			■	Tikkurila Coatings Ltd	100	Iso-Britannia, Bury
			●	AS Tikkurila Coatings	100	Viro, Tallinna

Yhtiö	Konsernin omistus-osuus %	Sijainti		Yhtiö	Konsernin omistus-osuus %	Sijainti	
Tikkurila Coatings KFT	100	Unkari, Budapest	▲	Kemira Deutschland GmbH	100	Saksa, Hannover	▲
ZAO Tikkurila Coatings	100	Venäjä, Pietari	▲	Comercial de Fertilizantes	50	Espanja, Valencia	▲
SiA Tikkurila Coatings	100	Latvia, Riika	▲	Liquidos S.A.			
Tikkurila Services Oy	100	Suomi, Vantaa	■	Kemira Phosphates Oy	100	Suomi, Siilinjärvi	■
Alcro-Beckers AB	100	Ruotsi, Tukholma	■	Viljavuuspalvelu Oy	80	Suomi, Mikkeli	■
Alcro-Beckers Norge A/S	100	Norja, Oslo	▲	Mykora Oy	100	Suomi, Kiukainen	■
Alcro-Beckers Poland Sp. z o.o	100	Puola, Varsova	■	Kemira Agro Muurla Oy	100	Suomi, Muurla	■
Alcro-Beckers Danmark A/S	100	Tanska, Kööpenhamina	▲	SiA Kemira Agro Latvija	100	Latvia, Riika	▲
TBD S.A.	100	Puola, Debica	■	ZAO Kemira Agro	100	Venäjä, Moskova	▲
Nokian Laatumaalit Oy	100	Suomi, Nokia	■	Kemira Agro Poland Sp. z o.o.	100	Puola, Gdynia	▲
Pigrol Farben GmbH	100	Saksa, Ansbach	■	Kemira Sdn. Bhd.	100	Malesia, Kuala Lumpur	▲
Holmbergs Färg i Skövde AB	91	Ruotsi, Skövde	▲	Kemira Agro Hungary Ltd Co.	100	Unkari, Budapest	▲
Färghuset i Bollnäs AB	91	Ruotsi, Bollnäs	▲	Kemira Chemicals Hungaria KFT	100	Unkari, Budapest	▲
Sundsvalls Färghandel AB	91	Ruotsi, Sundsvall	▲	AS Kemira Agro Eesti	100	Viro, Tallinna	▲
Tapetlagret Öbergs Färghus i Västerås AB	91	Ruotsi, Västerås	▲	UAB Kemira Agro Vilnius	100	Liettua, Vilna	▲
Gemptus AB	100	Ruotsi, Västerås	■	UAB Kemira-Lifosa	51	Liettua, Kedainiai	▲
Färgmästaren J E Englund AB	91	Ruotsi, Eskilstuna	▲	UAB Movere	80	Liettua, Kedainiai	■
Hässleholms Färg & Miljö AB	91	Ruotsi, Hässleholm	▲	AS Fertimix	100	Viro, Tallinna	■
RF Golventreprenader AB	91	Ruotsi, Västerås	▲	Biolchim S.p.A.	50	Italia, Bologna	■
Runes Färger AB	100	Ruotsi, Västerås	▲	Kemira Danmark A/S	100	Tanska, Fredericia	■
Färg AB Gamol	91	Ruotsi, Uddevalla	▲	Muut			
Färghuset i Malmö AB	91	Ruotsi, Malmö	▲	Kemira Metalkat Oy	100	Suomi, Laukaa	■
Färgservice i Malmö AB	91	Ruotsi, Malmö	▲	Metpela Oy	100	Suomi, Laitila	■
Färghuset i Kristinehamn AB	91	Ruotsi, Kristinehamn	▲	Convertitori Catalitici	100	Italia, Genova	■
Billdals Färghus AB	91	Ruotsi, Göteborg	▲	Europa S.r.l.			
Golv & Färghuset	91	Ruotsi, Göteborg	▲	Kemira Katalysatoren GmbH	100	Saksa, Wiesbaden	▲
Peter Alvefelt AB				Metalkat Romania S.A.	80	Romania, Craiova	■
Alcro Parti AB	50	Ruotsi, Tukholma	▲	Multirange B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■
Agro				Kemira Pigments Holding B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	▲
Kemira Agro Oy	100	Suomi, Helsinki	■	Kemira Services Holland B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■
Kemira Agro Holdings Ltd	100	Iso-Britannia, Ince	▲	Kemira International Finance B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■
Kemira Agro U.K. Ltd	100	Iso-Britannia, Ince	■	Kemira Finance B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	▲
Kemira Ltd	100	Iso-Britannia, Ince	■	Kemira Danmark Holding A/S	100	Tanska, Fredericia	▲
Kemira Ireland Ltd	100	Irlanti, Dublin	▲	Kemira Engineering Oy ²⁾	100	Suomi, Helsinki	■
Kemira S.A./N.V.	100	Belgia, Wavre	■	Kemira Trading Oy	100	Suomi, Helsinki	▲
Battaille S.A.	100	Belgia, Basècles	■	Spruce Vakuutus Oy	100	Suomi, Helsinki	■
Engrais Battaille S.A.	100	Ranska, Fresnes s/ Escaut	■				
Kemira Engrais S.A.	100	Ranska, Ribécourt	▲				
S.G.A. S.A.	100	Belgia, Wavre	▲				
Kemira Agro Holding B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	▲				
Kemira Agro Rozenburg B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■				
Kemira Agro Pernis B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■				
Kemira B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	▲				
Kencica Speciaal meststoffen B.V.	100	Hollanti, Maastricht	▲				

1) Tikkurila Coatings Oy:n ja Tikkurila Paints Oy:n tasaosuuksin omistama.

2) Kemira Chemicals Oy:n, Kemira Pigments Oy:n sekä Kemira Agro Oy:n tasaosuuksin omistama.

Luettelosta puuttuvat ne yhtiöt, joilla ei ollut toimintaa vuonna 2001.

Osoitteita

Kemira-konserni

Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 8611
Fax 010 862 1119
www.kemira.com

Chemicals

<http://kc.kemira.com/>

Pulp & Paper Chemicals
Osoite kuten yllä
Puh. 010 861 211
Fax 010 862 1694
<http://ppc.kemira.com>

Industrial Chemicals
Osoite kuten yllä
Puh. 010 861 211
Fax 010 862 1124
<http://ic.kemira.com>

Kemwater
Industrigatan 83
Box 902
S-251 09 Helsingborg
Sverige
Puh. +46 42 171 000
Fax +46 42 130 570
<http://kw.kemira.com>

Paints & Coatings

www.tikkurila.fi

Tikkurila Deco
Kuninkaalantie 1
PL 53
01301 Vantaa
Puh. 09 857 731
Fax 09 8577 6902

Tikkurila Coatings
Osoite kuten yllä
Puh. 09 857 741
Fax 09 8577 6911

Agro

www.kemira-agro.com

Kemira Agro Specialties
Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 511
Fax 010 862 1126

Kemira Agro Nitrogen
Avenue Einstein 11
B-1300 Wavre
Belgium
Puh. +32 10 232 711
Fax +32 10 228 988

Kemira-konsernin muut yhteystiedot:
www.kemira.com/fin/yhteystiedot

KEMIRAN TILINPÄÄTÖS 2001

2001

KEMIRA

Sisältö

Hallituksen toimintakertomus	2
Osakkeet ja osakkeenomistajat	8
Tunnusluvut	11
Konsernitilinpäätös	14
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	19
Konsernin liitetiedot	21
Emoyhtiön tilinpäätös ja liitetiedot	40
Ehdotus voittovarojen käytöstä	45
Tilintarkastuskertomus	46
Hallintoneuvoston lausunto	47
Tuloskehitys neljännesvuosittain	48

Hallituksen toimintakertomus

Vuonna 2001 talouskasvun hidastuminen varjosti Kemira-konsernin liiketoimintaympäristöä erityisesti sellu- ja paperisekä teollisuuskemikaaleissa. Sen sijaan vesikemikaalit ja Agro pystyivät parantamaan tulostaan. Maaliliiketoiminnassa päähuomio keskitettiin viime vuoden alussa ostetun Alcro-Beckersin ja Kemiran toimintojen yhdistämiseen, jolla aikaansaataavaa tulosparannusta päästään hyödyntämään tästä vuodesta alkaen.

Konsernin liikevaihto pysyi lähes edellisvuoden tasolla ja oli 2 454 milj. euroa (2 486 milj.). Jatkuvan liiketoiminnan kasvu oli 8 %. Liikevoitto oli 144 milj. euroa (175 milj.) eli 6 % liikevaihdosta (7 %). Osuudet osakkuusyhtiöiden tuloksesta olivat yhteensä 0,4 milj. euroa voittoa. Konsernin liikevoitto loka-joulukuussa oli 17 milj. euroa (38 milj.). Viimeistä neljänneistä rasitti Hollannissa 10 milj. euron kuluvaraus eläkekustannuksista ja liuoslannoitteiden tuotannon rakennejärjestelyihin liittyvä 4 milj. euron kulukirjaus ja poisto. Koko vuoden liikevoittoa rasittivat konsernin suomalaisten eläkesäätiöiden kasvaneet kannatusmaksut, kun sijoitustuotot jäivät selvästi edellisen vuoden alapuolelle. Suomalaisten eläkesäätiöiden koko vuoden kannatusmaksut olivat viime vuonna 37 milj. euroa eli noin 26 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna, jolloin alkuvuoden 2000 hyvät sijoitustuotot alensivat kannatusmaksuja.

Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta sekä kertaluonteisia eriä laski 113 milj. euroon edellisvuoden 144 milj. eurosta. Tulos verojen jälkeen oli 70 milj. euroa (208 milj.). Tulos per osake ilman kertaluonteisia eriä oli 0,58 euroa (0,73) ja kokonaistulos per osake kertaluonteiset erät mukaan luettuina 0,58 euroa (1,64). Konsernin liikevaihdosta noin 81 % syntyi Suomen ulkopuolella.

Oman pääoman tuotto oli 6 % (9 %). Rahavirran tuotto sijoitetulle pääomalle oli 7 % (11 %).

Rahavirta investointien ja omaisuuden myyntitulojen jälkeen oli -146 milj. euroa (523 milj.). Liiketoiminnan rahavirta per osake ilman kertaluonteisia eriä oli 1,03 euroa (1,69). Oma pääoma per osake oli 9,35 euroa (9,08) ja velkaantuneisuus 61 % (37 %).

Hallitus ehdottaa vuodelta 2001 jaettavaksi osingoksi 0,30 euroa/osake eli 35,8 milj. euroa, joka vastaa 51 %:n osingonmaksua nettotuloksesta.

Liiketoiminta-alueiden vuoden 2000 vertailuluvut on muutettu vastaamaan nykyistä rakennetta.

Euroopalainen pääomasijoitusyhtiö Industri Kapital ja Suomen valtio sopivat alustavasti elokuun lopussa yritysjärjestelystä, jonka tarkoituksena oli muodostaa maailmanlaajuinen erikoiskemian yritys. Dynea tarjoutui maksamaan Kemiran osakkeista 9,10 euroa osakkeelta. Julkisen ostotarjouksen toteuttaminen edellytti muun muassa Suomen eduskunnan hyväksyntää.

Suomen hallitus päätti peruuttaa eduskunnan käsiteltävänä olevan esityksen joulukuun alussa sen jälkeen, kun eduskuntakäsittelyn pitkittyminen ja kaupasta käyty julkinen keskustelu uhkasivat tuottaa kohtuutonta haittaa järjestelyn osapuolina olevien yhtiöiden toiminnalle.

Chemicals

Chemicals kasvu hidastui aiemmista vuosista selvästi liikevaihdon noustessa prosentin 901 milj. euroon (888 milj.). Strategista liiketoimintayksiköistä Pulp & Paper Chemicals ja Kemwater jatkoivat kasvuaan, sen sijaan Industrial Chemicals liikevaihto jäi edellisen vuoden alapuolelle.

Chemicals liikevoitto oli 91 milj. euroa (115 milj.) eli 10 % liikevaihdosta (13 %). Eläkekustannukset kohosivat edellisvuodesta eläkesäätiöiden sijoitustuottojen laskun vuoksi, mikä rasittaa koko Chemicalsin tulosta. Chemicalsin suomalaisten eläkesäätiöiden kannatusmaksujen olivat noin 19 milj. euroa edellisvuotista korkeammat.

Pulp & Paper Chemicals. Yhdeksi konsernin strategisista kasvualueista nimetyn Pulp & Paper Chemicals -yksikön myynti kasvoi 3 %. Kasvu on jatkunut voimakkaana erikoispaperikemikaaleissa Kemiran hankittua edellisen vuoden syyskuussa Krems Paper Chemicalsin. Toisaalta paperi- ja selluteollisuuden tuotantomäärät ovat jääneet viimevuotista pienemmiksi, mikä on vaikuttanut myös kemikaalien kulutukseen. Varsinkin valkaisukemikaalien kannattavuus jäi tavoitteista alempien käyntiasteiden ja kohonneen kustannustason takia. Yksikön liikevoitto jäi alle viimevuotisen.

Erikoispaperikemikaaliliiketoimintaa vahvistettiin ostamalla sveitsiläisen van Baerlen paperikemikaaliliiketoiminta. Kauppaan kuuluvat sekä hartsiliimat että orgaaniset saostuspolymeerit ja niiden vuotuinen myynti, pääasiassa Sveitsissä ja Saksassa, on noin 3,4 milj. euroa. Brasilian uusi yksikkö on rakenteilla. Ruotsissa avattiin tuotannon pullonkauloja vetyperoksiditehtaalla.

Aikakauslehtipaperin valmistuksessa käytettävän kalsiumsulfaattipigmentin tuotantoa lisätään Siilinjärvellä rakentamalla uusi tuotantolinja. Tämä 3,5 milj. euron investointi nostaa tehtaan kapasiteetin 80 000 tonniin vuodessa ja mahdollistaa myös uuden huippuvaalean pigmenttilaadun valmistamisen. Espanjasta ostettiin Cargas Blancasin kalsiumsulfaattipigmentti-liiketoiminta, joka täydentää hyvin Kemiran paperinvalmistuksessa käytettävien pigmenttien valikoimaa.

Vinings Industriesin osto muuttaa Kemiran vahvasta eurooppalaisesta yhdeksi merkittävimmistä metsäteollisuutta maailmanlaajuisesti palvelevista erikoiskemikaalitoimittajista. Vinings on Pohjois-Amerikan johtavia erikoispaperikemikaalien toimittajia, jonka pääasiallinen toimiala on metsäteollisuuden prosessikemikaalit, kuten saostuman- ja vaahdonestoaineet, pigmentin dispergointiaineet ja siistaus. Kauppahinta on 138 milj. dollaria eli 153 milj. euroa. Yhtiön liikevaihto vuonna 2000 oli noin 150 milj. dollaria ja sen palveluksessa on noin 340 henkilöä. Kemiran nykyiset tuotteet ja paperikemian kokonaisratkaisut yhdessä Viningsin tuotteiden, sovelutusten, teknologian ja asiantuntijaorganisaation kanssa muodostavat entistä vahvemman palvelukonseptin. Yritysosto on erinomainen esimerkki niistä mahdollisuuksista, joilla luodaan voimakasta synergiaa ja vahvistetaan niin olemassa olevia kuin uusia, nyt hankittujakin liike-toimintoja. Kauppa toteutui 30.1.2002 ja sen myötä Kemiran paperi- ja sellukemikaalien liikevaihto nousee nyt yli 500 milj. euroon vuodessa.

Kemwater. Vedenpuhdistuskemikaaleja tuottavan Kemwater-yksikön liikevaihto nousi 6 %. Liikevoitto parani edellisestä vuodesta selvästi.

Suurin parannus saatiin aikaan Keski- ja Etelä-Euroopan markkinoilla. Italian toimintoja vahvistettiin ostamalla Cremonassa sijaitsevan Agecon ferrikloridituotanto. Sen vuotuinen kapasiteetti on 25 000 tonnia. Tuotantolaitos liitetään osaksi Kemiran italialaista tytäryhtiötä Kemira Chimica S.p.A:ta. Kiinalaisessa vesikemian yhteisyrityksessä, Kemwater (Yixing) Co., Ltd:ssä lisättiin omistusta 89 %:iin ostamalla kiinalaisen yhteistyökumppanin 29 %:n osuus.

Vuoden 2002 alussa allekirjoitettiin venäläisen Pigment Corporationin kanssa sopimus, jolla Kemira ostaa sen vesikemikaaliliiketoiminnan. Oston arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä ja sen jälkeen Kemira rakentaa uuden vesikemikaalien tuotantolinjan Pietariin. Kaupan ja investoinnin yhteenlaskettu arvo on noin 10 milj. euroa. Pietarin vedenpuhdistaminen on Kemiralle merkittävä kehitysaskel ja sopimus vahvistaa Kemiran asemaa Euroopan suurimpana saostuskemikaalien toimittajana.

Industrial Chemicals. Teollisuuskemikaaliliiketoiminnan liikevaihto jäi 3 % viime vuoden tasosta, sen sijaan liikevoitto parani.

Titaanidioksidipigmentin markkinalanne on heikentynyt koko vuoden ja sekä hinnat että kysyntä ovat olleet laskussa. Tästä huolimatta Pigments on kyennyt toimittamaan 2 % enemmän kuin viime vuonna. Yksikön kannattavuus on pysynyt hyvänä, vaikka onkin edellisvuotta alempi. Titaanidioksidipigmenttien tuotantokapasiteettia nostetaan poistamalla tuotannon pullonkauloja. Lisäys on 10 000 tonnia, jolloin kokonaiskapasiteetiksi tulee 130 000 tonnia vuodessa. Investoinnin kokonaiskustannus on 21 milj. euroa ja uusi kapasiteetti saadaan kokonaisuudessaan käyttöön vuoden 2003 aikana. Tavoitteena on keskittyä jatkossa entistä enemmän erikoistuotteisiin.

Hienokemikaalien myynti jäi 6 % edellisvuodesta. Myös kannattavuus jäi jälkeen edellisvuodesta. Hienokemikaalitehtaille investoidaan 1,9 milj. euroa. Tarkoituksena on, että tuotantosuunta voidaan osittain muuttaa agrokemikaaleista lääkeainekemikaaleihin, joiden kysyntä kasvaa ensin mainittuja nopeammin. Tätä kehitystä vahvistettiin ostamalla 24 %:n osuus ululaisesta

Pharmatory Oy:stä, joka on keskittynyt mm. lääkeaineiden prosessikehitykseen, pien- tuotanto- ja laadunvarmistuspalveluihin.

Muurahaishappoliiketoiminnan myynti ja kannattavuus on säilynyt hyvällä tasolla. Yksikköä laajennetaan 17 milj. euron investoinnilla Oulun tehtaalle, jonka kapasiteettia nostetaan noin 20 000 tonnilla ja toimintaa suunnataan yhä enemmän muurahaishapon jatkojalosteisiin. Investointi valmistuu vuonna 2003.

Kalsiumkloridin myynti ja kannattavuus ovat parantuneet. Pesuaineraaka-aineista natriumperkarbonaatin tuotanto-yksikön laajennus Ruotsissa on otettu käyttöön alkusyksystä, mikä parantaa yksikön tulosta.

Paints & Coatings

Maaliliiketoiminnan liikevaihdon kasvu hidastui vuoden loppupuolella markkinoiden epävarmuuden seurauksena. Alcro-Beckersin oston ansiosta liikevaihto kuitenkin kasvoi yli 60 % viimeiselläkin neljänneksellä vuoden takaiseen verrattuna ja liikevaihto oli 83 milj. euroa (52 milj.). Vuoden alusta liikevaihto lähes kaksinkertaistui ja oli 445 milj. euroa (243 milj.). Viimeisen neljänneksen liike-tappio oli 9 milj. euroa (4 milj.) ja koko vuoden liikevoitto oli 17 milj. euroa (13 milj.) eli 4 % liikevaihdosta (6 %). Liikevoitto sisältää Alcro-Beckersin ostosta syntyneitä goodwill-poistoja noin 4 milj. euroa. Toimintojen yhdistämiseksi lopetettiin yksi tuotantoyksikkö Suomessa ja toinen Puolassa. Lisäksi Ruotsissa yhdistettiin toimintoja ja Isossa-Britanniassa aloitettiin rationointi-ohjelma. Näiden toimenpiteiden tuloksena henkilöstön määrä väheni yhteensä 180 hengellä. Toimenpiteistä aiheutui viime vuodelle noin 5 milj. euron kerta-luonteinen kustannus. Myös Venäjällä

Hallituksen toimintakertomus

tehdyt edelliseltä vuodelta periytyvät varaston arvon muutokset alensivat liikevoittoa. Edellisen vuoden liikevoitto sisälsi liiketoiminnan muita tuotteita 2,3 milj. euroa.

Tikkurilan kauppa- ja rakennusmaali-osasta Tikkurila Paintsistä ja Alcro-Beckersistä muodostettiin Tikkurila Deco, joka yhdessä teollisuusmaaleja valmistavan Tikkurila Coatingsin kanssa muodostaa Kemiran maaliliiketoiminnan.

Tikkurila Decon liikevaihto kasvoi 159 % Alcro-Beckersin hankinnan seurauksena. Ilman yritystoa Tikkurila Paintsin liikevaihto nousi 10 %. Erityisesti Venäjällä ja Baltian maissa kasvu jatkuu vahvana. Teollisuusmaalien liikevaihto kasvoi 4 %, eniten vientimarkkinoilla.

Edullisen ja joustavan sideaineiden saannin turvaamiseksi ostettiin Tikkurilan tehtaiden vieressä Vantaalla sijaitseva sideainetehtas.

Agro

Kasvinravinteita tuottavan Agron liikevaihto viimeisellä neljänneksellä oli 312 milj. euroa (310 milj.) ja koko vuonna 1 158 milj. euroa (1 219 milj.). Euroopan runsaiden sateiden aiheuttama peltojen märkyys vaikutti merkittävästi kevään myyntiin ja lannoitteiden myynti-

määrät jäivät koko vuodelta lähes viidenneksen viimevuotista pienemmiksi.

Viimeisellä neljänneksellä myyntimäärät jäivät noin 9 % edellisvuotista alhaisemmaksi. Syksyllä hiljaisen myynnin vuoksi tuotantoa jouduttiin rajoittamaan edelleen.

Liikevoitto oli 49 milj. euroa (33 milj.) eli 4 % liikevaihdosta. Viimeisen neljänneksen liikevoitto oli 9 milj. euroa (17 milj.) mukaan lukien alla mainittu Hollannissa tehty 10 milj. euron kuluvaraus eläkekustannuksiin sekä liuoslannoitteiden tuotannon rakennejärjestelyihin liittyvä kulukirjaus 4 milj. euroa.

Kemira Agro Specialties. Erikoislannoitteisiin keskittyvän yksikön alkuvuoden raportoitu liikevaihto kasvoi selvästi viime vuodesta. Nousu oli pääosin seurausta omistussuuden kasvusta enemmistöksi UAB Kemira Lifosassa Liettuaan sekä kasvusta rehufosfaateissa. NPK-lannoitteiden myyntimäärä laski 4 % ja hinnat säilyivät vahvoina. Liikevoitto oli edellisvuotta parempi.

Uudenkaupungin tehtaiden turvallisuutta, tehokkuutta ja kilpailukykyä parannetaan yhteensä 10 milj. euron investoinneilla, joilla uusitaan automaatiota ja jäähdytysjärjestelmiä.

Liettuaan on päätetty perustaa maatalouslogistiikkaa ohjaava yhteisyrittys

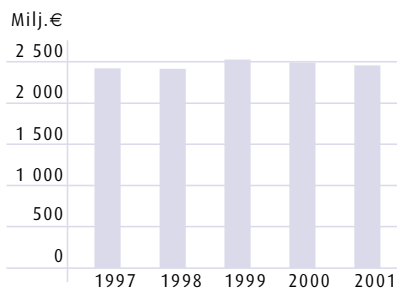
Movere Oy:n kanssa. UAB Movere aloitti toimintansa 1.1.2002. Kemira omistaa 80 % yhtiön osakekannasta.

Eläinrehuliiketoimintaa vahvistetaan rakentamalla 40 000 tonnin tehdas Ruotsiin Helsingborgiin. Päätuotteet ovat sekä liuoksina että kiinteinä tuotteina myytävät rehujen laatua parantavat Bolifor-rehuhapot. Laitos käynnistyy tämän vuoden toisella puoliskolla. Euroopan unionissa rehuhappojen arvioitu vuosittainen myynnin kasvu on 10-15 % seuraavien viiden vuoden aikana. Kulutusta lisäävät mm. EU:n eläinrehuille asettama antibioottikielto sekä tarve suojata koko elintarvikeketju rehujen osalta salmonella-, koli- ja kampylobakteereilta. Myynnin kasvua odotetaan tapahtuvan voimakkaasti myös EU:n ulkopuolella.

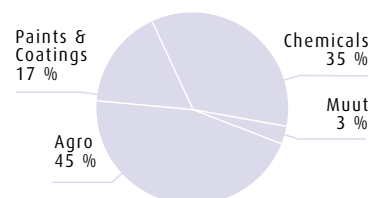
Agron erikoistumisstrategian mukainen toiminnan laajentamisprojekti etenee Jordaniassa, jonne osakkuusyhtiölle rakennettava kaliumnitraattia ja rehufosfaatteja valmistava yksikkö käynnistyy vuoden 2002 aikana.

Agron Tanskan yhtiö tehostaa toimintojaan sekä investoimalla ohjaamoiden automatisointiin että sulkemalla noin 250 000 t/a lannoitekapasiteettia. Toimenpiteet parantavat merkittävästi

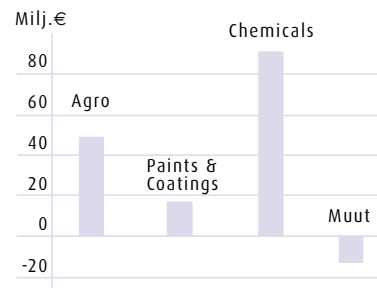
Liikevaihto

Liikevaihto toimialoittain

Liikevoitto toimialoittain

yhtiön kannattavuutta ja vuosittaisten kustannussäästöjen on arvioitu olevan 6,3 milj. euroa vuodesta 2002 alkaen. Sulkemiseen liittyvät kertaluonteiset kustannukset huomioitiin jo vuoden 2000 tuloksessa. Tuotannon väheneminen korvataan osittain toimituksilla Agron muilta tehtailta ja osittain lisäämällä välitysmyyntiä.

Kemira Agro Nitrogen. Typpilannoitteita valmistavan yksikön liikevaihto jäi selvästi viime vuoden alapuolelle. Kevään runsaat sateet haittasivat yksikön markkinoita ja lannoitteiden toimitusmäärät jäivät merkittävästi viime vuodesta. Hintataso säilyi hyvänä ja oli syyskauden alkaessa edellisen vuoden tasolla. Typpiraaka-aineen (ammoniakin) valmistuksessa käytettävän maakaasun hinta oli edellisvuotista korkeampi, erityisesti vuoden alkupuolella. Kiinteät kustannukset olivat merkittävästi pienemmät Rozenburgin tehtaan sulkemisen vuoksi. Hollannissa tehtiin 10 milj. euron kuluvaraus eläkekustannuksiin. Liikevoitto oli selvästi parempi kuin viime vuonna.

Agron tytäryhtiön, kuormalavoja valmistavan ja markkinoivan A. Jalander Oy:n liiketoiminnot myytiin pääosin toimivan johdon omistamalle uudelle yhtiölle. Kemira on mukana pääomasi-

joittajana ja yhtiön vähemmistöosakkaana 16 %:n osuudella. Jalanderin liikevaihto vuonna 2000 oli 8,8 milj. euroa. Henkilöstön määrä oli 45.

Hollannin Rozenburgissa vuodenvaihteessa suljettu typpihappotehdas siirretään yhtiön toimipaikalle Belgian Tertreen. Agro on myynyt Kemira Pernis B.V:n osakekannan Van Bentum-yhtiölle. Kauppa sisältää Rotterdamissa, Hollannissa sijaitsevan Pernisin koko toimipaikan, maa-alueen, sataman ja laitteet. Manner-Euroopassa käytössä olevaa Kemistar-konseptia kehitetään vahvistamalla asiakasyhteistyötä ja vähentämällä väliportaita. Tarvittavat investoinnit ovat yhteensä noin 12,5 milj. euroa ja odotettavissa olevat vuotuiset säästöt noin 16 milj. euroa. Säästöt tuntuvat täysimääräisinä vuoden 2002 loppupuolelta lähtien.

Muut

Pakokaasukatalyysaattoreita valmistavan Kemira Metalkatin liikevaihto laski 5 % ja oli 38 milj. euroa. Liiketappio oli 2,7 milj. euroa, kun tulos edellisenä vuonna oli voittoa 2,8 milj. euroa.

Konsernin tulos

Konsernin liikevoitto oli 144 milj. euroa (175 milj.), joka oli 6 % liikevaihdesta.

Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta oli 113 milj. euroa (307 milj.). Edellisen vuoden tulos sisälsi kertaluonteisia tuloja nettona 162 milj. euroa. Nettorahoituskulut olivat 31 milj. euroa (31 milj.). Tilikauden tulos verojen jälkeen oli 70 milj. euroa (208 milj.). Rahavirran tuotto sijoitetulle pääomalle oli 7 %.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 298 milj.e (218 milj.e) eli 12 % liikevaihdesta. Investoinnit kasvoivat edellisestä vuodesta erityisesti Alcro-Beckersin oston myötä. Käyttöomaisuuden poistot olivat 160 milj.e. Käyttöomaisuuden ja tytäryhtiöiden myynnit olivat 27 milj.e (527 milj.e). Konsernin ympäristönsuojeluinvestoinnit olivat noin 14 milj.e (9 milj.e).

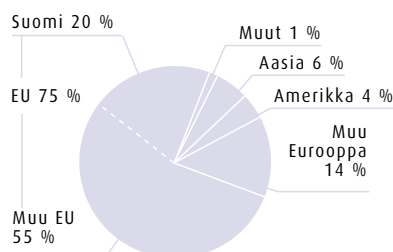
Tutkimukseen ja kehitykseen konserni käytti noin 39 milj.e, joka on noin 2 % liikevaihdesta. Luku ei sisällä investointeja.

Ympäristönsuojelu ja riskienhallinta

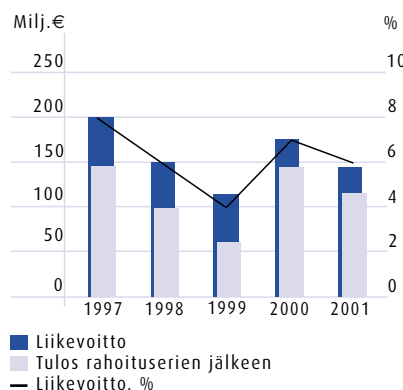
Ympäristönsuojelu on oleellinen osa konsernin toimintaa. Yhtiö julkaisee vuosittain ympäristöraportin.

Toiminnan turvallisuuden ja tehtaiden häiriöttömän toiminnan varmistamiseen

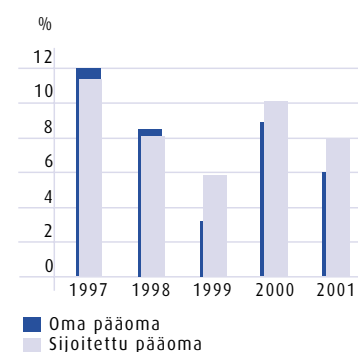
Liikevaihto maantieteellisesti

Liikevoitto ja tulos

Pääoman tuotto

Hallituksen toimintakertomus

kiinnitetään konsernissa jatkuvasti erityistä huomiota. Toimintoja arvioidaan sekä sisäisten että ulkopuolisten asiantuntijoiden toimesta. Vuoden aikana tässä yhteydessä arvioitiin yhdeksän suurinta tuotannollista toimipaikkaa.

Strategiaprosessiin ja investointiprosessiin on kehitetty ja osittain otettu käyttöön uudet menetelmät riskien tunnistamiseksi ja arvioimiseksi.

Rahoitus

Konsernin rahoitustilanne säilyi vakaana. Korollinen nettovelka oli vuoden 2001 lopussa 686 milj. euroa (425 milj.). Vuoden aikana otettiin yksi uusi pitkäaikainen laina ja lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 26 milj. euroa.

Rahavirta ennen rahoitusta oli -146 milj. euroa (523 milj.). Konsernin omavaraisuusaste oli 46 % vuoden lopussa (48 %). Velkaantuneisuus (nettovelkojen osuus omasta pääomasta) oli 61 %. Likvidien varojen määrää alennettiin selvästi edellisestä vuodesta. Vuoden lopussa ne olivat 70 milj. euroa ja käyttämättömät sovitut luotot noin 383 milj.

Nettorahoituskulut olivat 31 milj. euroa (31 milj. euroa). Valuuttakurssitappio oli 2,1 milj. euroa. Kiinteäkorkois-

ten lainojen osuus konsernin korollisten lainojen kokonaissummasta (mukaan luettuina eläkelainat, jotka on katsottu vaihtuvakorkoisiksi) oli vuoden lopussa noin 40 %.

Emoyhtiön tulos

Emoyhtiön liikevaihto koostuu vain energian myynnistä konserniyhtiöille ja ulkopuolisille Suomessa. Emoyhtiön liikevaihto oli 21 milj. euroa (21 milj.). Liiketappio oli 14,8 milj. euroa (tappio 0,3 milj.). Emoyhtiö kantaa konsernin johdon ja hallinnon sekä osittain Espoon tutkimuskeskuksen kustannukset.

Emoyhtiön nettorahoitustuotot olivat 11,6 milj. euroa (7,4 milj.). Tulos ennen veroja ja varausten muutoksia oli 109 milj. euroa (170 milj.). Investoinnit olivat 17 milj. euroa, joka sisältää tytäryhtiöiden oman pääoman korotukset.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 10 207 henkeä, 563 enemmän kuin edellisvuonna. Kokonaismäärästä keskimäärin 5 336 henkeä oli Suomen ulkopuolisten yhtiöiden palveluksessa.

Emoyhtiön palveluksessa oli keskimäärin 235 henkeä, 115 edellisvuotista

enemmän, kun Espoon tutkimuskeskus siirtyi osaksi emoyhtiötä 1.4.2001.

Kertomusvuotena seuraavat henkilöt toimivat Kemira Oyj:n hallituksessa: Sten-Olof Hansén (puheenjohtaja), Niilo Pellonmaa (varapuheenjohtaja), Ritva Hainari, Eija Malmivirta, Anssi Soila ja Tauno Pihlava. Kokouksessaan 12.12.2001 hallintoneuvosto valitsi hallitukseen 1.1.2002 alkavaksi kaudeksi entiset henkilöt. Hallituksen jäsenistä vain pääjohtaja Tauno Pihlava on konsernin palveluksessa.

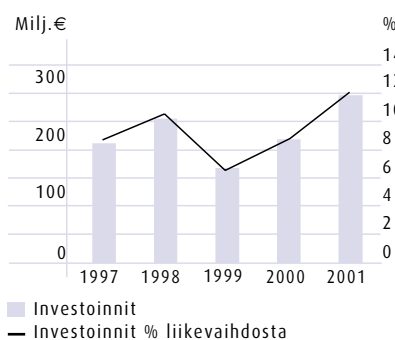
Suuri osa konsernin henkilöstöä on erilaisten, maittain vaihtelevien kannustus-palkkiojärjestelmien piirissä. Lisäksi käytössä on ylimmän johdon optiojärjestelmä.

Omistus

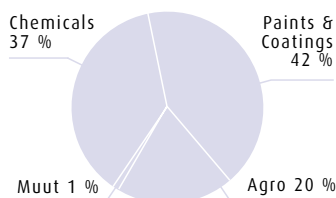
Suomen valtion omistusosuus 31.12.2001 oli 56,2 %. Ulkomaiset institutionaaliset sijoittajat omistivat 6,4 % ja suomalaiset instituutiot ja rahastot 28,5 % osakkeista. Yksityisten sijoittajien osuus oli 6,5 % koko osakemäärästä.

Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti yhtiö mitätöi huhtikuussa omia osakkeitaan 6 440 000 kappaletta eli 5 % senaikaisesta osakemäärästä. Yhtiökokouksen valtuutuksen mukaisesti yhtiö

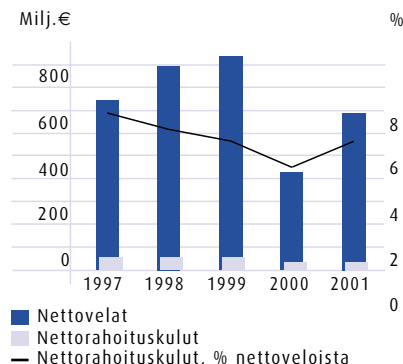
Investoinnit

Investoinnit toimialoittain

Nettovelat ja rahoituskulut

Hallituksen toimintakertomus

osti omia osakkeitaan 31.12.2001 mennessä yhteensä 3 152 500 kappaletta keskihintaan 6,72 euroa/osake.

Muutokset konsernirakenteessa

Vuoden aikana perustettiin, ostettiin ja myytiin useita yhtiöitä tai osakkuuksia. Merkittävät muutokset on käsitelty toimialojen kohdalla.

Vuoden 2002 näkymät

Paperi- ja sellukemikaalien asiakasteollisuuden tuotannon odotetaan vuoden loppupuolella kääntyvän nousuun ja sen myötä kemikaalien kulutuksen odotetaan kasvavan nykyisestä. Viningsin osto lujittaa myös osaltaan konsernin maailmanlaajuisesta markkina-asemaa. Vesikemikaali- liiketoiminnan odotetaan myös kehittyvän suotuisasti ja tälläkin sektorilla ollaan valmiita kasvamaan mm. strategisin yritysostoin. Teollisuuskemikaalien myön- teistä kasvua varjostaa titaanidioksidipigmenttien heikko kysyntä ja hintataso. Titaanidioksidin tämän vuoden liikevoitto jää viimevuotista pienemmäksi, vaikka toimialan elpymisen ennustetaan alkan- van vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Kokonaisuudessaan konsernin kemikaali-

liiketoiminnan liikevoiton odotetaan kasvavan viimevuotisesta.

Maaliiketoiminnassa ruotsalaisen Alcro-Beckersin liittäminen konserniin etenee. Synergiaetuna tavoitellaan 5–10 milj. euron vuosittaisia säästöjä tämän ja kahden seuraavan vuoden aikana. Tästä noin 5 milj. euroa on säästöä henkilöstö- kuluissa. Tämä yhdessä lähimarkkinoiden edelleen kasvavan kysynnän kanssa on perusta sille, että maalialalta odotetaan nykyistä parempaa tulosta.

Agron tuotteiden kysyntään ovat heijastuneet maatalouden ongelmat Euroopassa, mm. tulvat ja karjataudit.

Ravinteiden tarpeen odotetaan kuitenkin palautuvan normaalitasolle ja kysynnän kasvu luo pohjan viime vuotta paremmalle tulokselle.

Vaikka maailmantalouden vaikeudet näyttävät jatkuvan tänä vuonna, nykyisen rakenteen mukaisen Kemira-konsernin tuloksen arvioidaan olevan parempi kuin vuonna 2001. Hallitus valmistele- e parhaillaan konsernin tulevaisuuden strategiaa, liiketoimintarakennetta, painopis- tealueita ja kasvutavoitteita. Työ valmis- tuu ja sen tulokset julkistetaan lähiaikoina.

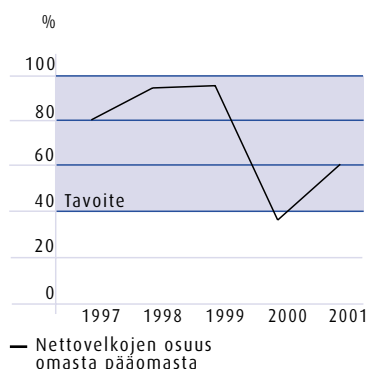
Tulos ja henkilöstö toimialoittain 2001

Milj. €	Liikevaihto	Liikevoitto	Henkilöstö keskimäärin
Chemicals	901	91	3 894
Paints & Coatings	445	17	2 652
Agro	1 158	49	3 079
Muut*	70	-13	582
Ryhmiä välinen	-120	-	-
Konserni yhteensä	2 454	144	10 207

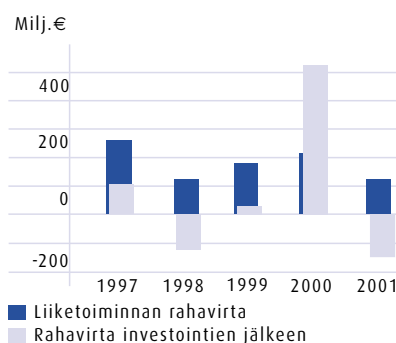
*Sisältää muun liiketoiminnan, konsernihallinnon sekä eliminoinnit liikevoitosta.

Kaikki tässä katsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

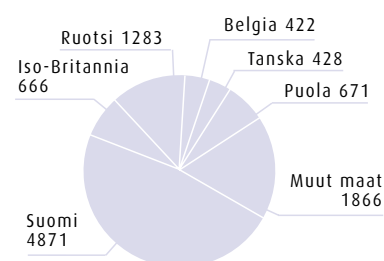
Velkaantuneisuus (Gearing)

Rahavirta

Henkilöstö maittain (keskimäärin)

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja äänioikeus

Kemira Oyj:n osakkeiden lukumäärä on 122 360 000 sen jälkeen, kun vuoden 2001 yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti Kemiran hallussa olleet 6 440 000 osaketta mitätöitiin huhtikuussa 2001. Jokaisella osakkeella on yksi ääni yhtiökokouksessa. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön osakepääoma voi olla 217 – 850 milj. euroa. Osakepääomaa voidaan muuttaa ilman yhtiöjärjestyksen muutosta näiden rajojen sisällä. Tällä hetkellä Kemira Oyj:n osakepääoma on 217 milj. euroa. Kemira Oyj:n osakkeet on rekisteröity arvo-osuusrekisteriin.

Valtion omistusosuus

Suomen valtion omistusosuus 31.12.2001 oli 56,2 %. Valtioneuvosto voi eduskunnalta saadun valtuuden nojalla vähentää valtion omistusta Kemira Oyj:ssä siten, että sen omistus on kuitenkin vähintään 15 % yhtiön kaikista osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä.

Valtio ei ole osakkeenomistajana antanut takauksia tai muutoin sitoutunut vastaamaan yhtiön veloista tai velvoitteista.

Osingonjakopolitiikka

Kemiran tavoitteena on jakaa osinkoa 30 – 50 % operatiivisesta nettotuloksesta. Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle,

että vuodelta 2001 maksetaan osinkoa 0,30 euroa osakkeelta eli 35,8 milj. euroa, joka vastaa 51 %:n osingonmaksua nettotuloksesta. Jos suomalainen verokanta otetaan huomioon, se vastaa 0,42 euron verollista osinkoa. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 8.4.2002 ja maksupäivä 16.4.2002.

Osakepääoman korotus

Kemira Oyj:n hallituksella ei ole tällä hetkellä valtuuksia korottaa yhtiön osakepääomaa.

Omien osakkeiden osto

Yhtiökokous päätti 3.4.2001 valtuuttaa yhtiön hallituksen hankkimaan enintään 6 118 000 kpl yhtiön omia osakkeita markkinoilta. Valtuutus on voimassa yhden vuoden yhtiökokouksen päivämäärästä. Uuden valtuutuksen perusteella ostettuja osakkeita oli 31.12.2001 mennessä 2 925 500 kpl.

Sisäpiiriläiset

Kemira-konsernissa noudatetaan Helsingin Pörssin 28.10.1999 antamia sisäpiirisääntöjä.

Listaus ja kaupankäynti

Kemira Oyj:n osakkeet on listattu Helsingin Arvopaperipörssissä 10.11.1994 alkaen. Helsingin lisäksi osakkeella käydään kauppaa Lontoon Arvopaperipörssin SEAQ-

kaupankäyntijärjestelmässä. Kemira on mukana myös Yhdysvalloissa PORTAL-järjestelmässä. Yhdysvalloissa Kemiran osakkeet on laskettu liikkeelle 144A-säännöksen perusteella, jolloin kaupankäynti on luvallista vain tämän säännöksen sallimille instituutiolle.

Yhdysvalloissa Kemiran osakkeilla voidaan käydä kauppaa myös ADS-osakkeiden muodossa. Yksi ADS-osake vastaa kahta Kemiran osaketta.

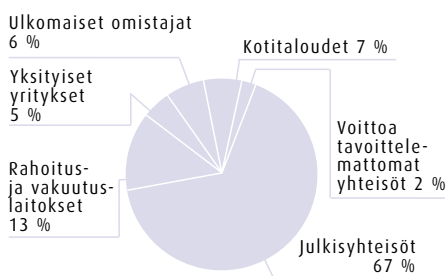
Hinta ja volyyymi

Kemiran osakkeen kurssi vahvistui vuoden 2001 aikana Helsingin Pörssissä 24,4 %, kun HEX-indeksi heikentyi 32,4 %. Osakkeen ylin hinta oli 8,75 euroa ja alin 5,30 euroa. Vuoden lopussa osakkeen hinta oli 6,67 euroa. Osakkeen vuoden 2001 verotusarvo on 4,634 euroa. Osakkeen vaihto oli Helsingin Pörssissä yhteensä 72 175 935 kpl ja euromääräinen vaihto 532 milj. euroa. Osakkeinnan markkina-arvo vuoden 2001 lopussa oli 795 milj. euroa.

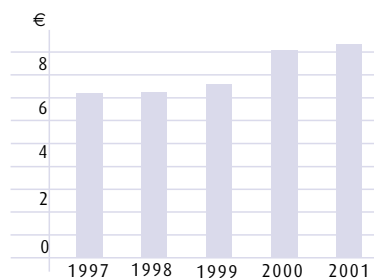
Johdon optio-oikeudet ja osakkeenomistus

Vuoden 1995 johdon optiolainaan liittynyt osakkeiden merkintäaika päättyi 31.1.2002. Merkintäajan päättyessä optioita ei ollut konvertoitu osakkeiksi.

Omistajajakauma 31.12.2001

Oma pääoma/osake

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Kemira Oyj:n yhtiökokous päätti 3.4.2001 uudesta optio-ohjelmasta. Kemira Oyj:n tai sen tytäryhtiöiden palveluksessa oleville yhtiöiden johtoon kuuluville henkilöille annetaan oikeus optioihin, joihin liittyy oikeus merkitä Kemira Oyj:n osakkeita enintään 2 850 000 kappaletta 2.5.2004 – 31.5.2007. Ehtona optioiden merkintäajan alkamiselle on, että Kemira Oyj -konsernin osakekohtainen tulos rahoituserien jälkeen ennen veroja ja satunnaiseriä tilivuosilta 2001-2003 on vähintään Kemira-konsernin osakekohtainen tulos rahoituserien jälkeen ennen veroja ja satunnaiseriä tilivuosilta 1998-2000 lisätynä viidellä (5) prosentilla eli 2,48 euroa, ja että Kemira Oyj:n

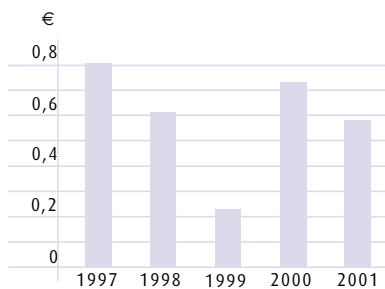
osakekurssi on kehittynyt vertailuindeksiä paremmin optioehdoissa kuvatulla tavalla.

Merkintähinta on Kemira Oyj:n osakkeen vuoden 2003 kaupankäynnillä painotettu keskipörssi alennettuna kaksinkertaisesti sillä prosenttiluvulla, jolla Kemira Oyj:n osakekurssin kehitystä kuvaava indeksi ylittää edellä mainitun vertailuindeksiä, ja alennettuna lisäksi 31.12.2003 jälkeen maksettavien osinkojen määrällä. Merkintähinta on kuitenkin vähintään Kemira Oyj:n osakkeen kaupankäynnillä painotettu keskipörssi tammikuussa 2001 vähennettynä 31.1.2001 jälkeen jaettavien osinkojen määrällä. Yhtiön osakkeiden lukumäärä

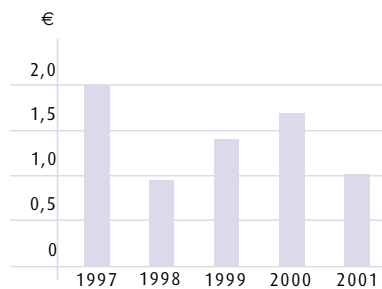
voi optiomerkitöjen seurauksena nousta enintään 2 850 000 osakkeella ja osakepääoma yhtä monella osakkeen vasta-arvolla. Optioiden piiriin kuuluu noin 80 henkilöä.

Yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet sekä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat vuoden lopussa 39 880 kpl Kemira Oyj:n osakkeita. Tämä on 0,03 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta. Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella oli vuoden lopussa 140 000 kpl vuoden 1995 optiolainaan liittyviä osakeoptioita. Vuoden 2001 optio-ohjelmaan liittyviä optioita Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on 270 000 kpl.

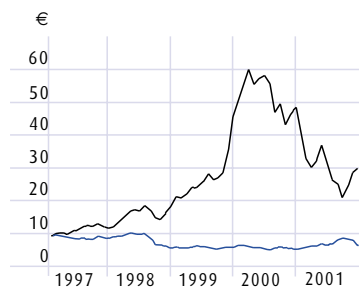
Tulos/osake

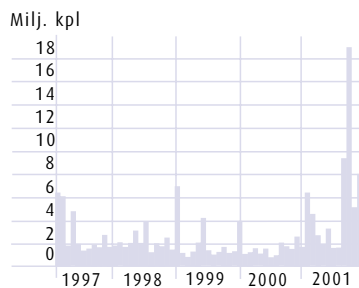
Rahavirta/osake

Osakkeen kurssikehitys 1997 - 2001*

Osakkeen vaihto Helsingin pörssissä 1997 - 2001

— HEX
— Kemira

*Kuukauden keskipörssin mukaan

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakassuuruustilasto 31.12.2001

Osakkeiden lukumäärä	Osakkeenomistajien lukumäärä	% osakkeenomistajista	Osakkeet kpl	% osakkeista ja äänistä
1 – 50	1 088	8,71	41 769	0,03
51 – 100	1 015	8,12	80 367	0,07
100 – 1 000	8 322	66,61	3 589 449	2,93
1 001 – 5 000	1 744	13,96	3 336 070	2,73
5 001 – 10 000	130	1,04	978 716	0,80
10 001 – 100 000	149	1,19	4 788 553	3,91
100 001 – 500 000	30	0,24	7 540 396	6,16
500 001 – 1 000 000	5	0,04	3 008 160	2,46
Yli 1 000 000	11	0,09	91 473 242	74,76
Yhteensä	12 494	100,00	114 836 722	
Hallintarekisterit			7 523 278	6,15
Kaikki yhteensä			122 360 000	100,00

20 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2001

Omistajat	Osakkeiden lukumäärä 1000 kpl	% osakkeista ja äänistä
1. Suomen valtio	68 754	56,19
2. Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo	4 985	4,07
3. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	3 218	2,63
4. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	2 426	1,98
5. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	2 104	1,72
6. Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	1 780	1,45
7. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	1 732	1,42
8. Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	1 260	1,03
9. Vakuutusyhtiö Sampo Oy	1 150	0,94
10. Vakuutusosakeyhtiö Suomi	1 140	0,93
11. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	714	0,58
12. Sampo Teollisuusvakuutus Oy	588	0,48
13. Kirkon keskusrahasto	586	0,48
14. Eläkesäätiö Neliapila s.r.	577	0,47
15. LEL Työeläkekassa	544	0,44
16. Kuntien eläkevakuutus	500	0,41
17. Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	456	0,37
18. Sijoitusrahasto Conventum Finland Value	450	0,37
19. Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	442	0,36
20. Turun ja Kaarinan Seurakuntayhtymä	426	0,35
Kemira Oyj	2 926	2,39
Hallintarekisteröidyt	7 523	6,15
Muut yhteensä	18 079	14,79
Kaikki yhteensä	122 360	100,00

Tunnuslukujen laskentakaavat

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Tulos / osake (EPS)

Tulos ennen satunnaiseriä +/- vähemmistön osuus
- tilikauden verot

Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Kokonaistulos / osake

Tilikauden tulos

Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Liiketoiminnan rahavirta

Rahavirta liiketoiminnasta, liikepääoman muutoksen
jälkeen ennen investointeja

Liiketoiminnan rahavirta / osake

Liiketoiminnan rahavirta

Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä

Osinko / osake

Tilikaudelta jaettu osinko

Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa

Osinkosuhde

Osakekohtainen osinko x 100

Osakekohtainen tulos

Efektiiivinen osinkotuotto / osake

Osinko per osake x 100

Pörssikurssi 31.12.

Oma pääoma / osake

Oma pääoma vuoden lopussa

Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa

Osakkeen hinta keskimäärin

Osakkeen vaihto e vuodessa

Osakkeen vaihto kpl vuodessa

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Viimeisen kaupankäyntipäivän mukainen osakkeen
kaupankäyntimäärillä painotettu keskiarvo

Hinta / tulos per osake (P/E)

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Tulos per osake (EPS)

Hinta / oma pääoma per osake

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Oma pääoma per osake

Hinta / kassavirta per osake

Osakkeen hinta vuoden lopussa

Operatiivinen kassavirta per osake

Osakkeiden vaihdon kehitys

Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä sekä sen suhteellinen
osuus osakesarjan kokonaismäärän keskiarvosta kauden aikana

TALOUDELLISET TUNNUSLUVUT

Nettovelat

Korollinen vieras pääoma - rahat ja pankkisaamiset
- rahoitusarvopaperit

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma + vähemmistön osuus x 100

Taseen loppusumma - saadut ennakot

Velkaantuneisuus (gearing), %

Nettovelat x 100

Oma pääoma + vähemmistön osuus

Korkokate

Liikevoitto + poistot

Nettorahoituskulut

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (ROI)

Tulos ennen satunnaiseriä + korkokulut ja muut
rahoituskulut x 100

Taseen loppusumma - korottomat velat
(keskimäärin)

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE)

Tulos ennen satunnaiseriä - tilikauden verot
+/- satunnaiserien verovaikutus x 100

Oma pääoma + vähemmistön osuus
(keskimäärin)

Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle (CFROI)

Liiketoiminnan rahavirta x 100

Taseen loppusumma - korottomat velat
(keskimäärin)

Konsernin tunnusluvut

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2001	2000	1999	1998	1997
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos / osake, e ^{1) 4)}	0,58	0,73	0,23	0,61	0,81
Kokonaistulos / osake, e ¹⁾	0,58	1,64	0,23	0,61	0,81
Liiketoiminnan rahavirta / osake, e	1,03	1,69	1,41	0,96	2,00
Osinko / osake, e ²⁾	0,30	0,30	0,23	0,29	0,29
Osinkosuhte ²⁾	51,7	18,2	100,0	47,2	35,3
Efekttiivinen osinkotuotto / osake, % ²⁾	4,5	5,6	3,8	4,6	3,3
Oma pääoma / osake, e ¹⁾	9,35	9,08	7,57	7,27	7,16
Hinta / tulos per osake (P/E) ¹⁾	11,50	7,34	26,57	10,30	10,60
Hinta / oma pääoma per osake ¹⁾	0,71	0,59	0,81	0,90	1,20
Hinta / rahavirta per osake	6,48	3,17	4,33	6,50	4,30
Osingonjako, milj. e ²⁾	35,8	37,1	29,6	36,8	36,8

Osakkeen vaihto ja kaupankäynti

Osakkeen hinta, ylin e	8,75	6,80	6,90	10,60	10,34
Osakkeen hinta, alin e	5,30	4,92	5,20	5,21	7,65
Osakkeen hinta, keskimäärin e	7,36	5,67	5,85	8,06	9,01
Osakkeen hinta vuoden lopussa e	6,67	5,36	6,11	6,24	8,61
Osakkeen vaihto (1000) kpl, Helsinki	72 176	17 366	20 703	30 277	33 241
Osuus osakekannasta, %	59	13	16	24	26
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, milj.e	795,1	663,0	780,9	803,6	1 109,2

Osakepääoman korotukset

Keskimääräinen osakemäärä (1000) ³⁾	121 075	126 623	128 318	128 800	128 800
Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa (1000) ³⁾	119 208	123 645	127 800	128 800	128 800
Osakeannit - osakkeiden lisäykset (1000)	-	-	-	-	-
Osakepääoma, milj.e	217,0	217,0	217,0	216,6	216,6
Osakeannit - osakepääoman lisäykset, milj.e	-	-	-	-	-

1) Laskentakäytännön muutos (IAS 12) pienensi vuoden 1998 veroja 14,0 milj.e.

2) Osinko vuodelta 2001 on hallituksen ehdotus osingoksi.

3) Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia osakkeita.

4) Tulos ennen kertaluonteisia eriä.

Konsernin tunnusluvut

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelma ja kannattavuus	2001	2000	1999	1998	1997
Liikevaihto, milj.e	2 454	2 486	2 526	2 413	2 420
Ulkomaantoiminta, milj.e	1 967	2 024	2 073	1 916	1 955
Myynti Suomessa, %	20	19	18	21	19
Vienti Suomesta, %	23	24	20	19	22
Ulkomaantoiminta, %	57	57	62	61	59
Liikevoitto, milj.e	144	175	111	148	198
% liikevaihdosta	6	7	4	6	8
Rahoituskulut (netto), milj.e	31	31	52	51	53
% liikevaihdosta	1	1	2	2	2
Korkokate	10	11	6	6	7
Tulos ennen satunnaisia eriä, milj.e	113	144	59	97	145
% liikevaihdosta	5	6	2	4	6
Satunnaiset tuotot ja kulut, milj.e	-	-	-	-	-
Kertaluonteiset erät lopetetuista liiketoiminnoista	-	162	-	-	-
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta, milj.e	113	307	59	97	145
% liikevaihdosta	5	12	2	4	6
Tilikauden tulos, milj.e ¹⁾	70	208	30	79	104
Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	8	10	6	8	11
Oman pääoman tuottoprosentti ¹⁾	6	9	3	8	12
Tutkimus- ja kehityskulut, milj.e	39	48	48	49	48
% liikevaihdosta	2	2	2	2	2

Rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta, milj.e	125	214	181	123	257
Käyttöomaisuuden ja tytäryhtiöiden myynnit, milj.e	27	527	18	14	61
Investoinnit, milj.e	298	218	168	255	211
% liikevaihdosta	12	9	7	11	9
Rahavirta investointien jälkeen, milj.e	-146	523	31	-119	107
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle, %	7	11	9	7	14

Tase ja vakavaraisuus

Pysyvät vastaavat, milj.e	1 415	1 285	1 486	1 444	1 404
Oma pääoma, milj.e ¹⁾	1 115	1 122	968	936	923
Vieras pääoma, milj.e	1 318	1 268	1 620	1 504	1 458
Taseen loppusumma, milj.e	2 450	2 408	2 603	2 453	2 389
Nettovelat, milj.e	686	425	934	892	745
Omavaraisuusaste % ¹⁾	46	48	38	39	39
Velkaantuneisuus (gearing), %	61	37	95	94	80

Henkilökunta

Henkilökunta keskimäärin josta Suomessa	10 207 4 871	9 644 4 908	10 743 5 090	10 785 5 155	10 392 5 176
---	-----------------	----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Valuuttakurssit

Tärkeimmät valuuttakurssit (31.12.)

USD	0,88130	0,93050	1,00460	1,16674	1,09686
GBP	0,60850	0,62410	0,62170	0,70547	0,66122
SEK	9,30120	8,83130	8,56250	9,48736	8,66346
DKK	7,43650	7,46310	7,43300	7,44892	7,48079
FIM	5,94573	5,94573	5,94573	5,94573	5,94573

1) Laskentakäytännön muutos (IAS 12) pienensi vuoden 1998 veroja 14,0 milj.e.

Konsernin tuloslaskelma

	Viite	1.1.- 31.12.	
		2001 Milj.e	2000 Milj.e
Liikevaihto	1, 28	2 454,4	2 486,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	2, 28	0,4	-0,5
Liiketoiminnan muut tuotot	3	30,7	30,9
Kulut	4, 5	-2 180,9	-2 170,3
Poistot	6, 28	-160,5	-171,3
Liikevoitto	28	144,1	174,8
Rahoitustuotot ja -kulut	7	-31,3	-30,5
Voitto ennen kertaluonteisia eriä, veroja ja vähemmistöosuutta		112,8	144,3
Kertaluonteiset erät lopetetuista liiketoiminnoista	8, 22	-	162,2
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta		112,8	306,5
Välittömät verot	9	-40,2	-96,3
Vähemmistöosuus		-2,2	-2,4
Tilikauden voitto		70,4	207,8
Tulos / osake, e	10	0,58	0,73

Tuloslaskelma on esitetty erikseen jatkuvan liiketoiminnan ja erikseen vuonna 2000 lopetettujen liiketoimintojen osalta liitekohdassa 22.

Konsernin tase

	Viite	31.12.	
		2001 Milj.e	2000 Milj.e
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	11	158,7	88,7
Aineelliset hyödykkeet	12	1 078,6	1 049,5
Sijoitukset	13		
Osuudet osakkuusyrytyksissä		74,4	63,4
Muut osakkeet ja osuudet		19,2	19,6
Laskennalliset verosaamiset ¹⁾	18	11,5	8,9
Muut sijoitukset		72,9	55,3
Sijoitukset yhteensä		178,0	147,2
Pysyvät vastaavat yhteensä		1 415,3	1 285,4
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	14	397,8	348,7
Saamiset	15		
Korolliset saamiset		15,1	11,2
Korottomat saamiset		551,9	515,9
Saamiset yhteensä		567,0	527,1
Rahoitusarvopaperit	21, 26	21,1	199,0
Rahat ja pankkisaamiset	21, 26	48,7	47,7
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		1 034,6	1 122,5
Vastaavaa yhteensä		2 449,9	2 407,9
VASTATTAVAA			
		2001	2000
		Milj.e	Milj.e
Oma pääoma			
Osakepääoma		217,0	217,0
Ylikurssirahasto		252,5	252,5
Arvonkorotusrahasto		-	8,0
Omat osakkeet		-21,2	-28,8
Muut rahastot		2,8	2,6
Edellisten tilikausien voitto		593,6	463,2
Tilikauden voitto		70,4	207,8
Oma pääoma yhteensä		1 115,1	1 122,3
Vähemmistöosuus			
		16,6	18,0
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	17, 21	631,4	573,3
Laskennallinen verovelka ¹⁾	18	54,1	61,5
Pakolliset varaukset	19	89,6	74,4
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		775,1	709,2
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	20	124,6	98,2
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		418,5	460,2
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		543,1	558,4
Vieras pääoma yhteensä		1 318,2	1 267,6
Vastattavaa yhteensä		2 449,9	2 407,9

1) Vertailuvuoden tietojen muutos: Laskennalliset verosaamiset, joita ei voi vähentää verovelloista, esitetään vastaavissa.

Konsernin rahoituslaskelma

	2001 Milj.e	2000 Milj.e
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	144,1	174,8
Oikaisut liikevoittoon ¹⁾	-14,7	-1,4
Poistot	160,5	171,3
Korkotuotot	11,8	15,5
Korkokulut	-41,1	-47,6
Saadut osingot	1,7	2,0
Muut rahoituserät	2,9	-8,3
Verot	-40,5	-72,5
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	224,7	233,8
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus	-23,4	15,6
Lyhytaikaiset liikesaamiset	-1,4	-45,3
Korottomat lyhytaikaiset velat	-74,8	9,8
Käyttöpääoman muutos yhteensä	-99,6	-19,9
Liiketoiminnan rahavirta	125,1	213,9
Investointien rahavirta		
Ostetut konserniyhtiöt	-106,5	-5,9
Ostetut osakkuusyhtiöt	-13,0	-17,1
Muiden osakkeiden ostot	-0,2	-12,1
Muun käyttöomaisuuden ostot	-178,4	-183,2
Myydyt konserniyhtiöt	12,1	513,8
Myydyt osakkuusyhtiöt	1,5	-
Muiden osakkeiden myynnit	0,1	0,1
Muun käyttöomaisuuden myynnit	12,9	13,3
Investoinnit yhteensä	-271,5	308,9
Rahavirta ennen rahoitusta	-146,4	522,8
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-20,3	-223,2
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)	25,5	-37,0
Lyhytaikaisen rahoituksen lisäys (+), vähennys (-)	32,6	-53,1
Maksetut osingot	-36,7	-29,4
Omat osakkeet	-28,8	-23,0
Muut	-2,7	1,2
Rahoituksen rahavirta	-30,4	-364,5
Likvidien varojen lisäys / vähennys	-176,8	158,3
Likvidit varat 31.12.	69,9	246,7
Likvidit varat 1.1.	246,7	88,4
Likvidien varojen lisäys / vähennys	-176,8	158,3

1) Ei-kassaperusteiset erät liikevoitossa (esim. osakkuusyhtiöiden tulokset) sekä käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot.

Likvidit varat 31.12.2001 valuuttakursseilla

Likvidit varat 31.12.	69,9	247,3
Likvidit varat 1.1.	247,3	88,7
Likvidien varojen lisäys / vähennys	-177,4	158,6
Likvidien varojen muuntoerot	0,6	-0,3
Likvidien varojen lisäys / vähennys	-176,8	158,3

Rahoituslaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseesta mm. konsernirakenteessa ja valuuttakursseissa tapahtuneiden muutosten takia. Liiketoiminta-alueiden kassavirrat on esitetty toimialakohtaisten tietojen yhteydessä.

Rahoituslaskelman liitetiedot

	2001 Milj.e
Konserniyhtiöiden hankinta	
Yhtiöiden hankintameno	108,9
Ostettujen yhtiöiden likvidit varat	-2,4
Hankinnan rahavirta	106,5
Hankittu nettovarallisuus	
Nettokäyttöpääoma	28,0
Käyttöomaisuus	71,2
Korolliset saatavat poislukien likvidit varat	42,4
Korolliset velat	-108,5
Vähemmistöosuus	-1,2
Hankinnan goodwill	74,6
Nettovarallisuus yhteensä	106,5
Yritysmyyntit	
Myyntien kassavirta	12,1
Myytyjen yhtiöiden likvidit varat	0,0
Yritysmyyntien rahavirta	12,1
Myyty nettovarallisuus	
Nettokäyttöpääoma	0,6
Käyttöomaisuus	2,5
Korolliset saatavat poislukien likvidit varat	6,5
Korolliset velat	-6,7
Vähemmistöosuus	0,0
Myyntivoitto/-tappio	9,2
Nettovarallisuus yhteensä	12,1

Oman pääoman muutos

	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Arvonkorotus- ja muut rahastot	Kurssi- ja muuntoerot	Omat osakkeet	Edellisten tilikausien voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2000	217,0	252,5	12,5	-10,3	-5,8	501,8	967,7
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	207,8	207,8
Osingonjako	-	-	-	-	-	-29,4	-29,4
Kurssi- ja muuntoerot	-	-	-	-1,4	-	-	-1,4
Omien osakkeiden osto	-	-	-	-	-23,0	-	-23,0
Muut muutokset	-	-	-1,9	-	-	2,5	0,6
Oma pääoma 31.12.2000	217,0	252,5	10,6	-11,7	-28,8	682,7	1 122,3
Oma pääoma 1.1.2001	217,0	252,5	10,6	-11,7	-28,8	682,7	1 122,3
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	70,4	70,4
Osingonjako	-	-	-	-	-	-36,7	-36,7
Kurssi- ja muuntoerot	-	-	-	4,0	-	-	4,0
Omien osakkeiden osto	-	-	-	-	-28,8	-	-28,8
Omien osakkeiden mitätöinti	-	-	-	-	36,4	-36,4	-
Arvonkorotusten poistaminen taseesta	-	-	-5,9	-	-	-25,2	-31,1
Arvonkorotusten verojen poistaminen taseesta	-	-	-	-	-	9,0	9,0
Aikaisemmin kirjattujen verojen palautus (IAS 37)	-	-	-	-	-	5,9	5,9
Muut muutokset	-	-	-1,9	-	-	2,0	0,1
Oma pääoma 31.12.2001	217,0	252,5	2,8	-7,7	-21,2	671,7	1 115,1

Emoyhtiön osingonjakoa rajoittava konsernin vapaa oma pääoma oli 511,7 milj. e. vuonna 2001 ja 507,8 milj.e vuonna 2000. Luku saadaan kun konsernitaseen vapaasta pääomasta vähennetään omaan pääomaan siirretty osuus vapaaehtoisista varauksista. Taseeseen ei ole aktivoitu tutkimus-, perustamis- ja kehittämismenoja, jotka vaikuttavat voitonjakoa rajoittavasti.

Omia osakkeita hankittiin 1.1. – 31.12.2001 yhteensä 4 438 000 kpl ja niiden suhteellinen osuus osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä oli 3,6 %. Osakkeiden keskihinta oli 6,48 euroa. Yhtiökokouksen päätöksellä Kemira mitätöi 6 440 000 kpl omia osakkeita, joista vuoden 2001 aikana hankittuja oli 1 285 000 kpl. Mitätöityjen osakkeiden keskihinta oli 5,65 euroa. Kemiralla oli 31.12.2001 omia osakkeita 3 153 000 kpl. Niiden keskihinta oli 6,72 euroa ja osuus osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä 2,6%. Tästä määrästä oli rekisteröity arvo-osuustilille 31.12.2001 mennessä 2 925 500 osaketta.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Laskentaperiaatteet

Kemira-konsernin tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten mukaan. Konsernin tuloslaskennan laskentaperiaatteet perustuvat kansainvälisiin laskentastandardeihin (International Accounting Standards) siinä määrin kuin niiden noudattaminen on ollut mahdollista Suomen tilinpäätöskäytännön puitteissa. Poikkeamia on syntynyt eläkekustannusten ja eräiden rahoitusinstrumenttien arvostusten osalta.

Konsernitilinpäätöksen laadintamenetelmä

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi sen tytäryhtiöt. Emoyhtiöllä on näissä yhtiöissä omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kautta yli puolet äänivallasta tai muutoin määräysvalta. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa myyntihetken saakka ja vuoden aikana hankitut yhtiöt hankintahetkestä lähtien.

Kaikki konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöosakkeiden hankintahinnan ja tytäryhtiöiden hankintahetken netto-omaisuuden välinen erotus on osin kohdistettu niille tase-erille, joista sen on katsottu johtuvan. Yliittävä osa on esitetty konsernilikearvona. Konsernilikearvon poisto-aika on aktiivisen vaikutusaika, joka on pääsääntöisesti enintään 5 vuotta. Mikäli pitempi poisto-aika on perusteltu, se on enintään 20 vuotta. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omaasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Konsernin osakkuusyritykset ovat omistusyhteisyyksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta (omistusosuus 20-50 %). Osakkuusyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätöksen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetty tuloslaskelmassa omana eränä. Yhteisyritykset, joissa konsernilla on yhteinen määräysvalta toisten osapuolten kanssa, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen konsernin suhteellisen osuuden mukaan rivi riviltä. Muut yhtiöt (konsernin äänivalta vähemmän kuin 20 %) esitetään taseessa hankintamenosta tai sitä mahdollisesti alhaisemmasta käyvästä arvosta, ja niiltä saadut osingot esitetään tuloslaskelmassa.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätöksissä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskimääräisillä kursseilla ja taseet tilinpäätöspäivän valuuttakursseilla käyttäen. Kurssiero, joka syntyy tuloslaskelman ja taseen kääntämisestä eri kursseilla, kirjataan vapaaseen omaan pääomaan.

Konsernin ulkomaisiin yksikköihin tehtyjä nettosijoituksia suojataan kurssimuutoksilta konsernitasolla pitkäaikaisilla valuuttamääräisillä lainoilla sekä termiini- ja valuuttavaihtosopimuksilla. Tällaisten lainojen ja johdannaissopimusten kurssivoitot ja -tappiot on kohdistettu konsernitilinpäätöksessä tytäryhtiöiden viimeisten vahvistettujen taseiden mukaisten omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan suojauslaskennan vaatimusten mukaisesti. Muut oman pääoman muuntoerot esitetään oman pääoman lisäyksenä ja vähennyksenä.

Valuuttamääräiset erät ja valuutta- ja korkojohdannaissopimukset

Konserniyhtiöt muuntavat omissa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset liiketapahtumat tapahtumapäivän kurssilla käyttäen kirjanpitovaluuttakseen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liike-toimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuina. Rahoitukseen ja konsernin kokonaisposition suojaamiseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Konsernin rahoitusosasto suojaa konsernin kokonaisvaluutta- ja korkopositiota. Suojaustapahtumien tulosvaikutukset näkyvät konsernin rahoituserissä. Tytäryhtiöt suojaavat lähinnä valuuttamääräisiä myyntejä

ja ostoja, joissa suojausinstrumentteina käytetään rahoitusosaston kanssa tehtyjä valuuttatermiinejä. Tytäryhtiöiden suojaustapahtumien vaikutukset näkyvät toimialojen liikevaihdon ja ostojen oikaisuina. Konsernitasolla tytäryhtiöiden suojauskirjaukset eliminoidaan.

Kaikki tilinpäätöksessä avoinna olevat johdannaiset arvostetaan markkina-arvoonsa. Konsernitilinpäätöksessä avoimien johdannaissopimusten arvostustulokset on pääsääntöisesti kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. IAS 39:n määrittelemää suojauslaskentaa sovelletaan vain poikkeustapauksissa valikoituihin suojauskohteisiin (kuten ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojaukseen), jolloin avoimien johdannaissopimusten arvostustulos on kirjattu omaan pääomaan.

Valuuttatermiinien arvomuutokset lasketaan vuodesta 2001 alkaen arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöshetken termiinkursseihin ja vertaamalla niitä termiinien teko- ja termiinkurssien kautta laskettuihin vasta-arvoihin. Aiemmin valuuttatermiineistä jaksotettiin tuloslaskelmaan vain korkojen osuus ja valuuttakurssierot kirjattiin tulokseen silloin, kun myös niillä suojattu erä kirjattiin tulosvaikutteisesti. Valuuttatermiinien laskentaperiaatteen muutoksen vaikutus vuoden 2001 rahoituskuluihin oli konsernitasolla noin -1 milj. euroa.

Kaikki rahoitusvarat ja -velat on kirjattu hankinta-arvoonsa tai arvonalennuksilla vähennettyyn arvoon lukuunottamatta johdannaissopimusten, jotka on arvostettu käypään arvoonsa. Pitkäaikaisten valuutta- ja koronvaihtosopimusten osalta siirtyminen käyvän arvon kirjaamiseen ei aiheuttanut merkittävää muutosta rahoituserissä. Rahoitusvarojen ja -velkojen arvomuutokset on kirjattu kuluneena vuonna ja aiemmin rahoituskuluihin. Myös valuuttaoptioiden ja korkojohdannaisten arvomuutokset on kirjattu aikaisemman käytännön mukaan rahoituseriin.

Valuuttajohdannaisten käypä arvo on laskettu käytössä olevan treasurynhallintajärjestelmän (Twin) avulla. Arvostuksessa käytetyt valuuttakurssit, nollakuponkikäyrät sekä volatilitteetit ovat vuoden 2001 viimeisen pankkipäivän rekisteröityjä kurssia Reutersilta. Korkojohdannaisten käypä arvo on laskettu treasurynhallintajärjestelmän avulla lukuunottamatta korko-optioita ja öljyfutuureita, joiden arvo perustuu sopimusten vastapuolten määrittämään arvoon.

Rahoitusriskien hallinnasta on kerrottu tarkemmin liitetiedoissa (s. 33) Tilinpäätöshetkellä avoinna olevien johdannaissopimusten tulos- ja tasevaikutus konsernin lukuihin käy ilmi s. 35 esitetystä johdannaissopimusten taulukosta.

Tilinpäätöspäivän valuuttakurssit on esitetty sivulla 13.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää myytyjen tuotteiden ja toimitettujen palveluiden kokonaislaskutusarvon, josta on vähennetty oikaisuerinä myynnin välilliset verot, alennukset ja myyntisaamisten kurssierot.

Myyntitulot

Myyntitulot kirjataan tuloslaskelmaan, kun tavaroiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Pitkäaikaishankkeita ei sisälly konsernin myyntiin.

Eläkejärjestelyt

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä kunkin toimintamaan paikallisten olojen ja käytäntöjen mukaisesti. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkesäätiöissä tai eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkekulut perustuvat eläkevastuulaskelmiin ja kirjataan tulosvaikutteisesti.

IAS 19:n vaikutus konsernin tulokseen ja voittovaroihin on laskettu ja esitetty liitetiedoissa, joissa etuuspuhjoisten järjestelyjen eläkevelvoitteet on laskettu konsernitasolla siten, että kertynyt etuus on jaksotettu palvelusajalle ennakoitun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää käyttäen. Mikäli kertyneet vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot ovat suuremmat kuin 10 % veloitteen nykyarvosta tai varojen käyvästä arvosta, on yli menevä osa kirjattu tuloslaskelmaan jaksotettuna keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle. Eläkelaskelmat perustuvat aktuaarien tekemiin selvityksiin.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Välittömät verot

Konsernituloslaskelman verot sisältävät kunkin yhtiön verotettavaan tulokseen perustuvat välittömät verot, jotka on laskettu paikallisten verosääntösten mukaan, ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutokset.

Konsernin laskennalliset verovelat ja -saamiset on laskettu IAS:n ja Suomen kirjanpitolainsäädännön mahdollistamien sääntöjen mukaan. Laskennallinen verovelka on laskettu kaikille väliaikaisille eroille, jotka on saatu vertaamalla kunkin tase-erän kirjanpitoarvoa ja verotuksellista arvoa. Laskennalliset verosaamiset sisältyvät tilinpäätökseen vain, jos yhtiö katsoo väliaikaisen eron tai verotappion voivan todennäköisesti realisoitua lähitulevaisuudessa ja veroyksikölle todennäköisesti syntyvän riittävä määrä verotettavaa tuloa, niin että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Verovelkaa ja -saamista laskettaessa on käytetty tilinpäätöksen laatimishetkellä voimassa olevaa tai valtion ilmoittamaa verokantaa.

Emoyhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut välittömät verot. Emoyhtiön tilinpäätöksessä vapaaehtoiset varaukset esitetään täysimääräisinä taseessa eikä niihin sisältyvää laskennallista verovelkaa ole käsitelty velkana.

Tutkimus- ja kehityksenot

Tutkimustoiminnan menot kirjataan kuluiksi. Kehityksenot aktivoidaan, jos niiden pohjalta voidaan laatia suunnitelmat uusista tai olennaisesti parannetuista tuotteista tai prosesseista, jotka ovat kaupallisesti ja teknillisesti käyttökelpoisia, ja konsernilla on riittävät voimavarat kehittämistyön loppuunsaattamiseen ja hyödykkeen käyttämiseen tai myymiseen. Pääosa konsernin kehittämismenoista ei täytä em. aktivointiedellyksiä ja ne kirjataan vuosikuluiksi.

Aktivoidut kehityksenot esitetään erässä ”muut pitkävaikutteiset menot” ja poistetaan vaikutusaikanaan, kuitenkin korkeintaan 5 vuodessa.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus) esitetään taseessa suunnitelman mukaisissa jäännösarvoissaan. Suunnitelman mukaiset jäännösarvot on laskettu vähentämällä kumulatiiviset poistot alkuperäisestä hankintamenosta. Konsernissa ei tehdä uudelleenarvostuksia. Pysyviin vastaaviin aikaisemmin sisältyneet, vuosina 1984–1986 maa-alueisiin ja rakennuksiin tehdyt arvonorotukset jäännösarvoltaan 31 milj. euroa, on kirjattu tilikaudelle 2001 pois käyttöomaisuudesta omaa pääomaa veloitetaan. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kohteiden taloudellisen käytön mukaisina tasapoistoina niiden alkuperäisestä hankintahinnasta. Tavallisimmat konsernin laskentaperiaatteiden mukaiset poistoajat ovat:

koneet ja kalusto	3–15 vuotta
rakennukset ja rakennelmat	25 vuotta
muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta
konserniliiketoiminta	5–20 vuotta

Pysyvien vastaavien myyntivoitot sisältyvät liiketoiminnan tuottoihin ja myyntitappiot liiketoiminnan kuluihin. Lopetetuista liiketoiminnoista syntyneet myyntivoitot ja -tappiot vuonna 2000 esitettiin omiana eräänään. Korkomenoja ei aktivoida pysyvien vastaavien hankintamenoon. Suuret, harvoin tehtävät kunnossapitotyöt käsitellään investointina ja hankintamenot poistetaan vaikutusaikanaan.

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina, paitsi rahoitusleasingisopimusten osalta, joissa leasingomaisuus esitetään osana konsernin pysyviä vastaavia ja leasingvelka pitkäaikaisissa veloissa. Rahoitusleasingisopimusten osalta tuloslaskelmassa esitetään vuokratulujen asemasta leasingomaisuuden poistot ja velasta aiheutuneet korkokulut.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Todennäköinen luovutushinta on hinta, joka vaihto-omaisuushyödykkeestä myytäessä saadaan vähennettynä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää osuuden valmistuksen välillisistä kustannuksista.

Likvidit varat

Likvideihin varoihin sisältyvät rahat ja pankkisaamiset sekä rahoitusarvopaperit.

Omaisuserien arvonn alentuminen

Konsernin omaisuseristä arvioidaan jokainen tilinpäätöksen yhteydessä; onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuserän arvo saattaa olla alentunut. Mikäli viitteitä arvonalentumisesta ilmenee, arvioidaan omaisuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä omaisuserän tulevan käyttöarvon tai siitä myytäessä saatavan nettomyyntihinnan perusteella. Arvonlennustappio kirjataan siinä tapauksessa, että omaisuserän kerrytettävissä oleva rahamäärä on pienempi kuin sen kirjanpitoarvo. Tappio kirjataan tuloslaskelmaan. Jos viimeisimmän tappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut positiivinen muutos kerrytettävästä rahamäärästä tehdyissä arvioissa, peruutetaan aikaisempina vuosina tehty arvonalennuskirjaus korkeintaan siihen arvoon asti, joka omaisuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalennustappiota.

Pakolliset varaukset

Taseeseen merkitään pakollinen varaus, kun jonkin aikaisemman tapahtuman seurauksena on syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen olemassa oleva velvoite ja on todennäköistä, että siitä aiheutuu vastaisia menoja ja velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan vain silloin, kun siitä on laadittu yksityiskohtainen, asianmukainen suunnitelma ja suunnitelman toimeenpano on aloitettu tai siitä on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa.

Lopetetut liiketoiminnot vuonna 2000

Lopetetut liiketoiminnot ovat yrityksen osia, joista laaditun suunnitelman mukaisesti luovutaan kokonaan tai asteittain. Ne edustavat keskeistä liiketoiminta-aluetta tai maantieteellistä toiminta-aluetta ja ovat erotettava toiminnallisesti ja tilinpäätöstä varten.

Vuonna 2000 lopetetut liiketoiminnot sisälsivät ne merkittävät liiketoiminnot, jotka syksyllä 1999 päätetyn strategian mukaisesti joko myytiin, lopetettiin tai päätettiin lopettaa. Tällaisia liiketoimintoja olivat Kemira Pigmentsiin kuuluneet yhtiöt Kemira Pigments Inc. Savannahissa, USA:ssa ja Kemira Pigments B.V. Hollannissa sekä Tikkurilaan kuulunut CPS eli sävytysjärjestelmäliiketoiminta. Pigmentsin yhtiöt myytiin keuhällä 2000 ja sävytysjärjestelmät loppukesällä 2000. Lopetettuihin liiketoimintoihin sisältyi myös Kemira Agroom kuuluva Kemira Agro Rozenburg, jonka toiminta päätettiin lopettaa ja jonka tuotanto suljettiin joulukuussa 2000.

Tuloslaskelma ja rahavirtalaskelmat on esitetty erikseen jatkuvien liiketoimintojen osalta ja erikseen em. lopetettujen liiketoimintojen osalta. Vuoden 2000 myydyt liiketoiminnot eivät ole mukana vertailuvuoden lopun taseessa.

Kertaluonteiset erät lopetetuista liiketoiminnoista

Konsernin tuloslaskelmassa esitettiin kertaluonteisina erinä ennen veroja ja vähemmistöosuutta sellaiset myyntivoitot ja -tappiot, jotka aiheutuivat edellä mainituista merkittävistä liiketoiminnoista luopumisista vuonna 2000.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Konsernituloslaskelmaan ei sisälly satunnaisia eriä. Emoyhtiön satunnaisiin eriin on kirjattu saadut ja annetut konserniaavustukset.

Konsernin liitetiedot

TULOSLASKELMA (Milj.e) 2001 2000

1. LIIKEVAIHTO

Liikevaihto toimialoittain

Chemicals	900,8	888,4
Paints & Coatings	445,4	243,4
Agro	1 157,8	1 219,2
Muut	70,4	263,6
Toimialojen välinen liikevaihto	-120,0	-128,6
Yhteensä	2 454,4	2 486,0

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain, % liikevaihdosta

Suomi	20	19
Muut EU-maat	55	55
Muu Eurooppa	14	10
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	4	8
Aasia	6	6
Muut maat	1	2
Yhteensä	100	100

2. OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSISTA

Osuus osakkuusyritysten voitosta	5,3	4,8
Osuus osakkuusyritysten tappiosta	-4,9	-5,3
Yhteensä	0,4	-0,5

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	13,9	17,5
Romun ja jätteen myynti	0,2	0,5
Vakuutuskorvaukset	1,2	2,8
Konsultointi	1,8	1,0
Royalty-, knowhow- ja lisenssituotot	0,8	0,7
Vuokratuotot	4,3	3,7
Muut liiketoiminnan tuotot	8,5	4,7
Yhteensä	30,7	30,9

Käyttöomaisuuden myyntivoitto vuonna 2001 sisältää Kemira Pernis B.V:n myyntivoiton 7,8 milj.e ja vuonna 2000 Kemira Safetyn 12 milj. euron myyntivoiton.

4. KULUT

Valmisteverastojen muutos	-26,5	17,6
Valmistus omaan käyttöön ¹⁾	-5,7	-6,6
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	1 101,6	1 059,5
Aine- ja tarvikevarastojen muutos	13,0	-9,4
Ulkopuoliset palvelut	50,5	64,5
Materiaalit ja palvelut yhteensä	1 165,1	1 114,6
Henkilöstökulut	448,3	421,6
Vuokrat	24,7	24,4
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,8	0,7
Muut kulut	574,2	598,0
Yhteensä	2 180,9	2 170,3

Vuonna 2001 kustannukset sisälsivät pitkä- ja lyhytaikaisten pakollisten varausten nettolisäystä yhteensä 6,3 milj.e ja 74,0 milj.e vuonna 2000.

1) Valmistus omaan käyttöön sisältää lähinnä käyttöomaisuushankintoihin kohdistuvia palkka- ja henkilömenoja sekä varastosta otettuja aineita ja tarvikkeita.

Konsernin liitetiedot

TULOSLASKELMA (Milj.e)	2001	2000
5. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ		
Hallintoneuvoston palkat	0,1	0,1
Hallitusten ja toimitusjohtajien palkat ¹⁾	6,7	6,0
Muut palkat	310,9	316,7
Eläkekulut	65,4	38,1
Muut henkilöstösivukulut	65,2	60,7
Yhteensä	448,3	421,6

¹⁾ Johdon tulospalkkiot olivat 0,9 milj.e vuonna 2001 ja 0,2 milj.e vuonna 2000.

Kemira Oyj:n hallituksen ulkopuolisille jäsenille maksetaan tehtävästä kuukausikorvaus, muuta palkkiota ei makseta. Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtajalle maksettiin 22 201 euroa, varapuheenjohtajalle 18 165 euroa ja kullekin jäsenelle 14 127 euroa. Kemira Oyj:n toimitusjohtajalle maksettu palkka oli 349 681 euroa, johon sisältyy tulospalkkioita 58 232 euroa.

Yritysjohtoon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa yhtiöön.

Johdon eläkesitoumukset

Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajilla on mahdollisuus päästä eläkkeelle 60-vuotiaina. Maksimi on 66 % eläkepalkasta. Tämä mahdollisuus perustuu 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin. Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat kaikki ennen vuotta 1991 yhtiön palvelukseen tulleet henkilöt ja eläkesäätiön etuudet koskevat koko sitä henkilöstöä, jolla palvelusvuodet ja muut eläkkeen myöntämistä koskevat ehdot täyttyvät. Vastaavanlaisia järjestelyjä on myös muissa konsernin yhtiöissä.

Henkilökunta keskimäärin

Chemicals	3 894	3 678
Paints & Coatings	2 652	1 583
Agro	3 079	3 198
Muut	582	1 185
Yhteensä	10 207	9 644
Henkilökunta Suomessa keskimäärin	4 871	4 908
Henkilökunta Suomen ulkopuolella keskimäärin	5 336	4 736
Yhteensä	10 207	9 644

Omistusosuuden mukaan yhdisteltyjen yhteisyritysten koko henkilömäärä oli keskimäärin 68 (134 vuonna 2000).

Henkilökunta vuoden lopussa	9 707	8 865
-----------------------------	-------	-------

6. POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3,0	2,3
Liikearvo	4,5	1,9
Konserniliikearvo	7,3	3,8
Muut pitkävaikutteiset menot	7,9	7,6
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	19,5	24,7
Koneet ja kalusto	113,2	125,4
Muut aineelliset hyödykkeet	5,1	5,6
Yhteensä	160,5	171,3

Poistot konserniliikearvosta olivat 7,4 milj.e (3,8 milj.e vuonna 2000). Konsernireservin poistot olivat 0,1 milj.e vuonna 2001.

TULOSLASKELMA (Milj.e)	2001	2000
7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot	1,2	0,6
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	4,5	1,3
Muut korkotuotot	7,4	14,2
Muut rahoitustuotot	0,9	1,0
Kurssivoitot	-	1,5
Yhteensä	14,0	18,6
Rahoituskulut		
Korkokulut	-41,0	-47,5
Muut rahoituskulut	-2,2	-1,6
Kurssitappiot	-2,1	-
Yhteensä	-45,3	-49,1
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-31,3	-30,5
Nettorahoituskulut liikevaihdosta %	1,3	1,2
Nettokorot liikevaihdosta %	1,2	1,3
Kurssierot		
Realisoituneet	3,0	-8,4
Realisoitumattomat	-5,1	9,9
Yhteensä	-2,1	1,5

Konsernissa ei aktivoida korkokuluja.

Lainojen ja valuuttajohdannaisten kurssieroja on kohdistettu ulkomaisten tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojausmenetelmän mukaisesti. Vuonna 2001 tällaisten kurssierojen nettotulosvaikutus oli 1,9 milj. e. tappiota. (Vuonna 2000 voittoa oli 0,3 milj.e)

Rahoituserät ovat tuottoja ja kuluja muilta kuin omistusyhteisyrityksiltä.

8. KERTALUONTEISET ERÄT LOPETETUISTA LIIKETOIMINNOISTA

Myyntivoitot	-	244,7
Lopetuskustannukset	-	-82,5
Yhteensä	-	162,2

9. VÄLITTÖMÄT VEROT

Välittömät verot kuluvalta vuodelta	-38,9	-113,5
Välittömät verot edelliseltä vuodelta	-1,7	-6,2
Laskennalliset verot	0,4	24,4
Muut verot	-	-1,0
Yhteensä	-40,2	-96,3

Lopetettujen liiketoimintojen myyntivoittoihin liittyvät verot olivat 46,7 milj.e. vuonna 2000.

Konsernin liitetiedot

TULOSLASKELMA (Milj.e) 2001 2000

Verotappiot

Eräillä konsernin tytäryhtiöillä on verotappioita, yhteensä 653,0 milj.e (640,6 milj.e), joita voidaan kohdistaa tulevia verotettavia tuloja vasten. Kaikkia verotappioita ei ole kirjattu verosaamisiksi, koska niiden käytettävyyteen liittyy epävarmuutta. Rajoitettu vähentämis-oikeus koskee noin 5 %:ia verotappioista ja rajoittamaton vähennysoikeus noin 95 %:ia verotappioista.

Voimassa olevan verokannan mukaan laskettujen verojen vertailu tuloslaskelman veroihin

Vero voimassa olevilla verokannoilla	33,9	89,4
Verovapaat tuotot / vähennyskelvottomat menot	-21,2	-30,9
Osakepoistot	-2,3	-7,5
Käyttämättömät tilikauden tappiot	20,5	48,0
Konserniliikearvon poisto	2,3	-
Lähdeverot ja verot aikaisemmalta tilikaudelta	1,7	5,3
Käytettyjä verotappioita	-2,7	-7,6
Muut	8,0	-0,4
Verot tuloslaskelmassa	40,2	96,3

10. TULOS / OSAKE

Tulos ennen kertaluonteisia eriä ja veroja	112,8	144,3
Vähemmistön osuus	-2,2	-2,4
Tilikauden verot	-40,2	-96,3
Lopetettujen liiketoimintojen myyntivoittoihin liittyvät verot	-	46,7
Tulos	70,4	92,3
Keskimääräinen osakemäärä ¹⁾	121 075 000	126 623 000
Tulos ennen kertaluonteisia eriä / osake, e	0,58	0,73

¹⁾ Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia osakkeita.

Konsernin liitetiedot

TASE (Milj.e)

11. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Konserni-liikearvo ¹⁾	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Ennakko-maksut	2001 yhteensä	2000 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	27,1	31,0	40,2	84,4	3,6	186,3	205,0
Lisäykset	1,4	10,9	74,6	4,4	5,1	96,4	40,4
Vähennykset	-	-	-0,5	-3,3	-	-3,8	-48,2
Kurssierot ja muut muutokset	5,0	7,0	28,7	-9,1	-7,8	23,8	-10,9
Hankintameno vuoden lopussa	33,5	48,9	143,0	76,4	0,9	302,7	186,3
Kertyneet poistot vuoden alussa	-16,8	-6,4	-27,6	-46,8	-	-97,6	-125,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	-	-2,5	-	-2,5	28,5
Tilikauden poistot	-3,0	-4,5	-7,4	-7,9	-	-22,8	-15,6
Kurssierot ja muut muutokset	-1,1	0,1	-30,3	10,2	-	-21,1	14,8
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-20,9	-10,8	-65,3	-47,0	-	-144,0	-97,6
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	12,6	38,1	77,7	29,4	0,9	158,7	88,7

¹⁾ Osakkuusyrittäjästä johtuvaa konserniliikearvoa ei ollut vuosina 2001 ja 2000.

12. AINEELLISET HYÖDYKKEET	Maa- ja vesialueet ¹⁾	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto ²⁾	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja keskeneräiset hankinnat	2001 yhteensä	2000 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	93,2	553,3	2 172,6	79,0	46,9	2 945,0	3 364,2
Lisäykset	0,7	19,3	87,9	5,2	44,5	157,6	148,5
Vähennykset	-0,8	-3,4	-22,1	-0,8	-0,2	-27,3	-498,0
Kurssierot ja muut muutokset	-16,2	39,0	75,4	-0,5	4,6	102,3	-69,7
Hankintameno vuoden lopussa	76,9	608,2	2 313,8	82,9	95,8	3 177,6	2 945,0
Kertyneet poistot vuoden alussa	-	-295,3	-1 546,3	-53,9	-	-1 895,5	-2 036,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-0,9	-15,5	-0,4	-	-16,8	259,4
Tilikauden poistot	-	19,5	113,5	5,1	-	138,1	-155,7
Kurssierot ja muut muutokset	-	-62,0	-253,8	-9,0	-	-324,8	36,8
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-	-338,7	-1 702,1	-58,2	-	-2 099,0	-1 895,5
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	76,9	269,5	611,7	24,7	95,8	1 078,6	1 049,5

¹⁾ Maa- ja vesialueiden hankintameno ja kirjanpitoarvoon 31.12.2000 sisältyneet arvonorotukset 23,3 milj.e on kirjattu pois käyttöomaisuudesta omaa pääomaa veloittaen. Samoin on poistettu rakennusten arvonorotusten hankintameno 20,1 milj. e ja kirjanpitoarvo 8,6 milj. e.

²⁾ Korkomenoja ei ole aktivoitu käyttöomaisuuteen.

13. SIIJOITUKSET	Osuudet osakkuusyrittäjäissä	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset osakkuusyrittäjäiltä	Muut saamiset	Laskennallinen vero-saaminen	2001 yhteensä	2000 yhteensä
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	63,4	19,6	2,0	53,3	8,9	147,2	77,6
Osuus osakkuusyrittäjästä	-2,0	-	-	-	-	-2,0	-2,0
Lisäykset	13,0	0,2	-	19,6	2,6	35,4	73,8
Vähennykset	-1,5	-	-2,0	-	-	-3,5	-0,1
Siirrot	-	-	-	-	-	-	-1,7
Kurssierot ja muut muutokset	1,5	-0,6	-	-	-	0,9	-1,5
Arvonlennukset	-	-	-	-	-	-	-
Saamiset osakkuusyrittäjäiltä	-	-	-	-	-	-	1,1
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	74,4	19,2	-	72,9	11,5	178,0	147,2

Osakkeet ja osuudet on eritelty liitekohdassa 27.

Konsernin liitetiedot

TASE (Milj.e)	2001	2000
14. VAIHTO-OMAISUUS		
Aineet ja tarvikkeet	149,1	133,7
Keskeneräiset tuotteet	6,6	9,1
Valmiit tuotteet	240,0	204,3
Ennakkomaksut	2,1	1,6
Yhteensä	397,8	348,7
15. SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset muilta	0,1	-
Muut saamiset muilta	-	0,6
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä	0,1	0,6
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Siirtosaamiset muilta	0,2	0,1
Myyntisaamiset muilta	4,2	4,6
Muut saamiset muilta	1,2	0,6
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä	5,6	5,3
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	5,7	5,9
Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset osakkuusyrityksiltä	3,2	2,6
Lainasaamiset muilta	6,5	1,7
Muut saamiset muilta	5,3	6,3
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	15,0	10,6
Lyhytaikaiset korottomat saamiset		
Myyntisaamiset osakkuusyrityksiltä	10,7	8,0
Myyntisaamiset muilta	426,6	411,4
Ennakkomaksut muilta	15,6	14,4
Siirtosaamiset muilta	53,1	46,0
Muut saamiset osakkuusyrityksiltä	3,1	4,2
Muut saamiset muilta	37,2	26,6
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	546,3	510,6
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	561,3	521,2
Saamiset yhteensä	567,0	527,1
Rahalainat emoyhtiön ja tytäryhtiöiden johdolle	0,1	0,0

Lähipiiritapahtumat

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, tytäryritykset, osakkuusyritykset ja yhteisyritykset. Lähipiiriin kuuluvat myös hallintoneuvoston, hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenet, pääjohtaja ja hänen sijaisensa ja heidän läheiset perheenjäsenensä. Johdolle myönnettyistä lainoista on kerrottu yllä ja johdon palkoista kohdassa 5.

Kemiran suomalaiset eläkesätiöt ja -kassat ovat omia juridisia yksiköitä, jotka hallinnoivat osaa konsernin Suomen henkilöstön eläkevaroista. Varat sisältävät Kemiran osakkeita 0,6 % yhtiön osakekannasta.

TASE (Milj.e)

2001

2000

16. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Konsernitilin päätöksessä on erillisyhtiöiden tilinpäätössiirtojen kertymät jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilinpäätössiirtojen kertymät konserniyhtiöiden taseissa ovat kertynyttä poistoeroa.

Oman pääoman osuus	134,4	134,4
Laskennallisen verovelan osuus	49,2	51,7
Kertynyt poistoero yhteensä	183,6	186,1

17. PITKÄAIKAINEN KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Joukkovelkakirjalainat	61,7	61,7
Lainat rahoituslaitoksilta	290,1	209,7
Eläkelainat	233,1	254,5
Muut pitkäaikaiset velat muille	46,5	47,4
Yhteensä	631,4	573,3

Pitkäaikaisen vieraan pääoman eräntyminen

Eräntymisajat		
2003 (2002)	155,8	26,4
2004 (2003)	47,9	150,1
2005 (2004)	66,9	8,0
2006 (2005)	29,2	62,0
2007 (2006) tai myöhemmin	331,6	326,8
Yhteensä	631,4	573,3

Velat, jotka eräntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua

Lainat rahalaitoksilta	103,9	48,8
Eläkelainat	226,7	248,4
Muut pitkäaikaiset velat	1,0	29,6
Yhteensä	331,6	326,8

Pitkäaikaisten lainojen valuuttajakauma (%)

EUR	52	52
SEK	30	22
USD	9	9
DKK	1	4
GBP	7	11
Muut	1	2
Yhteensä	100	100

Yhtiöllä ei ole vaihtovelkakirjalainoja.

Debenttuuri- ja muut joukkovelkakirjalainat

Laina	Lainan valuutta		
FI 0003008581	1998-2003	EUR	45,2
FI 0003008599	1998-2006	EUR	16,5
Yhteensä			61,7

Konsernin liitetiedot

TASE (Milj.e) 2001 2000

18. LASKENNALLINEN VEROVELKA

Laskennalliset verosaamiset ja -verovelat

Laskennalliset verosaamiset kauden alussa	25,8	25,7
Verosaamiset vähennyskelpoisista tappioista	-1,7	3,2
Verosaamiset muista vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista	-3,9	-3,1
Laskennalliset verosaamiset kauden lopussa	20,2	25,8
Laskennalliset verovelat kauden alussa	78,4	82,3
Verovelat kumulatiivisista poistoeroista	-2,5	-3,1
Arvonkorotusten verovelat	-9,0	-0,3
Verovelat muista väliaikaisista eroista	-4,1	-0,5
Laskennalliset verovelat kauden lopussa	62,8	78,4
Laskennalliset nettoverovelat	42,6	52,6
Jaksotuserot	9,1	3,2
Tilinpäätössiirrot	49,2	51,7
Konsernin yhdistelytoimenpiteet	-15,7	-2,3
Yhteensä	42,6	52,6

Yllä on eritelty kaikki laskennalliset verosaamiset ja -velat. Laskennallisia verosaamia ja -velkoja on vähennetty toisistaan 8,7 milj. euroa 31.12.2001 ja 16,9 milj. euroa 31.12.2000, mikä näkyy erona taseessa esitettäviin vastaaviin lukuihin.

Suomalaisten konserniyhtiöiden vapaaehtoisin varauksiin liittyvät laskennalliset verovelat olivat 49,2 milj.e vuonna 2001 ja 51,7 milj.e vuonna 2000. Laskennalliset verosaamiset ovat pääasiassa verosaamia verotappioista, rahoitusleasingistä ja sisäisistä katteista.

19. PAKOLLISET VARAUKSET

Pitkäaikaiset varaukset	Eläkevastuu- velat	Varaus uudelleen järj. varten	Ympäristö- ja vahinko- vakuutus	Tulouttamaton osuus Tikkurila CPS:n myyntivoitosta	Muut kulu- varaukset	Yhteensä
2000						
Pakolliset varaukset vuoden alussa	18,7	7,0	7,5	-	6,0	39,2
Muutos pakollisissa varauksissa	-3,7	5,4	2,3	32,6	-1,4	35,2
Pakolliset varaukset vuoden lopussa	15,0	12,4	9,8	32,6	4,6	74,4

2001

Pakolliset varaukset vuoden alussa	15,0	12,4	9,8	32,6	4,6	74,4
Muutos pakollisissa varauksissa	23,9	-6,3	3,0	-1,6	-3,8	15,2
Pakolliset varaukset vuoden lopussa	38,9	6,1	12,8	31,0	0,8	89,6

Lyhytaikaiset varaukset

2000						
Pakolliset varaukset vuoden alussa	-	18,1	2,3	-	0,4	20,8
Muutos pakollisissa varauksissa	-	29,9	8,2	-	0,7	38,8
Pakolliset varaukset vuoden lopussa	-	48,0	10,5	-	1,1	59,6

2001

Pakolliset varaukset vuoden alussa	-	48,0	10,5	-	1,1	59,6
Muutos pakollisissa varauksissa	-	-24,5	2,1	-	0,9	-21,5
Pakolliset varaukset vuoden lopussa	-	23,5	12,6	-	2,0	38,1

TASE (Milj.e)	2001	2000
20. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Korolliset lyhytaikaiset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	13,9	20,7
Eläkelainat	1,6	1,6
Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät muille	15,7	18,8
Rahoitusvekselit muilta	1,0	0,8
Muut korolliset lyhytaikaiset velat osakkuusyrityksille	2,5	2,8
Muut korolliset lyhytaikaiset velat muille	89,9	53,5
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	124,6	98,2
Korottomat lyhytaikaiset velat		
Saadut ennakot muilta	13,6	7,7
Ostovelat osakkuusyrityksille	2,1	4,4
Ostovelat muille	183,4	189,4
Siirtovelat muille	188,1	226,8
Muut korottomat lyhytaikaiset velat muille	31,3	31,9
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	418,5	460,2
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	543,1	558,4
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	45,3	40,5
Liikevaihtoon ja ostoihin liittyvät erät	15,5	9,8
Korot	14,4	10,6
Kurssierot	14,0	10,0
Verot	2,5	44,3
Muut	96,4	111,6
Yhteensä	188,1	226,8
21. NETTOVELAT		
Korollinen pitkäaikainen vieras pääoma	631,5	573,3
Korollinen lyhytaikainen vieras pääoma	124,6	98,2
Rahoitusarvopaperit	-21,1	-199,0
Rahat ja pankkisaamiset	-48,7	-47,7
Yhteensä	686,3	424,8

22. LOPETETUT LIIKETOIMINNAT

Vuonna 2000 Pigments-liiketoiminta ja CPS-yksikkö eli Tikkurila-konsernin sävytysliiketoiminta myytiin ydinliiketoimintaan kuulumattomina. Myös Kemira Agro Rozenburgin tuotanto lopetettiin. Kemira Pigments Inc. myytiin 31.3.2000 ja Kemira Pigments B.V. 30.4.2000. Jäljelle jäänyt yhtiö, Kemira Pigments Oy, siirrettiin Kemira Chemicalsin toimialaan. CPS-konserniin kuulunut osuus koneliiketoiminnasta myytiin 31.8.2000 ja sävytysjärjestelmät 30.9.2000. Kemira Oyj:n hallitus päätti Kemira Agro Rozenburgin lopettamisesta ja tuotanto lakkautettiin joulukuussa 2000. Tuotannon lopettamisesta aiheutui 82,5 milj. euron kertaluonteinen kulu.

Tuloslaskelma

Yllä mainittujen yhtiöiden tulokset sisältyivät lopetettujen liiketoimintojen tuloslaskelmaan lopettamishetkeen saakka. Yhtiöiden myynneistä saadut voitot ja Kemira Agro Rozenburgin kertaluonteiset kulut esitettiin vuonna 2000 osana lopetettujen liiketoimintojen tuloslaskelmaa kertaluonteisina kuluina.

Konsernin liitetiedot

TASE (Milj.e)	2001	2000
Jatkettavat liiketoiminnot		
Liikevaihto	2 454,4	2 124,0
Tuotot osuuksista osakkuusyhtiöissä	0,4	-0,5
Liiketoiminnan muut tuotot	30,7	28,2
Kulut	-2 180,9	-1 833,9
Poistot	-160,5	-150,3
Liikevoitto	144,1	167,5
Rahoitustuotot ja -kulut	-31,3	-23,4
Voitto ennen konserniavustuksia, kertaluonteisia eriä, veroja ja vähemmistöosuutta	112,8	144,1
Konserniavustukset	-	-3,3
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta	112,8	140,8
Välittömät verot	-40,2	-50,7
Vähemmistöosuus	-2,2	-1,1
Tilikauden voitto verojen jälkeen	70,4	89,0
Lopetetut liiketoiminnot		
Liikevaihto	-	362,0
Tuotot osuuksista osakkuusyhtiöissä	-	-
Liiketoiminnan muut tuotot	-	2,7
Kulut	-	-336,4
Poistot	-	-21,0
Liikevoitto	-	7,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-	-7,1
Voitto ennen konserniavustuksia, kertaluonteisia eriä, veroja ja vähemmistöosuutta	-	0,2
Konserniavustukset	-	3,3
Välittömät verot	-	1,1
Vähemmistöosuus	-	-1,3
Tilikauden voitto ennen liiketoimintojen myyntejä	-	3,3
Myyntivoitot lopetetuista liiketoiminnoista	-	244,7
Henkilöstön irtisanomisvaraus	-	-22,3
Maa-alueen puhdistus- ja sopimusvaraukset	-	-17,7
Arvonlennukset ja ylimääräiset poistot	-	-42,5
Verot lopetettavista liiketoiminnoista	-	-46,7
Tilikauden voitto verojen jälkeen	-	118,8
Konsernin tilikauden voitto tavanomaisesta liiketoiminnasta yhteensä	-	92,3
Tase, lopetetut liiketoiminnot		
Vastaavaa, kirjanpitoarvo yhteensä (konsernin ulkopuoliset ja sisäiset erät)	-	43,7
Velat, kirjanpitoarvo yhteensä (konsernin ulkopuoliset erät)		
Korolliset velat	-	0,4
Korottomat velat	-	52,2
Yhteensä	-	52,6
Rahavirta lopetetuista liiketoiminnoista		
Liiketoiminnan rahavirta	-	-
Investointien rahavirta	-	-16,7
Omaisuuksien myynnit	-	493,9
Rahavirta ennen rahoitusta	-	477,2
Rahoituksen rahavirta	-	-480,2
Likvidien rahojen lisäys / vähennys	-	-3,0

MUUT LIITETIEDOT (Milj.e)

23. ELÄKEVELKA IAS 19:N MUKAAN LASKETTUNA

Eläkejärjestelyt

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä eri maissa. Suomessa, Hollannissa ja Ison-Britanniassa eläketurva on järjestetty pääosin omilla etuusperusteisissa eläkesäätiöissä. Lisäksi Ruotsissa konsernilla on lakisääteisen eläketurvan ylittäviä eläkejärjestelyjä. Muissa maissa eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisten määräysten ja käytännön mukaisesti. Em. eläkesäätiöjärjestelyt ja Ruotsin eläkejärjestelyt ovat etuusperusteisia eläkejärjestelyjä, joissa etuudet määräytyvät eläkkeelle jäämisen, vammautumisen, kuoleman tai työsuhteen päättymisen mukaan. Eläke-edut määräytyvät ensisijaisesti työssäkäyntivuosien ja loppupalkan perusteella paikallisten määräysten mukaisesti. Suomalainen TEL-järjestelmä on käsitelty maksupohjaisena järjestelyinä. Konserni maksaa kannatusmaksuja eläkesäätiöille kunkin maan paikallisen käytännön mukaan tai hoitaa eläke-etuuksien maksamisen vakuutusyhtiöiden kautta.

Seuraavassa esitetään etuusperusteisten eläkejärjestelyjen vaikutus konsernin tulokseen ja taseeseen IAS 19 -standardin mukaisesti laskettuna. Laskelma kattaa konsernin Suomen, Hollannin ja Ison-Britannian eläkesäätiöiden eläkejärjestelyt sekä Ruotsin yhtiöiden vastuulla olevat lisäeläkejärjestelyt ja osoittaa erot, jotka IAS 19:n soveltamisella olisi konsernin tulokseen ja taseeseen.

	2001	2000
Etuusperusteisten eläkejärjestelyjen eläkevelvoite		
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	34,6	23,1
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	740,7	709,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-766,5	-830,7
Eläkevelvoitteen nykyarvo	8,8	-97,9
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot (-)	-18,0	108,3
Nettomääräinen IAS-velka / saaminen (-)	-9,2	10,4

Eläkejärjestelyjen varat vuonna 2001 sisältävät Kemira Oyj:n osakkeita käyvältä arvoltaan 5,0 milj.e sekä konsernin käytössä olevia kiinteistöjä käyvältä arvoltaan 5,5 milj.e.

Eläkevelan muutokset taseessa

Velka vuoden alussa	10,4	27,6
Kurssierot ulkomaisesta järjestelystä	-2,0	-0,6
Tilikaudella hankittujen yhtiöiden lisäys	10,9	-
Tuloslaskelmaan merkityt nettomääräiset kulujen vähennykset	-1,9	-9,6
Kannatusmaksusuoritukset	-26,6	-7,0
Nettomääräinen velka / saaminen (-)	-9,2	10,4
Taseeseen sisältyvät eläkevastuuelat	4,4	3,6
Vaikutus taseeseen, jos IAS 19:ää olisi sovellettu	-13,6	6,8

Tuloslaskelman erät

Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	5,7	2,0
Velvoitteen korko	43,0	44,6
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-48,1	-51,5
Tilikauden vakuutusmatemaattinen voitto (-) / tappio	-2,5	-4,7
Tilikauden IAS-eläkekulut / kulujen vähennys (-)	-1,9	-9,6
Tulokseen sisältyvät kannatusmaksut	26,6	7,1
Vaikutus tulokseen, jos IAS 19:ää olisi sovellettu (kuluvähennys -)	-28,5	-16,7

Eläkejärjestelyjen toteutunut tuotto

Eläkejärjestelyjen varojen toteutunut tuotto / kulu (-)	-67,2	-14,8
---	-------	-------

Konsernin liitetiedot

	2001	2000
Vakuutusmatemaattiset oletukset IAS 19:n mukaisissa eläkevastuulaskelmissa		
Diskonttaus korko	5,5 - 5,8 %	5,5 - 5,8 %
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	5,0 - 7,0 %	5,0 - 7,0 %
Tulevat palkankorotukset	2,0 - 5,0 %	2,25 - 5,0 %
Tulevat eläkkeiden korotukset	2,0 - 2,8 %	2,0 - 3,25 %

IAS 19:n vaikutus tilinpäätökseen

Jos konsernissa olisi sovellettu IAS 19:ää ja kirjattu eläkekulut IAS 19 mukaisesti tuloslaskelmaan, olisi vuoden 2001 nettotulos ollut 28,5 milj.e suurempi ja oma pääoma 31.12.2001 olisi ollut 13,6 milj.e suurempi. Vuonna 2000 nettotulos olisi ollut 16,7 milj.e suurempi ja oma pääoma 31.12.2000 olisi ollut 6,8 milj. euroa pienempi kuin laaditussa tilinpäätöksessä.

24. VAKUUDET JA VASTUUSITOUKSET

Taseen velkoihin sisältyvät kiinnelainat ja niiden vakuutena annetut kiinnitykset

Lainat rahoituslaitoksilta	5,5	4,0
Annetut kiinnitykset	5,3	2,3
Eläkelainat	73,9	74,3
Annetut kiinnitykset	91,2	103,0
Muut lainat	8,3	7,1
Annetut kiinnitykset	13,6	5,6
Kiinnelainat yhteensä	87,6	85,4
Annetut kiinnitykset yhteensä	110,1	110,9

Vastuusitoumukset

Annetut pantit		
Omien sitoumusten puolesta	46,6	13,5
Muiden puolesta	1,1	1,1
Takaukset		
Osakkuusyriyten puolesta	44,4	36,0
Muiden puolesta	1,6	2,7
Käyttöleasingvastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	1,0	4,8
Yli vuoden sisällä erääntyvät	3,6	12,6
Muut vastuut		
Osakkuusyhteisyyten puolesta	1,4	1,3
Muiden puolesta	1,1	1,1

Vieraaseen pääomaan sisältyy 46,2 milj.e rahoitusleasingiin liittyviä velkoja vuonna 2001. Edellisen vuoden vastaava arvo oli 45,1 milj.e.

Toimitusjohtajia, hallituksen ja hallintoneuvoston jäseniä ja varajäseniä koskevia vakuuksia ja vastuusitoumuksia ei ollut vuosina 2001 ja 2000.

Oikeudenkäynnit

Laajaan kansainväliseen liiketoimintaansa liittyen konserni on vastaajana tai kantajana useissa oikeudenkäynneissä. Konserni ei odota minkään tällä hetkellä vireillä olevan oikeudenkäynnin yksin tai yhdessä muiden kanssa heikentävän merkittävästi konsernin taloudellista asemaa tai toiminnan tulosta.

25. YMPÄRISTÖRISKIT, -VASTUUT JA -LAKIASIAT

Ympäristöriskit. Suurin osa Kemiran liiketoiminnasta on kemianteollisuutta, jonka tuotteita ja toimintaa säätelevät lukuisat kansainväliset sopimukset ja kansallinen lainsäädäntö kaikkialla maailmassa. Konsernin toiminta oli vuonna 2001 säädösten mukaista eikä merkittäviä vaikeuksia kohdattu. Konserni käsittelee ympäristövastuita ja -riskejä IAS-säännösten mukaisesti ja noudattaa vakiintuneita sisäisiä periaatteita ja menettelytapoja.

Kenties merkittävin tulevaisuuteen tähtäävä muutos lainsäädännöllisessä toimintaympäristössä oli Euroopan komission julkistama Valkoinen kirja 'Tulevaa kemikaalipolitiikkaa koskeva strategia'. Täytäntöön pantuna tämä strategia voi lisätä tuntuvasti Euroopan markkinoilla jo olemassa olevien kemikaalien testaus- ja riskinarviointikustannuksia. Kemira on arvioinut ehdotuksen mahdolliset vaikutukset nykyisiin tuotteisiin ja liiketoimintoihin ja osallistuu vapaaehtoisin riskinarviointiohjelmiin. Johto ei odota konsernitasolla merkittäviä haitallisia vaikutuksia, koska kustannukset jakautuvat kaikkien markkinoilla toimivien yhtiöiden kesken ja pitkälle aikavälille. Ei ole myöskään tarkasti tiedossa, millaista lopullista lainsäädäntöä ehdotuksen pohjalta laaditaan.

Hiljattain hyväksytyt kansainväliset sopimukset nk. POP-aineista (pysyvät orgaaniset ympäristösaasteet) ja PIC-kemikaaleista (erityisen ennakkoilmoituksen varaiset kemikaalit) eivät vaikuta merkittävästi Kemiran nykyiseen liiketoimintaan.

Euroopan ammoniumnitraattiliiketoimintaa koskevia turvallisuusvaatimuksia saatetaan kiristää Ranskan Toulousessa tapahtuneen suuren teollisuusonnettomuuden takia. Kemira on arvioinut turvallisuusriskit tässä suhteessa tärkeillä toimipaikoillaan. Kemiran käyttämä prosessiteknologia on tyypiltään erilainen kuin em. onnettomuustapauksessa käytössä ollut.

EU:n kaatopaikkadirektiivi tuli merkittävältä osin voimaan ja koskee myös käytössä olevia kaatopaikkoja. Kemiralla on viisi merkittävää, käytössä olevaa kaatopaikkaa tai läjitysalueita Euroopan toimipaikoilla. Yhtiö on käynnistänyt

selvitykset direktiivin vaikutuksesta toimintaan ja mahdollisesta varautumistarpeesta.

Ympäristövastuut. Aiemman toiminnan aiheuttamaa maaperän ja pohjaveden saastumista on selvitetty kaikilla konsernin merkittävillä toimipaikoilla. Useita uusia kohdearviointeja tehtiin toteutuneissa ja suunnitteilla olevissa yritysostohankkeissa.

Alcro-Beckersin maaliliiketoiminnan oston yhteydessä todettiin aiemman maalinvalmistuksen aiheuttamaa maaperän saastumista kahdella merkittävällä toimipaikalla (Ruotsi, Puola). Mahdolliset saneeraus-kustannukset on otettu huomioon kauppasopimuksessa, ja lisäksi tehtiin asianmukainen varaus. Viranomaiset ovat tietoisia tilanteesta eikä uusia toimenpite-vaatimuksia ole vireillä. Vining Chemicals Inc:n oston Yhdysvalloissa liittyi seikkaperäinen ympäristösuojelun due diligence -projekti. Toteutuneisiin yritysmyynteihin ei liittynyt merkittäviä ympäristökysymyksiä. Konsernille ei jäänyt merkittäviä ympäristövastuita lannoite-liiketoimintojen lopettamisesta Hollannissa.

Tällä hetkellä 11 konsernin toimipaikalla on ulkoinen vaatimus tai sitoutuminen rajoitettuun maaperän kunnostukseen. Kunnostuksia varten tehtyjä varauksia lisättiin yritysostojen takia. Ympäristöön liittyviä kunnostus- tai purkutöitä suoritettiin 11 toimipaikalla.

Suomessa Vaasan toimipaikka jätti viranomaisille alustavan toimintasuunnitelman, joka käsittelee viereisen pienen järven saastuneen pohjalietteen rajoitettua ruoppausta ja läjitystä. Siilinjärven tehtaiden jätelupaa koskeva valitus on edelleen vireillä korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Luvassa on merkittäviä määräyksiä tulevista maisemointitoimenpiteistä sivutuotteiden ja jätteiden läjitysalueilla. Valitusprosessin lopputulos ei ole ennakoitavissa. Porin tehtaita koskeva jätelupa sisältää myös vaatimuksia tulevista toimenpiteistä läjitysalueilla. Suunnitelmat jätetään myöhemmin. Kokkolan tehtaille annettu uusi ympäristölupa edellyttää tehdas-alueella sijaitsevien suodoslietealtaiden eristämistä tai sulkemista marraskuuhun v. 2007 mennessä riippuen altaiden tulevasta käytöstä.

Ympäristölakiasiat. Merkittäviä ympäristöperusteisia oikeustapauksia tai kanteita ei ollut vireillä konserniyhtiöitä kohtaan.

26. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin liiketoiminta sisältää markkinahinta-, luotto- ja likviditeettiriskejä. Rahoitusriskien hallinnasta vastaa konsernin rahoitustoiminto, joka toimii voimassa olevan rahoituspolitiikan mukaan. Rahoituspolitiikka on yhtiön hallituksen hyväksymä. Siinä määritellään rahoituksen hoidon toimintaperiaatteet sekä rahoitusriskien sallitut enimmäismäärät. Tämän lisäksi hallitus vahvistaa vuosittain rahoituksen toimintasuunnitelman. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata yhtiötä rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten turvata omalta osaltaan yhtiön tuloskehitys ja oma pääoma. Yhtiö käyttää erilaisia rahoitusinstrumentteja, kuten termiinejä, optioita ja futuureja, asetettujen limiittien puitteissa. Vain sellaisia instrumentteja käytetään, joiden markkina-arvoja ja riskejä voidaan jatkuvasti ja luotettavasti seurata. Johdannaisinstrumentteja käytetään ainoastaan suojautumistarkoituksiin, ei spekulatiivisesti.

MARKKINARISKI

Valuuttariski

Toiminnan kansainvälisyyden seurauksena konserni altistuu valuuttakurssien muutoksista aiheutuvalla valuuttariskille. Valuuttavirtariskiä syntyy sekä euroalueella että alueen ulkopuolella muussa kuin kotivaluutassa tapahtuvista nettovaluuttavirroista. Konsernitasolla suurimpien valuuttariskien on arvioitu muodostuvan seuraavasti vuonna 2002:

Suojausaste vuodenvaihteessa:

- USD-ylijäämä	(145 milj. EUR)	54 %
- SEK-alijäämä	(15 milj. EUR)	55 %
- PLN-ylijäämä	(30 milj. EUR)	20 %
- GBP-alijäämä	(45 milj. EUR)	27 %

jotka muodostavat yhteensä yli 90 % koko 250 milj. euron suuruisesta kaupallisesta valuuttavirtariskistä vuositasona. Vuoden vaihteessa näistä riskeistä oli suojattu 43 %. Tämän lisäksi euroalueen ulkopuolisten yhtiöiden tuloksen ja tase-erien muuntaminen euroiksi synnyttää valuuttariskiä. Valuuttavirtariskien suojaamisen perusohjeena on, että 12

Konsernin liitetiedot

kuukauden ennustetusta valuuttavirrasta on suojattava vähintään 30 %. Jokainen tytäryhtiö on itse vastuussa omien suojauspäätöstensä tekemisestä. Tytäryhtiöiden suojaustoimeksiantoja täydennetään konsernin tarpeiden mukaisesti finanssiahallinnon tekemillä konsernitason suojaustoimenpiteillä siten, että 12 kuukauden ennustetusta nettovaluuttavirrasta suojataan lähtökohtaisesti 50 %. Ennustetusta virrasta on oltava aina suojattuna vähintään 30 % ja enintään 100 %.

Suojausastetta seurataan päivittäin. Keskimääräinen suojausaste vuonna 2001 oli 47 %. Valuuttajohdannaisopimusten maturiteetti on suurimmassa osassa johdannaisista alle vuoden. Kuluvana vuonna arvioidaan Value-at-Risk -analyysin käyttöönottoa, jonka avulla pyritään tehostamaan valuuttakurssiriskin hallintaa.

Konserni pyrkii suojaautumaan taseriskiltä siten, että taseen valuuttamääräiset velat pyritään pitämään tasapainossa valuutoittain taseen omaisuuserien kanssa. Konsernin valuuttamääräisiä omia pääomia suojataan kurssimuutoksilta pitkäaikaisilla valuuttamääräisillä lainoilla sekä termiiniosopimuksilla. Oman pääoman suojaukseen sovelletaan IAS 39:n määrittelemää suojauslaskentaa, jossa suojaussuhteet on dokumentoitu sekä tehokkuus testattu standardin vaatimalla tavalla. Ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojaamiseen käytettävien instrumenttien yhteenlaskettu nimellisarvo viime vuoden lopussa oli 85,5 milj. euroa. Taseriskin suojauksessa seurataan omavaraisuusastetta siten, että jos +/- 5,0 %:n muutos valuuttakurssissa aiheuttaa yli 1,5 prosenttiyksikön muutoksen omavaraisuusasteessa, on suojaustoimenpiteisiin ryhdyttävä. Käytännössä tämä tarkoittaa taseen suhteen, että suojaamattoman oman pääoman arvo sai olla vuonna 2001 korkeintaan 375 milj. euroa, josta limiitistä käytössä oli vuoden vaihteessa 344 milj. euroa. Suurimmat suojaamattomat positiot ovat Ruotsin kruunussa ja Englannin punnassa.

Korkoriski

Korkoriskien hallitsemiseksi konsernin lainanotto ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoihin instrumentteihin. Lisäksi käytetään aktiivisesti koronvaihtosopimuksia, korkotermiinejä, obligaatiotermiinejä ja korko-optioita.

Vuoden 2001 lopussa konsernin koko lainasalkusta oli 40 % kiinteään korkoon sidottua, kun eläkelainat on katsottu vaihtuvakorkoisiksi. Finanssiahallinto mittaa korkoriskiä lainasalkun duraation sekä herkkyysanalyysin avulla. Koko lainasalkun duraatio vuoden 2001 lopussa oli 13 kuukautta korkojohdannaiset mukaan luetuna ja 7 kuukautta ilman johdannaisia. Eläkelainojen duraationa on käytetty yhtä vuotta. Vuonna 2002 saa lainasalkun duraatio vaihdella välillä 6-24 kuukautta. Yhden prosenttiyksikön muutos korkokäyrässä saa aiheuttaa vuonna 2002 korkeintaan 15 milj. euron markkina-arvon muutoksen korkosalkussa. Korkotason nousu yhdellä prosenttiyksiköllä vuoden 2001 lopussa olisi laskenut nettovelkasalkun markkina-arvoa 6,5 milj. euroa mukaan luettuna korkojohdannaiset ja 3,8 milj. euroa ilman johdannaisia. Korkojohdannaisilla on lisätty kiinteäkorkoisten lainojen osuutta lainasalkussa. Limiittejä voidaan hallituksen päätöksellä muuttaa markkinatilanteen mukaan. Poliittikan seurauksena konsernin keskikorko on yleensä matalien korkojen välillä lyhytaikaisten korkojen markkinatasoa korkeampi ja toisaalta korkeiden korkojen välillä sitä alhaisempi.

LUOTTORISKI

Rahoituksellinen luottoriski

Vastapuoliriskiä aiheutuu siitä, että rahoitustapahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Rahoituksen vastapuoliriskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaisopimusten vastapuoliriskeihin. Konserni pyrkii minimoimaan vastapuoliriskiään käyttämällä vastapuolinaan ainoastaan luottokelpoisuudeltaan hyviä rahoituslaitoksia sekä hajauttamalla sopimuksia näiden kesken. Hyväksytyt rahalaitosvastapuolia on tällä hetkellä runsaat kaksikymmentä. Alle A-tason luokituksen saanut tai luottoluokittelematon vastapuoli vaatii erillisen hyväksynnän. Tämä koskee tällä hetkellä vain muutamaa vastapuolta. Ennen vastapuoleksi ottamista rahoituslaitoksen on käytävä läpi erityinen hyväksymisprosessi. Tämän lisäksi finanssiahallinto hyväksyy tytäryhtiöiden uudet pankkisuhteet. Vastapuoliriskiä seurataan kuukausitasolla määrittämällä saatavien markkina-arvoista maksimiriski jokaista

vastapuolta kohden. Kullekin rahoituslaitokselle on olemassa hyväksytyt limiitit. Rahoituksen luottoriskeistä ei tilikauden aikana syntynyt luottotappioita.

Kaupallinen luottoriski

Konsernin myyntisaamiset hajaantuvat laajan asiakaskunnan kesken eri maantieteellisille alueille ja toimialoille. Lähes kaikille asiakkaille on olemassa luottolimiitit, joita seurataan systemaattisesti. Länsi-Euroopan, Pohjois-Amerikan sekä osa Itä- ja Keski-Euroopan asiakkaista vakuutetaan luottovakuutuksilla, jotka tehdään liiketoimintayksiköittäin koko asiakasportfoliolle. Muilla markkina-alueilla on käytössä dokumenttimaksuja kuten esimerkiksi remburseja.

LIKVIDITEETIRISKI

Varainhankintariski

Konserni hajauttaa varainhankintariskinsä hankkimalla rahoitusta eri lähteistä eri markkinoilla. Konsernilla on pankkilainoja, eläkelainoja, vakuutusyhtiölainoja, pitkäaikainen joukkolainajohjelma sekä lyhytaikaisia koti- ja ulkomaisia yrittäjäostusohjelmia. Tavoitteena on tasapainottaa lainasalkun erääntymisaikataulu ja ylläpitää riittävän pitkää maturiteettiä pitkäaikaisille lainoille. Pitkäaikaisen lainojen (ilman eläkelainoja) keskimaturiteetti oli vuoden vaihteessa 3,3 vuotta ja niistä erääntyy vuoteen 2005 mennessä 53 % eli 221 milj. euroa. Konsernin maksuvalmius ja varainhankinnan järjestelyt turvataan ylläpidettävällä likviditeetillä ja valmiusluotoilla (revolving credit facility). Syndikoidussa luotossa on sopimusehto, jonka mukaan yhtiö vakuuttaa taloudellisen tilansa pysyvän sellaisena, että konsernin oma pääoma on aina vähintään 25 % konsernin taseen loppusummasta (omavaraisuusaste).

Konsernilla on yrittäjäostusohjelma, josta voidaan nostaa enintään 150 milj. euroa sekä Euro Commercial Paper (ECP) -ohjelma, josta voidaan nostaa enintään 200 milj. USD. ECP -ohjelmaa on käytetty hyvin vähän vuonna 2001. Vuoden lopussa yrittäjäostusohjelmia oli käytössä 43 milj. euroa.

Vuoden 2001 aikana suoritettujen yritystositosten pienensivät likviditeettiä merkittävästi vuoden 2000 lopun tilanteesta, jolloin likviditeettiin

sisältyi yritysmyyneistä saadut varat. Konsernin keskimääräinen likviditeetti vuonna 2001 oli 133 milj. euroa. Vuoden 2001 lopussa likviditeettiä oli 70 milj. euroa sekä käyttämätöntä valmiusluottoa noin 383 milj. euroa, yhteensä 453 milj. euroa. Likviditeetin hallintaa kehitetään jatkuvasti tehostamalla cash pool -konserni-

tilijärjestelyjä sekä tuomalla uusia tytäryrityksiä konsernin sisäisten maksujen nettoutusjärjestelmän piiriin. Vuoden 2001 aikana on laajennettu euro cash pool mm. Itävaltaan ja Espanjaan.

SOPIMUSRISKI

Konsernin rahoitussopimusriskiä hallitaan keskittämällä rahoitussopimusten hyväksyntä finanssihallintoon sekä käyttämällä standardeitua sopimusmalleja. Lainasopimuksissa yhtiö noudattaa normaaleja markkinoilla vallitsevia sopimusehtoja.

Rahoitusinstrumentit

Milj.e	31.12.2001 Nimellisarvo	Käypä arvo	31.12.2000 Nimellisarvo	Käypä arvo
Valuuttajohdannaiset				
Valuuttatermiinisopimukset	390,4	0,3	417,6	10,5
joista oman pääoman suojaukseen	42,5	-0,1	46,0	3,2
Valuuttaoptiot				
Ostetut	152,9	-1,8	208,0	1,1
Asetetut	232,5	0,8	257,2	0,1
Valuutanvaihtosopimukset	114,0	-1,3	95,1	-9,8
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	182,2	-3,0	220,9	-3,3
Korko-optiot	20,0	0,1	-	-
Ostetut	10,0	0,2	-	-
Asetetut	10,0	0,0	-	-
Korkotermiinisopimukset	1 548,0	-0,1	10,0	0,0
joista avoimna	150,0	-0,1	-	-
Obligaatiotermiinisopimukset	86,0	0,0	6,0	0,0
joista avoimna	-	-	2,0	0,0
Muut johdannaiset				
Öljyfutuurit	0,0	0,0	-	-

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten vaihtamia rahasuorituksia eivätkä siten yksinään tarkasteltuina anna kuvaa konsernin riskiasemasta. Sopimusten käypä arvo perustuu raportointipäivän markkinahintaan niiltä osin kuin sopimukset ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Muut sopimukset on arvostettu niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon ja optioiden osalta arvonmäärittämissä.

Niiden rahoitusinstrumenttien käypä arvo, jotka on kirjattu taseeseen hankinta-arvostaan:

Milj.e	Tasearvo 2001	Käypä arvo 2001
Vastaavaa		
Lainat osakkuusyrityksille	37,5	45,5
Lyhytaikaiset talletukset rahoituslaitoksiin	2,0	2,0
Vastattavaa		
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	262,6	258,3
joista oman pääoman suojaukseen	43,0	43,5
Eläkelainat	200,0	201,3
Joukkovelkakirjalainat	61,7	62,0
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	44,0	43,9
Leasingvastuut	46,2	48,3

Sopimusten käypä arvo on laskettu niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon. Rahoitusinstrumenttien arvostus on laskettu kaupantekopäivän mukaan, kun taas rahoitusvarojen osto ja myynti on kirjattu selvityspäivän mukaan.

Konsernin liitetiedot

27. KONSERNIN OSAKKEET JA OSUUDET

Osakkuusyhtiöt

			Omistus- osuus %
A/S Ammonia	Fredericia	Tanska	33,3
Alcro-Beckers Barvy Tjeckien	Praha	Tsekinmaa	25,0
Alufluor AB	Helsingborg	Ruotsi	50,0
Aluminium Sulphate Co. of Egypt, S.A.E.	Kairo	Egypti	26,1
Biolchim Tunisie	Karthago	Tunisia	25,0
CPS Color Group Oy	Vantaa	Suomi	28,7
DA Kemikaalide AS	Tallinna	Viro	40,0
Farmit Website Oy	Helsinki	Suomi	33,3
Färgsam AB	Tukholma	Ruotsi	20,0
Indkoebsselskabet for Kali I/S	Fredericia	Tanska	50,0
Kemax B.V.	Rozenburg	Hollanti	50,0
Kemira Algérie S.p.A.	Alger	Algeria	40,0
Kemira Arab Potash Company	Amman	Jordania	49,0
Kemira Compound Fertiliser (Zhanjiang) Co. Ltd.	Zhanjiang	Kiina	49,0
Kemira Emirates Fertilizers Company (Kefco)	Dubai	Yhdistyneet Arabiemiraatit	30,0
Kemira Kuok Fertilizer Sdn. Bhd.	Kuala Lumpur	Malesia	30,0
Kemira Thai Co. Ltd	Bangkok	Thaimaa	49,5
Kemira-Ube Ltd	Tokio	Japani	50,0
Kemwater Phil., Corp.	Manila	Filippiinit	40,0
KK Animal Nutrition (Pty) Ltd.	Durban	Etelä-Afrikka	50,0
Movere Oy	Lahti	Suomi	40,0
Pharmatory Oy	Oulu	Suomi	24,0
Oy Polargas Ab	Oulu	Suomi	30,0
PK Düngerhandelsgesellschaft m.b.H.	Hannover	Saksa	50,0
Scanspac & Co KB	Sala	Ruotsi	50,0
Scanspac AB	Sala	Ruotsi	50,0
Seco S.A.	Ribécourt	Ranska	49,7
Superstar Fertilizers Co. Ltd	Bangkok	Thaimaa	40,0
Swede Pavimenta S.a.s di Carazza & Co	Pecetto	Italia	30,0
Swedish Water Corporation AB	Tukholma	Ruotsi	20,0
Union Kemira Co.	Abu Dhabi	Yhdistyneet Arabiemiraatit	49,0
Varteko Valduse AS	Pärnu	Viro	44,8

Muut osakkeet ja osuudet

A. Jalander Oy	Suomi	16,0
Forcit Oy	Suomi	15,4
Kemiron Companies Inc.	Yhdysvallat	15,0
Suomen Rehu Oy	Suomi	19,9

28. TOIMIALAKOHTAISET TIEDOT

Konserni oli vuonna 2001 organisoitu seuraaviksi päätoimialoiksi: Chemicals, Paints & Coatings ja Agro.

Konsernin sisäiset siirtohinnat perustuvat pääasiassa markkinahintoihin. Joissakin tapauksissa, esim. markkinointiyhtiöissä käytetään kustannusperusteisia hintoja, joihin on lisätty kate (ns. cost plus -menetelmä).

Liiketoimintojen varat ja velat käsittävät ne varat ja velat, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa ao. liiketoiminnoille. Toimialojen varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuusyhtiöissä, vaihto-omaisuus ja korottomat saamiset. Toimialojen velkoihin sisältyvät lyhytaikaiset korottomat velat. Vuoden 2000 luvut on laskettu uudelleen vastaamaan nykyistä toimialajakoa.

2001	Chemicals	Paints & Coatings	Agro	Muut	Konserni
Milj. e					
Tuloslaskelma					
Ulkoinen liikevaihto	830,1	445,3	1 121,4	57,6	2 454,4
Konsernin sisäinen myynti	70,7	0,1	36,4	-107,2	-
Liikevaihto yhteensä	900,8	445,4	1 157,8	-49,6	2 454,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	3,7	1,6	-3,2	-1,7	0,4
Liikevoitto	91,2	16,7	49,4	-13,2	144,1
Muut tiedot					
Liiketoimintojen varat	963,0	375,0	856,9	66,7	2 261,6
josta osuudet osakkuusyhtiöissä	30,3	3,3	32,8	8,0	74,4
Kohdistamattomat varat					188,3
Konsernin vastaavaa yhteensä					2 449,9
Liiketoimintojen velat	183,7	85,7	234,8	2,6	506,8
Kohdistamattomat velat					811,4
Konsernin velat yhteensä					1 318,2
Investoinnit	109,2	126,3	60,9	1,7	298,1
Poistot	78,9	23,0	62,3	-3,7	160,5
Rahavirta					
Liiketoiminta	161,6	-19,3	29,2	-46,4	125,1
Nettoinvestoinnit	-105,2	-122,2	-43,4	-0,7	-271,5
Rahoitus	-56,5	143,9	23,3	-141,1	-30,4
2000	Chemicals	Paints & Coatings	Agro	Muut	Konserni
Milj. e					
Tuloslaskelma					
Ulkoinen liikevaihto	855,4	243,4	1 176,0	211,2	2 486,0
Konsernin sisäinen myynti	33,0	-	43,2	-76,2	-
Liikevaihto yhteensä	888,4	243,4	1 219,2	135,0	2 486,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	2,6	-	-0,9	-2,2	-0,5
Liikevoitto	115,4	13,5	33,1	12,8	174,8

Konsernin liitetiedot

2000 Milj. e	Chemicals	Paints & Coatings	Agro	Muut	Konserni
Muut tiedot					
Liiketoimintojen varat	887,2	178,4	845,1	155,4	2 066,1
josta osuudet osakkuusyrityksissä	29,1	-	24,3	10,0	63,4
Kohdistamattomat varat					341,8
Konsernin vastaavaa yhteensä	887,2	178,4	845,1	155,4	2 407,9
Liiketoimintojen velat	101,3	71,5	207,6	79,8	460,2
Kohdistamattomat velat					807,4
Konsernin velat yhteensä					1 267,6
Investoinnit	120,1	10,2	65,7	22,3	218,3
Poistot	66,0	11,0	72,6	21,7	171,3
Rahavirta					
Liiketoiminta	150,5	67,4	61,3	-65,3	213,9
Nettoinvestoinnit	-120,3	119,4	-57,6	367,4	308,9
Rahoitus	-33,9	-193,6	10,1	-147,1	-364,5
Maantieteellinen jakauma			2001		2000
Liikevaihto					
Suomi			487,4		461,2
Muut EU-maat			1 350,1		1 378,4
Muu Eurooppa			337,7		247,9
Pohjois- ja Etelä-Amerikka			104,4		194,3
Aasia			143,1		163,4
Muut maat			31,7		40,8
Yhteensä			2 454,4		2 486,0
Pysyvät vastaavat (aineeton ja aineellinen käyttöomaisuus)					
Suomi			490,8		511,5
Muut EU-maat			591,8		496,2
Muu Eurooppa			64,1		40,7
Pohjois- ja Etelä-Amerikka			52,2		50,0
Aasia			38,4		39,8
Muut maat			-		-
Yhteensä			1 237,3		1 138,2
Investoinnit					
Suomi			67,6		62,5
Muut EU-maat			207,2		130,5
Muu Eurooppa			14,7		14,1
Pohjois- ja Etelä-Amerikka			7,9		10,5
Aasia			0,7		0,6
Muut maat			-		0,1
Yhteensä			298,1		218,3

29. MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA VUONNA 2001

Konserniyhtiöiden ostot ja perustetut uudet tytäryhtiöt

- Kemira ja AB Wilhelm Becker pääsivät sopimukseen Ab Wilhelm Beckerin kauppaja rakennusmaaliliiketoiminnan, Alcro-Beckers AB:n, siirtämisestä Kemira-konsernin omistukseen. Yhtiö siirrettiin uudelle omistajalle vuoden 2001 alusta. Uusiin tytäryhtiöihin kuuluvat Alcro Beckers AB, Alcro-Beckers Norge A/S, Alcro-Beckers Poland Ltd, Alcro-Beckers Danmark A/S, Polifarb Becker Debica SA (vuonna 2002 nimeltään TBD S.A.), Nokian Laatumaalit Oy, Pigrol Farben GmbH, Holmbergs Färg i Skövde AB, Färghuset i Bollnäs AB, Sundsvalls Färghandel AB, Tapetlagret Öbergs Färghus i Västerås AB, Gemptus AB, Färgmästaren J E Englund AB, Hässleholms Färg & Miljö AB, RF Golventreprenader AB, Runes Färger AB, Gamol Försäljnings AB, Färghuset i Malmö AB, Färgservice i Malmö AB, Färghuset i Kristinehamn AB, Billdals Färghus AB, Golv & Färghuset Peter Alvefelt AB, Alcro Färg AB, AB Rosma, Prodafa AB, Beckers Färg AB, AS Baltic Color Virossa ja A/S Baltic Color Latviassa (ennen kauppaa Paints & Coatings omisti 50 % Baltic Color -yhtiöistä). Uusia osakkuusyhtiöitä olivat Scanspac & Co KB (50 %), Scanspac AB (50 %), Alcro-Beckers Barvy Tjeckien (25 %), Swede Pavimenta S.a.s. di Carazza & Co (30 %) ja Färgsam Ekonomisk Förening (20 %).
- Kemira Phosphates Oy aloitti liiketoiminnan huhtikuun alussa. Yhtiö otti hoitoonsa Kemphos- sekä Animal Nutrition -liiketoiminnat, jotka kuuluvat Agron toimialaan.
- Kemiran omistusosuus Kemwater (Yixing) Co., Ltd:ssä kasvoi syyskuussa 60 %:sta 89 %:iin.
- Kemira Chemicals perusti syyskuussa Kiinaan uuden tytäryhtiön nimeltä Kemira Chemicals (Shanghai) Co. Ltd.
- Kemira Kemi AB:n Tsekin tasavallassa sijaitseva tytäryhtiö Kemifloc a.s perusti Slovakiaan yhtiön nimeltä Kemifloc Slovakia S.r.o.
- Joulukuussa Kemira Agro Oy ja Movere Oy perustivat maatalouslogistiikkaa ohjaavan yhteisyrityksen Movere UAB:n Liettuaan. Yhtiö aloitti toiminnot vuoden 2002 alusta. Kemiran omistusosuus yhtiön osakkeista on 80 %.
- Alcro-Beckers perusti Alcro Parti AB -yhteisyrityksen Tukholmaan. Alcro-Beckersin omistusosuus yhtiössä on 50 %.

Konserniyhtiöiden myynnit

- A. Jalanderin liiketoiminnat myytiin perustetulle samannimiselle uudelle yhtiölle. Vanha konserniyhtiö nimettiin Kemira Agro Muurla Oy:ksi. Tällä ei ole toimintaa.
- Kemira Agro myi Kemira Pernis B.V:n osakekannan Van Bentumille.
- Kemira Paper Chemicals Canada Inc. lakkautettiin heinäkuussa.

Konserniyhtiöiden omistusten muutokset konsernin sisällä

- Kemira Chemicals Oy myi Kemira Chemicals Hungary KFT:n Kemira Agro Oy:lle. Kemira Danmark A/S myi 5 %:n osuutensa Kemira Agro Hungary Ltd:stä Kemira Agro Oy:lle.
- A/S Baltic Color, Latvia (vuonna 2002 nimeltään Sia Vivacolor) ja AS Baltic Color, Viro ovat 100 %:sti Tikkurila Paints Oy:n omistuksessa ja kuuluvat Tikkurila Paints Oy:n organisaatioon lokakuusta lähtien.
- Tikkurila Finance Oy fuusioitiin Tikkurila Oy:hyn marraskuussa.
- Vitalba S.r.l. fuusioitiin Biolchim S.p.A:han joulukuun alussa.
- Kemira Pigments AB fuusioitiin Kemira Kemi AB:hen joulukuussa.
- Kemira Oyj ja Kemira Pigments Oy myivät joulukuussa osuutensa Kemira Pigments Holding B.V:stä Multirange B.V:lle.

Nimenmuutokset

- Paints & Coatings -konserniin kuuluva Spetra S.r.l:n nimi muutettiin Imagica S.r.l:ksi.
- Paints & Coatings -konserniin kuuluvan Tikkurila Polska Sp. z o.o:n nimi muutettiin Tikkurila Coatings Sp. z o.o:ksi.

Tulevia muutoksia konsernirakenteessa

- Kemira Chemicals osti pohjoisamerikkalaisen paperikemikaaliyhtiön Vinings Industries Inc:n. Kauppa vahvistui 30.1.2002.

Emoyhtiön tilinpäätös

TULOSLASKELMA

Milj.e	Viite	1.1.– 31.12.	
		2001	2000
Liikevaihto	1	21,0	20,7
Liiketoiminnan muut tuotot	2	0,6	13,4
Kulut	3, 4	-35,1	-33,5
Poistot	5	-1,3	-0,9
Liikevoitto		-14,8	-0,3
Rahoitustuotot ja -kulut	6	11,6	-7,5
Voitto ennen satunnaiseriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja		-3,2	-7,8
Satunnaiset erät	7	112,1	177,6
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		108,9	169,8
Tilinpäätössiirrot	8	-0,4	0,0
Välittömät verot	9	-31,6	-49,3
Tilikauden voitto		76,9	120,5

TASE

Milj.e	Viite	31.12.	
		2001	2000
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	10	1,0	0,4
Aineelliset hyödykkeet	11	23,5	21,1
Sijoitukset	12		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		451,2	440,2
Osuudet omistusyhteyssyrityksissä		5,0	5,0
Muut osakkeet ja osuudet		3,4	3,3
Omat osakkeet		21,2	28,8
Muut sijoitukset		466,2	390,0
Sijoitukset yhteensä		947,0	867,3
Pysyvät vastaavat yhteensä		971,5	888,8
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset	13		
Korolliset saamiset		55,4	70,2
Korottomat saamiset		149,7	145,3
Saamiset yhteensä		205,1	215,5
Rahoitusarvopaperit	14	335,8	417,3
Rahat ja pankkisaamiset		4,3	1,1
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		545,2	633,9
Vastaavaa yhteensä		1 516,7	1 522,7

VASTATTAVAA

Oma pääoma			
Osakepääoma	15	217,0	217,0
Ylikurssirahasto		252,5	252,5
Omien osakkeiden rahasto		21,2	28,8
Edellisten tilikausien voitto		260,6	205,7
Tilikauden voitto		77,0	120,5
Oma pääoma yhteensä		828,3	824,5
Tilinpäätössiirtojen kertymä	16	0,9	0,5

	Viite	2001	2000
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	17	367,7	306,7
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	18	-	-
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		367,7	306,7

	19	2001	2000
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		277,0	361,7
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		42,8	29,3
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		319,8	391,0

Vieras pääoma yhteensä		687,5	697,7
Vastattavaa yhteensä		1 516,7	1 522,7

RAHOITUSLASKELMA

Milj.e	2001	2000
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	-14,8	-0,3
Oikaisut liikevoittoon	-0,5	-13,2
Poistot	1,3	0,9
Saadut korot	29,4	35,8
Maksetut korot	-16,1	-22,2
Saadut osingot	0,6	0,4
Muut rahoituserät	-11,1	-16,2
Verot	-32,2	-62,0
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-43,4	-76,8

Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaiset liikesaamiset	2,1	3,1
Korottomat lyhytaikaiset velat	10,2	-15,1
Käyttöpääoman muutos yhteensä	12,3	-12,0
Liiketoiminnan rahavirta	-31,1	-88,8

Investointien rahavirta		
Ostetut konserniyhtiöt	-12,1	-19,3
Ostetut osakkuusyhtiöt	-	-
Muun käyttöomaisuuden ostot	-4,5	-0,6
Myydyt konserniyhtiöt	1,0	16,1
Myydyt osakkuusyhtiöt	-	-
Muun käyttöomaisuuden myynnit	0,6	0,1
Investoinnit yhteensä	-15,0	-3,7
Rahavirta ennen rahoitusta	-46,1	-92,5

Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen lis. (+), väh. (-)	24,1	-175,1
Pitkäaikaisten lainasaamisten väh. (+), lis. (-)	-76,2	87,3
Lyhytaikaisen rahoituksen lis. (+), väh. (-)	-24,1	139,4
Konserniavustukset	109,5	174,8
Maksetut osingot	-36,7	-29,4
Omat osakkeet	-28,8	-23,0
Muut	-	-0,1
Rahoituksen rahavirta	-32,2	173,9

Likvidien varojen lisäys / vähennys	-78,3	81,4
--	--------------	------

Likvidit varat 31.12.	340,1	418,4
Likvidit varat 1.1.	418,4	337,0

Likvidien varojen lisäys / vähennys	-78,3	81,4
--	--------------	------

Emoyhtiön tilinpäätös

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT TULOSLASKELMA (Milj.e)

1. LIIKEVAIHTO

	2001	2000
Liikevaihto	21,0	20,7

Liikevaihto koostuu sähkön myynnistä konsernin suomalaisille tytäryhtiöille ja konsernin ulkopuolelle Suomessa.

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,6	13,3
Muut liiketoiminnan tuotot	0,0	0,1
Yhteensä	0,6	13,4

3. KULUT

Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	14,6	15,7
Ulkopuoliset palvelut	-	-
Materiaalit ja palvelut yhteensä	14,6	15,7
Henkilöstökulut	13,2	11,8
Vuokrat	2,4	2,1
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	1,0	0,0
Muut kulut ja kulujen hyvitykset	3,9	3,9
Yhteensä	35,1	33,5

4. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTMÄÄRÄ

Hallintoneuvoston palkat	0,1	0,1
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat 1)	0,4	0,3
Muut palkat	7,9	5,3
Eläkekulut	4,2	5,4
Muut henkilöstösivukulut	0,6	0,7
Yhteensä	13,2	11,8

1) Kemira Oyj:n toimitusjohtajalle maksettu palkka oli 349 681 euroa, johon sisältyy tulospalkkioita 58 232 euroa.

Kemira Oyj:n hallituksen ulkopuolisille jäsenille maksetaan tehtävästä kuukausikorvaus, muuta palkkiota ei makseta. Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtajalle maksettiin 22 201 euroa ja varapuheenjohtajalle 18 165 euroa ja kullekin jäsenelle 14 127 euroa. Yritysjohtoon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olennaisessa liikesuhteessa yhtiöön.

Johdon eläkesitoumukset
Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on mahdollisuus päästä eläkkeelle 60 vuotiaina. Tämä mahdollisuus perustuu 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin. Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat kaikki ennen vuotta 1991 yhtiön palvelukseen tulleet henkilöt ja eläkesäätiön etuudet koskevat koko sitä henkilöstöä, jolla palvelusvuodet ja muut eläkkeen myöntämistä koskevat ehdot täyttyvät. Yhtiön johdon kanssa ei ole tehty muusta vakituisesta henkilökunnasta poikkeavia eläkesitoumuksia.

Henkilökunta

Henkilökunta keskimäärin	235	120
Henkilökunta vuoden lopussa	233	116

5. POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,0	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot	0,1	0,0
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	0,3	0,3
Koneet ja kalusto	0,9	0,5
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Yhteensä	1,3	0,9

Poistoeron vähennys

Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	-0,1	0,0
Rakennukset ja rakennelmat	-0,1	-0,1
Koneet ja kalusto	-0,2	0,1
Yhteensä	-0,4	0,0

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot

Osinkotuotot		
Konserniyhtiöiltä	0,2	0,3
Omistusyhteisyrittäjiltä	0,0	0,3
Muilta	0,4	0,0
Osinkotuotot yhteensä	0,6	0,6
Korkotuotot		
Pitkäaikaisista sijoituksista	21,2	22,4
konserniyhtiöiltä		
Lyhytaikaisista sijoituksista	14,8	14,3
konserniyhtiöiltä		
Lyhytaikaisista sijoituksista muilta	5,2	7,8
Korkotuotot yhteensä	41,2	44,5
Muut rahoitustuotot		
Konserniyhtiöiltä	0,2	0,1
Muilta	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot yhteensä	0,2	0,1
Kurssierot		
Konserniyhtiöiltä, netto	-	13,2
Muilta, netto	5,1	-
Kurssierot yhteensä	5,1	13,2
Rahoitustuotot yhteensä	47,1	58,4

Rahoituskulut

Korkokulut		
Konserniyhtiöille	-9,0	-7,4
Muille	-20,0	-24,2
Korkokulut yhteensä	-29,0	-31,6
Muut rahoituskulut	-0,8	-0,6
Kurssierot		
Konserniyhtiöiltä, netto	-5,7	-
Muilta, netto	-	-33,7
Kurssierot yhteensä	-5,7	-33,7
Rahoituskulut yhteensä	-35,5	-65,9

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	11,6	-7,5
--	-------------	-------------

Kurssierot

Realisoituneet	2,6	-24,4
Realisoitumattomat	-3,2	3,9
Yhteensä	-0,6	-20,5

Emoyhtiön tilinpäätös

7. SATUNNAISET ERÄT

	2001	2000
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	115,6	190,7
Yhteensä	115,6	190,7
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset	-3,5	-2,3
Osakkeiden arvonalennus	-	-10,8
Yhteensä	-3,5	-13,1
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	112,1	177,6

8. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN MUUTOS

	2001	2000
Poistoeron vähennys	-0,4	0,0
Yhteensä	-0,4	0,0

9. VÄLITTÖMÄT VEROT

	2001	2000
Välittömät verot satunnaisista eristä	32,5	51,5
Välittömät verot kuluvalta vuodelta	-3,6	-2,5
Välittömät verot aikaisemmilta vuosilta	2,6	0,3
Muut verot ja veronluontoiset menot	0,1	0,0
Yhteensä	31,6	49,3

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT TASE (Milj.e)

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	2001 yhteensä	2000 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	0,7	0,5	1,2	1,2
Lisäykset	0,0	0,7	0,7	0,0
Vähennykset	-	-0,1	-0,1	0,0
Hankintameno vuoden lopussa	0,7	1,1	1,8	1,2
Kertyneet poistot vuoden alussa	-0,4	-0,4	-0,8	-0,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,1	0,1	0,0
Tilikauden poistot	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-0,4	-0,4	-0,8	-0,8
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	0,3	0,7	1,0	0,4

11. AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet ¹⁾	Rakennukset ja rakennelmat ²⁾	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2001 yhteensä	2000 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	2,7	28,3	8,9	0,5	-	40,4	40,2
Lisäykset	-	0,1	3,3	-	1,2	4,6	0,5
Vähennykset	-	-	-0,3	-	-0,9	-1,2	-0,3
Hankintameno vuoden lopussa	2,7	28,4	11,9	0,5	0,3	43,8	40,4
Kertyneet poistot vuoden alussa	-	-11,8	-7,2	-0,4	-	-19,4	-18,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	-	0,3	-	-	0,3	0,2
Tilikauden poistot	-	-0,3	-0,9	0,0	-	-1,2	-0,8
Kertyneet poistot vuoden lopussa	0,0	-12,1	-7,8	-0,4	-	-20,3	-19,4
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	2,7	16,3	4,1	0,1	0,3	23,5	21,0

1) Maa- ja vesialueiden hankintameno ja kirjanpitoarvoon sisältyy arvonorotuksia 0,6 milj.e vuonna 2001 ja 2000.

2) Rakennusten ja rakennelmien hankintameno sisältää vuonna 2001 ja 2000 arvonorotuksia 5 milj.e.

12. SIIJOITUKSET

	Osuudet omistus-yhteisyrityksissä	Tytäryhtiö-osakkeet ja muut osakkeet	Sijoitukset tytäryhtiöissä	Omat osakkeet	2001 yhteensä	2000 yhteensä
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	5,0	443,5	390,0	28,8	867,3	925,9
Lisäykset	-	12,1	-	28,8	40,9	42,4
Vähennykset	-	-1,0	-	-36,4	-37,4	-13,7
Saamisten muutos	-	-	76,2	-	76,2	-87,3
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	5,0	454,6	466,2	21,2	947,0	867,3

Osakkeet ja osuudet on eritelty liitekohdassa 21.

Emoyhtiön tilinpäätös

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT TASE (Milj.e)	2001	2000
13. SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Eläkevastuusaaminen 1.1.	-	1,3
Siirto muihin lyhytaikaisiin korottomiin saamisiin	-	-1,3
Lisäys / vähennys	-	-
Eläkevastuusaaminen 31.12.	-	-
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä	-	-
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	-	-
Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	55,4	70,2
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	55,4	70,2
Lyhytaikaiset korottomat saamiset		
Myyntisaamiset		
Myyntisaamiset konserniyhtiöiltä	2,3	2,6
Myyntisaamiset muilta	0,2	0,1
Myyntisaamiset yhteensä	2,5	2,7
Ennakkomaksut	2,9	0,0
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset konserniyhtiöiltä	122,6	115,1
Siirtosaamiset muilta	21,5	27,4
Siirtosaamiset yhteensä	144,1	142,5
Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset		
Eläkevastuusaaminen 1.1.	-	-
Siirto pitkäaikaisista saamisista	-	1,3
Vähennys	-	-1,3
Eläkevastuusaaminen 31.12.	-	0,0
Muut saamiset	0,2	0,1
Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset yhteensä	0,2	0,1
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	149,7	145,3
Saamiset yhteensä	205,1	215,5
Rahalainat yhtiön johdolle	-	-
Siirtosaamiset		
Koroista	11,9	8,7
Veroista	0,6	12,7
Kurssieroista	15,9	9,0
Konserniavuista	115,6	109,7
Muista	0,1	2,4
Yhteensä	144,1	142,5
14. RAHOITUSARVOPAPERIT		
Rahoitusarvopaperit samaan konserniin kuuluvissa yhtiöissä	332,8	241,7
Rahoitusarvopaperit muissa yhtiöissä	3,0	175,6
Yhteensä	335,8	417,3

15. OMA PÄÄOMA	2001	2000
Osakepääoma 1.1.	217,0	217,0
Muutos	-	-
Osakepääoma 31.12.	217,0	217,0
Ylikurssirahasto 1.1.	252,5	252,5
Muutos	-	-
Ylikurssirahasto 31.12.	252,5	252,5
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	28,8	5,8
Omien osakkeiden hankinta	28,8	23,0
Omien osakkeiden mitätöinti	-36,4	-
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	21,2	28,8
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	326,2	258,1
Tilikauden tulos	76,9	120,5
Osingonjako	-36,7	-29,4
Omien osakkeiden siirto	-28,8	-23,0
Lahjoitukset	0,0	0,0
Edellisten tilikausien voitto ja tilikauden voitto 31.12.	337,6	326,2
Oma pääoma yhteensä 31.12.	828,3	824,5

16. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Tilinpäätössiirtojen kertymät

Kertynyt poistoero käyttöomaisuuserittäin

Rakennukset ja rakennelmat	0,3	0,2
Koneet ja kalusto	0,5	0,3
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	0,1	0,0
Yhteensä	0,9	0,5

Tilinpäätössiirtojen kertymien muutos

Tilinpäätössiirtojen kertymät 1.1.	0,5	0,5
Varausten muutos tuloslaskelmassa	0,4	0,0
Tilinpäätössiirtojen kertymät 31.12.	0,9	0,5

Kertyneiden poistojen laskennallinen verovelka oli 0,3 milj.e 31.12.2001 ja 0,1 milj.e 31.12.2000.

17. PITKÄAIKAINEN KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Joukkovelkakirjalainat	61,7	61,7
Lainat rahoituslaitoksilta	261,5	193,7
Eläkelainat	44,5	51,3
Muut pitkäaikaiset velat	-	-
Yhteensä	367,7	306,7

Pitkäaikaisen vieraan pääoman erääntyminen

Erääntymisajat		
2003 (2002)	138,2	8,6
2004 (2003)	40,0	142,6
2005 (2004)	58,3	1,5
2006 (2005)	18,0	54,6
2007 (2006) tai sen jälkeen	113,2	99,4
Yhteensä	367,7	306,7

Emoyhtiön tilinpäätös

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT TASE (Milj.e)

Velat jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua

Eläkelainat	44,5	51,3
Muut pitkäaikaiset velat	68,7	48,1
Yhteensä	113,2	99,4

Debentuuri- ja muut joukkovelkakirjalainat

Laina	Lainan valuutta		
FI 0003008581	1998-2003	EUR	45,2
FI 0003008599	1998-2006	EUR	16,5
Yhteensä			61,7

Yhtiöllä ei ole vaihtovelkakirjalainoja.

18. PITKÄAIKAINEN KOROTON VIERAS PÄÄOMA

Eläkevastuuvelat

Eläkesäätiöiden vastuuvajaukset	-	-
Muut eläkevastuut	-	1,2
Siirto muihin korottomiin velkoihin	-	-1,2
Yhteensä	-	-

19. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Korolliset lyhytaikaiset velat

Lainat rahoituslaitoksilta	41,7	39,3
Muiden pitkäaikaisen lainojen lyhennyserät muille	18,1	54,9
Muut korolliset velat		
Muut korolliset lyhytaikaiset velat konserniyhtiöille	165,5	258,9
Muut korolliset lyhytaikaiset velat muille	51,7	8,6
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	277,0	361,7

Korottomat lyhytaikaiset velat

Saadut ennakot	3,0	0,8
Ostovelat		
Ostovelat konserniyhtiöille	0,4	0,4
Ostovelat muille	1,9	2,6
Ostovelat yhteensä	2,3	3,0
Siirtovelat		
Siirtovelat konserniyhtiöille	5,5	6,2
Siirtovelat muille	31,7	19,1
Siirtovelat yhteensä	37,2	25,3

Eläkevastuuvelat

Siirto korottomasta pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta	-	1,2
Eläkevastuuvelan muutos	-	-1,2
Eläkevastuuvelat yhteensä	-	-
Muut korottomat velat muille	0,3	0,2
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	42,8	29,3
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	319,8	391,0

Siirtovelat

Palkoista	1,7	1,3
Koroista ja kurssieroista	28,6	23,1
Veroista	-	0,0
Konserniavustuksista	3,5	0,2
Muista	3,4	0,7
Yhteensä	37,2	25,3

20. VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET 2001 2000

Taseen velkoihin sisältyvät kiinnelainat ja niiden vakuutena annetut kiinnitykset

Eläkelainat	3,4	4,8
Annetut kiinnitykset	5,9	5,0

Vastuusitoumukset

Annetut pantit		
Omasta puolesta	1,5	1,1
Konserniyhtiöiden puolesta	8,6	9,8

Takaukset

Konserniyhtiöiden puolesta		
Lainoista	95,2	57,1
Leasing-sopimuksista	46,4	53,9
Muista sitoumuksista	0,7	4,4
Omistusyhteisyritysten puolesta	25,0	24,3
Muiden puolesta	1,6	1,6
Yhteensä	168,9	141,3

Letter of Comfort -vastuusitoumukset ¹⁾

Konserniyhtiöiden puolesta		
Luotoista	0,7	0,7
Leasing-sopimuksista	0,0	2,1
Yhteensä	0,7	2,8

1) Letter of Comfort -vastuusitoumukset eivät muodosta juridista takausta.

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot ja markkina-arvot sisältyvät konsernin liitetietoihin.

21. KEMIRA OYJ:N OSAKKEET JA OSUUKSET

Konserniyhtykset

	Konsernin omistusosuus %	Emoyhtiön omistusosuus %
Kemira Agro Oy		
Kemira Chemicals Oy		
Kemira Danmark Holding A/S	100	100
Kemira Metalkat Oy	100	100
Kemira Pigments Latin America Comercial Ltda	100	100
Kemira Pigments Oy	100	50
Kemira Pigments S.A.		
Kemira Trading Oy	100	100
Kemira U.K. Limited	100	50
Multirange B.V.	100	100
Spruce Vakuutus Oy	100	100
Tikkurila Oy	100	100

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Kemira Oyj:n tilivuoden 2001 voitto oli 76 931 382 euroa ja vapaa oma pääoma 31.12.2001 oli 337 598 448 euroa. Konsernin vapaa oma pääoma oli 642 692 000 euroa. Emoyhtiön osingonjakoa rajoittava konsernin vapaa oma pääoma oli 511 699 000 euroa, joka saadaan kun konsernitaseen vapaasta omasta pääomasta vähennetään omaan pääomaan siirretty osuus vapaaehtoisista varauksista.

Yhtiökokoukselle ehdotetaan, että tilivuodelta jaetaan osinkoa 0,30 euroa osakkeelle eli 35 830 000 euroa. Hallituksen käytettäväksi yleishyödyllisiin tai siihen rinnastettaviin tarkoituksiin (mm. lahjoituksiin Kemira Oyj:n säätiölle) ehdotetaan varattavaksi 500 000 euroa.

Helsingissä 11. helmikuuta 2002

Sten-Olof Hansén

Ritva Hainari

Niilo Pellonmaa

Tauno Pihlava

Eija Malmivirta

Anssi Soila

Tilintarkastuskertomus

Kemira Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Kemira Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon vuodelta 2001. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvos-

ton ja hallituksen sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaista ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaista tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 11. helmikuuta 2002

KPMG Wideri Oy, Ab

Hannu Niilekselä, KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Kemira Oyj:n hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2001 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä perehtynyt tilintarkastuskertomukseen tänään pitämässään kokouksessa.

Vuoden 2002 varsinaiselle yhtiökokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että yhtiön hallintoa on hoidettu hyvin ja että hallintoneuvostolla ei ole Kemira Oyj:n vuoden

2001 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen johdosta mitään huomautettavaa. Hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja että vastuuvapaus myönnetään hallitukselle, toimitusjohtajalle ja varatoimitusjohtajille. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käyttämisestä.

Helsingissä 13. helmikuuta 2002

Timo Kalli

Kari Rajamäki

Hanna Kivisilta

Risto Ranki

Mikko Långström

Pekka Kainulainen

Sirpa Hertell

Tuloskehitys neljännesvuosittain

Luvut ovat tilintarkastamattomia

Milj.e	2001					2000				
	I/2001	II/2001	III/2001	IV/2001	Yhteensä	I/2000	II/2000	III/2000	IV/2000	Yhteensä
Liikevaihto										
Chemicals	225,5	234,7	220,1	220,5	900,8	205,4	220,0	219,8	243,2	888,4
Paints & Coatings	104,3	133,2	124,9	83,0	445,4	58,4	67,0	66,5	51,5	243,4
Agro	328,1	288,4	228,9	312,4	1 157,8	331,4	311,2	266,8	309,8	1 219,2
Muut ml. eliminoinnit	-6,5	-20,3	-8,0	-14,8	-49,6	112,0	35,6	20,4	-33,0	135,0
Yhteensä	651,4	636,0	565,9	601,1	2 454,4	707,2	633,8	573,5	571,5	2 486,0
Liikevoitto										
Chemicals	24,5	25,0	18,2	23,5	91,2	28,1	26,7	25,1	35,5	115,4
Paints & Coatings	3,5	9,8	12,5	-9,1	16,7	5,9	6,5	5,3	-4,2	13,5
Agro	30,9	19,5	-9,9	8,9	49,4	3,4	14,4	-2,1	17,4	33,1
Muut	-2,2	0,3	-5,0	-6,3	-13,2	-1,4	19,4	5,4	-10,6	12,8
Yhteensä	56,7	54,6	15,8	17,0	144,1	36,0	67,0	33,7	38,1	174,8
Rahoitustuotot ja -kulut	8,2	9,8	5,4	7,9	31,3	12,5	8,6	3,1	6,3	30,5
Voitto ennen kertaluonteisia eriä ja veroja	48,5	44,8	10,4	9,1	112,8	23,5	58,4	30,6	31,8	144,3
Tilikauden voitto	34,3	30,0	3,1	3,0	70,4	16,0	82,6	76,2	33,0	207,8
Tulos / osake	0,28	0,24	0,03	0,03	0,58	0,13	0,33	0,03	0,24	0,73

